

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 36 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 766.

Vilmos császár és az olaszok.

Budapest, február 23.

Ma végre félhivatalosan közzétették Rómában, hogy Vilmos császár mégis lemegy Rómába, hogy részt vegyen az olasz királyság alapításának s Róma bevételének jubiláris ünnepségein. Ha Vilmos császár nem volna ismeretes arról, hogy folyton uton van s hogy aránylag több időt tölt külföldön, mint saját országában s ha nem ragadna meg minden lehető és lehetetlen alkalmat arra, hogy a külföldi udvarokat meglátogassa, talán az olaszok sem helyezték volna nagy súlyt arra, hogy Vilmos császár ebben az évben elmegy-e Rómába vagy sem. Végre is az olasz egység ünnepe nemzeti ünnep s az olasz nép nagyon boldog, nagyon elégedett és nagyon tekintélyes akkor is, ha Vilmos császár nem látogatja is meg ebben az évben. Az ilyen vizitek különben is nemcsak a házigazdát tisztelik meg, hanem a vendégre is nagyon megtisztelő, ha valahol szívesen fogadják. Az olaszok nem is helyeztek volna súlyt arra, hogy elmegy-e Vilmos császár vagy sem, ha a pápa nem tudatta volna az európai udvarokkal, hogy az idén semmiféle ünnepélyes kihallgatást nem ad s hogy még azokat az uralkodókat sem fogadja, akik a jubiláris ünnepségre Rómába mennek.

Az uralkodók közül, akik látogatásukat Rómában kilátásba helyezték, a

protestáns Vilmos császár volt az egyedüli, aki rögtön lemondott a római utról. Ez aztán felnyitotta az olaszok szemét, akik kezdték belátni, hogy Vilmos császár eddigi római utjai is inkább szóltak a pápának, mint az olasz királyságnak. Ugy látszott, hogy az ultramontan német centrum jóindulatának, amit a mostani ut esetleg kockára tenne, nagyobb fontosságot tulajdonít, mint annak a „hü szövetséges“-nek barátságára, amelyet mindig felmagasztal, ha szüksége van rá, de azért igazán megbecsülni nem hajlandó.

Vilmos császár politikája különben is évek óta nagyon furcsa Olaszországgal, a hármasszövetség egyik tagjával szemben. Azt hiszi, hogy Olaszország is Ausztria-Magyarország, amelyet a maga vontató köteleéhez fűzött s most tűzön-vizen huzcolhat magával. Velünk megtehette 1896-ban, hogy jubiláris ünnepségünkre nem jött el s a türelmes és könnyen lelkesülő magyar nemzet egy évvel utóbb mégis úgy fogadta, mintha a megváltója jött volna. Néhány frázis Zrinyi- és Szigetvárról olyan hatást tett, hogy valósággal Hohenzollern-legenda keletkezett s ha királyválasztás lett volna napirenden, Vilmos császárnak fiai közül egyik biztosan magyar király lett volna.

Ezt a játékot akarta most végigjátszani Olaszországgal is. Az idén nem ment volna le, mert nem akarta a pápával elrontani a dolgát, de jövőre bi-

zonnyal megjelent volna Rómában, hogy a megmaradt babérokat s a felmelegített lelkesedést végig élvezze. Az olaszok azonban nem hagyták magukat s olyan támadások jelentek meg az olasz lapokban, melyek nagyon érthető hangon adták tudtára azt, hogy nemcsak tőle függ, mikor akar Rómába menni, hanem az olaszoknak is van beleszólásuk, hogy mikor akarják fogadni.

Igy aztán Vilmos császár mégis elhatározta, hogy április 18-án lemegy Rómába, ha ugyan addig ismét mást nem gondol.

Reánk sem lehet közönyös, hogy Vilmos császár milyen viszonyban van Olaszországgal. Az osztrák delegációban éppen tegnap hangzott el egy nagyon okos beszéd arról, hogy az európai békét csakis a német hegemonia veszélyezteti s azért kell nekünk milliárdokat kiadni katonai célokra és erőnkön túl terjedő fegyverkezésre, hogy Németországnak ezt a hegemoniáját megvédeni segítsük. És csakugyan azt látjuk, hogy egyszerre négy Dreadnoughtot kell építenünk arasznyi partvidékünk és a kopár dalmát Karsztok „megvédésére”. De hát ki ellen kell ezeket védeni? Ki fenyegeti ezeket? Egyenesen német parancsra épülnek ezek a reánk nézve felesleges hajószörnyek s a hivatalos indoklás olyan, hogy azt Olaszország egyenesen provokációnak tekintheti. Hisz gyarmataink nincsenek,

Ördögtánczoltatás.

Írta: Móricz Pál.

(Utánnemés. Hílos.)

Fekete az ünneplő ruhája a debreczeni polgárnak. Fekete öltözében pompázik a „fehér nép” is. A babonák is fekete színekkel felhőzik körül a komortartású debreczenieket. Hatvani professzor ördöngösségeit máiglan számontartják a debreczeniek. A Hatvani professzor házakéményén miként viaskodott egy fehér galamb a feketével? Győzött a fekete galamb és az ördögök éktelen lánczörgetések között szállították pokolba Hatvani.

Debreczen város másik legendás alakjáról, Tánczos-Kovács István gazdáról már könyörületesebben ítélt a néphit. A szegény emberből többszörös milliomos Kovács, aki a debreczeni nép hite szerint az ördög segítségével kincset talált, — szerencséjére — még életében megszabadíthatta lelkét a gonosztól.

A Nagyerdőszél felé feküdt Kovács Istvának egy avult öregháza. Napsugár fénye is megvakult homályos kis ablakán. Kovács István gazda az egyik boltíves, borzongató hideg és sötét szobának pallója alatt találta azt a koporsó aranyat, melyért lelkét áruba bocsátotta az ördögnek. Pénteknap éjszakáján legmérgesebb a gonoszlelek ereje. Pénteken éjfélkor Kovács Istvánnak abba a szobába kellett menni, honnét a koporsó ara-

nyat kiásta. És ördögös nótára zendített egy láthatatlan banda, ottan Kovácsnak addig kellett tánczolni, míg az ördögtánczról és a rémségektől elgyötörtén dobbant földre.

— Már belépusztult volna az ördögtánczba Kovács ur, — őszi éjszakám a vadlibák riasztó nyers hangon gáogotak s a pász-törtüznél beszélte egy vén juhász, — mikor a Tánczos-Kovács gazda házához kvártélyoztak egy Talján-országból érkezett vén magyar huszárt. A vén, hunczut huszárkáplár ballott egyet s mást a Tánczos-Kovács esete felől és midőn péntek reggel következett, Kovács gazda arcán mindjárt észrevette a nagy elváltozást. Seholy nem találta helyét. A belső gyötrelmetől kékiült-zöldült Kovács. Délhen már a csigás tyukhusleves sem ízlett neki. A diószegi zamatos bakarbor felmelegedett poharában. Veszőt, megsajnálta a huszár:

— Hej, gazduram, mi baja? Mi nyomja ugy a kigyelmed lelkét?

— Hej, katona uram, nagy az én bajom. Még beszélni sem merek róla.

— Már pedig nekem ugy elbeszélheti kigyelmed, mintha csak a papja volnék.

— No, annak meg éppenséggel nem beszélném el.

— Hát, hiszen más a pap, más a huszárkáplár is... Mi ketten Simonyi öbester aral nem féltünk az ördögöktől sem.

— Jaj, az ördögök, — Tánczos-Kovács száján nehezen esuzott ki az ördögök neve,

de mikor egyszer kibökte, a vén hunczut huszár nem hagyott neki békét, míg mindent el nem beszélt Kovács ur.

— Csak bizza rám, gazduram, — a vén káplár megcsavarta bajuszát, — most én tánczoltatom meg a szőrösfülvü bestéket!

— Hej, ha megszabadíthatna tőlük katona uram, fiamnak fogadnám. Pedig hallhatta is, nem vagyok szegény ember.

— Hagyjuk, gazduram, jó apám nekem a eszár. Hanem uri vacsorát, meg bakarbor bõven terítsenek fel estére abba a bizonyos szobában. Még egy-egy szakajtó kosárban köleskását és ujveretü körmõeci aranyat is adjon nekem a gazda, de mindjárt...

— Hogyne adnék! Hogyne adnék, káplár uramnak.

A káplár külön tarisznyába töltötte a kölest, másikba a körmõeci aranyat. Aztán ellódult a tarisznyákkal. Erõsen esteledett és még mindig nem jött vissza a huszár. Tánczos-Kovács kiütött a verejték.

— Hej, végem már én nekem, utóljára mégis csak a Hatvani professzor sorsára jutok... — sóhajtozott Kovács ur. Akkor könnyebbédett meg, mikor a huszár „takarodótájt” haza jött. A két tarisznyát is hozta a huszár.

— Hejnye, gazduram, tán már meg is fõtt a vacsora?

— Bizony, majd hogy szõtfõtt a gyenge malaczpapríkás.

— Akkor csak rakjanak fel minden

tengeren tuli kereskedelmünk tiz évi forgalma nem ér fel ezeknek a hajóknak beszerzési és fenntartási költségeivel. De hát Vilmos császár azt akarja, hogy mi kiizzadjuk ezt a félmilliárdot, tehát nekünk ki kell izzadnunk.

Nekünk nagy barátunk is látszólag. Igaz ugyan, hogy ebből a barátságból eddig csak kárunk volt. Az egyetlen szolgálat talán, amit nekünk viszontszolgálat fejében tett azért, hogy teljesen az ő dicsőségének és hatalmának szolgálatába szegődtünk, az annexiókrisis idejében Pétervárott történt intervensziója volt. Akkor a dicsőség és öntetszelgés mámorában uszott, de azóta már az is kiderült, hogy Franciaországnak nagyobb szerepe volt akkor a béke megővésében, mint Vilmos császárnak. Vilmos császár csak a kardjára ütött, de Franciaország megfogadta Oroszországtól a kalandos terv finanszírozását. De még ha el is ismerjük, hogy ekkor Vilmos császár szolgálatot tett a monarchiának, az osztrák-magyar monarchia ezt drágán fizette meg, mert tegnap jelent meg külkereskedelmi mérlegünk, amelyből kitűnik, hogy külkereskedelmünk a múlt évben 450 millió koronával volt passzív. Ennek a horribilis és a monarchia elszegényedésére vezető szomorú adatnak okait vizsgálva, lehetetlen ezért nem egyenesen Németországot felelőssé tenni. Mert 1906-ig aktív volt külkereskedelmi mérlegünk. De azóta, hogy Németország egyenesen Ausztria-Magyarország ellenes vámtarifát csinált s ezzel a Németországba való bevitelt Ausztria és Magyarország számára megnehezítette, egyik évről a másikra megromlott exportunk. A régi kereskedelmi szerződések utolsó két esztendejében még aktív volt külkereskedelmi mérlegünk, még pedig 1905-ben 97 millió, 1906-ban 29 millió koronával. A német szerződés 1906. márczius 1-én lépett életbe, a visszaesés tehát azonnal konstatalható

volt. De a helyzet évről-évre romlott. 1907-ben már 44 millióval volt passzív a mérleg, 1908-ban 143, 1909-ben 427, 1910-ben 450 millióval. Ennyivel szegényedtünk a német kereskedelmi politika folytán négy év alatt.

Nálunk azonban ennek tudatára nem igen akarnak ébredni az emberek s így a hivatalos német barátság még toronymagas lánggal lobog. De Olaszország nem követ olyan vak és esztelen külpolitikát s nincs úgy derékig benn a Németország iránt való lelkesedésben, mint Ausztria-Magyarország. A szerződést megtartja ugyan, de hogy éppen csak a szerződést, minden külön emfázis nélkül, ennek árát mi a Dreadnoughtokban s az olasz határ megerősítésének költségeiben fizetjük meg.

Ennek oka pedig első sorban Vilmos császár, aki Olaszországot szinte tervszerűen idegeníti el a hármasszövetségtől, csak azért, mert ez nem engedi magát ellentmondás nélkül a német diadalszeker elé fogni.

Budapest, február 23.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap, pénteken délelőtt tíz órakor ülést tart, melyen a bankjavaslatok részletes tárgyalását folytatják.

Bienert a királynál. A király ma reggel kilenc órakor báró *Bienert* Richárd osztrák miniszterelnököt külön kihallgatáson fogadta. A kihallgatás egy óra hosszat tartott.

Díjnokok a pénzügyminiszternél és a királyuál. Az Állami Díjnokok Országos Szövetségének két-száztagú küldöttsége tisztelgett a képviselőházban *Lovassy Márton* orsz. képviselő vezetésével *Lukács László* pénzügyminiszternél. A küldöttség vezetője jóakarattal figyelmébe ajánlotta a miniszternek az állami díjnokok jogos és méltányos kérését. Utána *Zaborszky Ernő*, a szövetség ügyvezető elnöke fejtegette hosszabb beszédben az állami díjnokok tarthatatlan helyzetét. A hivatalnoki munkát végző díjnokok sem lakbért nem kapnak, sem rendszeres fizetésben, sem egyéb kedvezményben nem részesülnek, addig az állam többi alkalmazottai mind megkapják a kedvezményeket. Sürgős segítséget vagy lakbért kér. *Lukács* pénzügyminiszter

kal, békákkal, nyakatlan nagy bagolyfejekkel, szőröshátú ördögökkel telt meg a szoba. Szinte hullámozogtak a levegőben. Bőgtek, nyihogtak, láncukat esőgötték a pokolbeli csufságok. Mintha egyetlen szörnyű testté változtak volna, úgy vonaglottak az asztal körül. A félig aludt vér ilyen büzös, ilyen tapadós, ilyen undortkeltő sötét.

— Buh, idegen szagot érezek, — egy nagy füllű szőrös ördög különös mérgesen rázta a villáját, — megkeresni ezt Kovács! — hörgött az ördög, fogát csattogtatta az ördög, a többi rém meg segített neki.

— Acsi! — a káplár esendit intett kezével, — mit sivalkodtok? Gyere közelebb, te szőrös füllű, hadd beszéljek veled.

— Buh! — az ördög félrerántotta a száját. A büvös kör miatt esugán távolról nyujtatta karmát a huszár felé.

— Hohó, ezimora! Még nem tartunk ott. Kovács gazdát se igen fenyegetétek, mikor én jobb vásárt ajánlok néktek.

— Aztán miféle vásár volna az?

— Lélekvásár.

— Hm, — összevigyorogtak az ördögök, mert az ördögök mindig kacagnak, ha kárthatba rántathatják egy gyarló ember lelkét.

— A magam lelkét ajánlom fel néktek. Magyar huszár még ugy sincsen a pokolban.

A nagy füllű ördög fülig rántotta a száját:

— Annál több van osztrák generális.

— Ne politizáljatok, hé, ördögök.

kijelentette, hogy a sérelmek tényleg fennállanak és a helyzetet kedvezőbbé kell tenni. Kisebbségi állásból megélni már lehetetlen. De ő úgy találja, hogy a rendszerben van a hiba, a díjnoki állásokat fokozatosan apasztani, a tisztviselői állásokat pedig emelni kellene. Ezt pedig csak törvényhozás útján lehet elérni. — Minthogy a díjnokok a kortján nem kaptak határozott ígéretet a sürgős segítség, vagy a lakbér megadása tekintetében, a napokban megtartott közgyűlési határozatuknak megfelelőleg elhatározták, hogy a király elé mennek, hogy nyomorúságos helyzetüket ott is fel-tárják.

A Reichsrath elnöke Budapesten. Dr. *Pattai Róbert*, a Reichsrath elnöke, aki tegnap este érkezett Budapestre, ma délelőtt megjelent a képviselőházban, hogy *Berzeviczy* Albert képviselőházi elnöknek Bécsben tett látogatását visszadjá. Dr. *Pattai* kíséretében voltak báró *Chiari*, *Marl* és *Oberleiter* reichsrathi képviselők és *Singer* császári tanácsos. A két elnök hosszabb ideig beszélgetett a Ház elnöki szobájában; közben gróf *Batthyány* Tivadar a dr. *Pattai* kíséretében levő urakat fölvezette a karcatra, hol nagy figyelemmel hallgatták *Lukács* László pénzügyminiszter beszédét. Dr. *Pattai* ezután *Berzeviczy* elnök maga kalauzolta végig a Háza s mindent részletesen megmagyarázott neki.

A képviselőház bizottságaiból. Az igazolási állandó bizottság február hó 24. napján déli 12 órakor a képviselőház háznagyi termében ülést tart.

A harmadik egyetem. A Katholikus Tudósító azt jelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban tegnap délután gróf *Tisza* István részvételével egy konferencia volt, melyen dr. *Balogh* Jenő elnöklete alatt elhatározták, hogy a harmadik egyetemet Debreczenben állítják fel. A kormány egyik este megjelenő felhivatalosa azt írja, hogy ez a hirdetés tévedésen alapszik, mert a kérdéses konferenciát megtartották ugyan, de az tisztán informáló karakterű volt s azon semmiféle határozatot nem hoztak.

Horvát országgyűlés. Zágrábból jelentik: A horvát országgyűlés mai ülésén elfogadták *Akacsics* képviselő azon sürgős javaslatát, amely felszólítja a kormányt, hogy három hónapon belül gondoskodjék az ugynevezett kamerális akták visszahozásáról, amelyek Horvátország, Szlavónia és Dalmácia területére vonatkoznak és amelyeket 1885-ben a zágrábi levéltárból Budapestre tettek át. Az általános felirati vita során *Radics* István a parasztpárt felirati javaslatát ajánlja elfogadásra s hosszasan fejtegetésbe bocsátkozik.

— Ami igaz az igaz! Különben mire tartod a lelkedet?

— Csak egy szerény kívánságom van hozzátok. Ha teljesítitek, tiétek a lelkem.

— Osz! mi volna az a kívánság?

— Látjátok itt ezt a kosár köleskását?

— Látjuk.

— Nos, hát szétöntöm a szobában és hát ti, mielőtt a kakas egy órát kukorékolna, szemeként összeszeditek és a kosárba olvassátok, tiétek az én lelkem is.

— Rendben vagyunk! — örömben retenteneset bömbölt egy sánta ördög és szőrös nyelvét csufondárosan lökte ki a vén hunczut Nábrádi káplárra.

— Nono, lassabban a testtel, ördögök! Nem addig a!

— Hát, mit akar még tőlünk a huszár ur? — röhecselték az ördögök.

— Én még azt is kikötöm, ha pedig a kívánságomat nem tudjátok végrehajtani, Tánzos-Kovács lelke nekem marad!...

Az ördögök röhögtek az együgyű kérezen:

— Lucziferre esküszünk, tied a Kovács uram lelke, haneha te is a miénk nem leszel...

— Nesztek, itt a kásátok! — a vén huszár a szoba közepére zurdította a kását. A nagy ördög ott volt, mind egyszerre markolt a lása után, de átkozódva, pökdösvé szórták a földre:

— Háh, de forró.

— Meg micsoda tömjénzagu.

A délután két órákor megszakított parlamenti ülést este fél 7 órákor folytatták. *Radics* István parasztpárti folytatónak foglalkozik a föllirattal. Szól belgrádi és szófiai utjairól és messzemenő fejtegetésekbe bocsátkozik a monarchia egyes népeinek politikai törekvéséről.

Pribicevics: Minék kinez *Radics* bennünket, intelligens embereket ilyen előadásokkal.

Radics beszéde további folyamán dicséri az osztrák választási rendszert, melynek révén a szlávok győztek. Néhány karzati látogató tapsolja, miért az elnök rosszaságát fejezi ki. Rövid szünet után *Radics* jóformán üres padok előtt folytatja beszédét, dicséri a cseh nemzeti erejét és elmondja, hogy *Kramarzal* behatóan tárgyalta a horvátoknak az oroszokhoz való viszonyát. Szlavbarát politikát ajánl a horvátoknak.

Zatluka jogpárti képviselő több koalíciós képviselővel összetűz, mert ezek szemére vetették, hogy magyar nyelvű kérvényt intézett a magyar kormányhoz. A koalíciók különböző szidalmakkal illetik. Nagy zajban az elnök felfüggeszti az ülést.

Egyórás szünet után *Radics* tovább beszél, változja a parasztpárt föllirátát különös tekintettel a horvátok és szerbek nemzetiségi törekvéseire. Késő éjjeli órában a szónok még egyszer beszél. Tíz óra után a zágrábi napilapok országgyűlési tudósítói elhagyják a hírlapírói páholyt.

A politika hírei.

— A képviselőházi vihar után. — A bankvita közeledik a befejezéshez. — Harez az ötödik szakasz ellen. — Egy osztrák perfidia. — Újabb indennitás. — A magyar-román békekezező. —

Budapest, február 23.

A képviselőházban a „vihar-elnök”, *Návay* Lajos, ma ismét csuf botrányt provokált erőszakos fellépésével, aminek a következménye lett a hosszú zárt ülés. Az elnöki tekintélynek aligha használ ez a perzelkedés, de ugye lehet a kormánypártnak egyenest cizlja van a *Návay*-féle agent provocateur-eközdesél. Tökét akar talán kovácsolni az ellenzék jogos fölláborodásának kitoréseiből — a házszabályrevízióra.

A mai viharok egyébként még folytatása lesz. *Návay* tudvalevően egy á la zseb-kendő-zavazással a mentelmi bizottság elé utalta a haragvó *Hock* Jánost. A bizottság már holnap délelőtt tíz órákor a képviselőház 11. számú termében ülést tart, amelyen *Hock* mentelmi ügyét tárgyalják s azután a határo-

— Még lueskos is szentelt víztől, — keserves pofával fujták a markukat az ördögök.

— Hogyne volna lueskos, — kacagott a huszár, — mikor most este füstölttem meg, szenteltettem meg a *Varga*-utezai piarista atyákkal.

— Buh! — ahelyett, hogy szedték volna, a komótra, kanapéra, kemenezetorokra s hová ugrándoztak a szentelít kásaszemek elől. — Brühüh! — sirtak, bögték az ördögök.

— Beesaptál bennünket, huszár, — zokogta a nagyfűllü.

— Most már se' piz, se' lilek! — jajveszékelte a sánta ördög a kemenezetorokról.

— Ne sirjatok, no! Itt a pénzetek! — káplár *Nábrádi* a szakajtókósar aranyat az ördögök között öntötte. Ekkor támadt csak egyszer igazi acsarkodás. Az aranyakat megszentelt olajjal kenette meg a huszár és a szór, a bőr mind lesült az ördögök markáról. A barátságatlan helyről acsarkodva, égett markukat nyalogatva inaltak lefelé a pokloknak országába. A kenes füst, meg a szurokszag maradt vissza utánok; azontul tájékat is messzire kerültek a *Tánczos*-*Kovács* ur portájának.

— Így történt ez Debreczenben, nem másként! — beszélt az öreg számadó juhász, mikor vadlibát lestünk kint a pusztán és gyenge pásztorlüz fényénél, nyers hangoktól zajgós sötét éjszka, a karámmal vártuk a hold feljöttét.

zatról haladéktalanul jelentést tesznek a plénumnak.

A 48-as függetlenségi *Kossuth*-pártban ma este teljes mértékben elítélték *Návay* viselkedését. A párt részéről a bank-javaslat ötödik szakaszánál többen fel fognak szólni.

A függetlenségi és 48-as *Justh*-pártkörben sokat foglalkoztak a képviselőház mai ülésén történt incidenssel, amelyet megütközéssel tárgyaltak. A beszélgetés további folyamán szó esett azokról a módosításokról, melyeket a bank javaslat tárgyalása folyamán az egyes szakaszokhoz fognak benyújtani. Nagyobb vita az 5-ik szakaszánál várható. A párt elnöke *Justh* Gyula ma este érkezett vissza Aradról Budapestre, *Holló* Lajos alelnök betegen fekszik és így a képviselőház ülésén való megjelenésben gátolva van. A holnapi ülésen a párt részéről gróf *Batthyány* Tivadar fog felszólalni.

A bankvita a vége felé közeledik s alkalmasint két héten belül be is fog fejeződni. Most már élesebb föllépés csak az ötödik szakaszánál lesz. Az egész ellenzék egyetért abban, hogy ez a pont alkotmányjogi vonatkozásaiban veszedelmes és ebben a felfogásban érthető is erősebb föllépése a módosítás érdekében. Lesz-e azonban vajjon ezen szakasz dolgában kompromisszum vagy sem, még tudni nem lehet.

Berzeviczy Albert ma talált alkalmat, hogy az ellenzék egyes vezető embereivel a folyosón a helyzetről elbeszélgesen. A Ház elnöke óhaját nyilvánította a vitának befejezése iránt.

A legközelebbi napokon, talán a holnapi, vagy holnaputáni üléseken véget ér a bankstatutumoknak és a bankjavaslatok mellékleteinek a tárgyalása és azután három napi farsangi szünet következik. A törvényjavaslatnak a szakaszai csak a szünet után, a jövő esztendőkor kerülnek napirendre.

Polónyi Dezső tudvalevően a multkoriban interpellációt intézett a kormányhoz amiatt, hogy a *Reichsrath* a házalásról szóló törvénybe *Bianchini* dalmát képviselő indítványára ezt a kifejezést vette föl: „horvát állampolgárság”. Erre vonatkozólag dr. *Pattai* Róbert, a *Reichsrath* elnöke ma a képviselőház folyosóján kijelentette az ifju *Polónyinak*, hogy az indítványt a nagy zavarban csak tévedésből fogadták el és hogy az urakházában reparálni fogják ezt a sérelmet. *Polónyi* Dezső egyébként ma felkereste *Berzeviczy* Albertet, a képviselőház elnökét és holnapra napirend előtt való felszólalásra kért és kapott engedelmet.

A mostani helyzetben alig válik lehetségessé, hogy a képviselőház az ezidei rendes évi költségvetéssel idejekorán végezhesen. Az indennitás, amelyet az országgyűlés a kormánynak adott, április utolsó napján jár le. Tehát csak rövid két hónap áll a képviselőház rendelkezésére, amely alatt nemcsak az egész költségvetést, hanem az ujonczjavaslatokat is le kell tárgyalnia. Minden körülmény arra szorítja a kormánnyt, hogy indennitáshoz folyamodjék, ha arra igyekszik, hogy ex-lexbe ne kerüljön. A kormány eddig még nem határozott, hogy mit cselekszik, valószínű azonban, hogy az indennitást nem kerülheti el, mert a függetlenségi a bankjavaslat után az ujonczjavaslatoknál is nagyobb vitára készülnek, szóval akarják ugyanis tenni a véderő-reform revíziójának egész kérdését.

Metianu János nagyszebeni metropolita ma vizonozta gróf *Tisza* István tegnapi látogatását és hecszabb ideig beszélgetett vele a magyarországi románság ügyeiről. A román püspökök ma megjelentek az udvari bálon, holnap azonban valamennyien haza utaznak. A püspökök Budapestben nem tartottak ugyan formális tanácskozást a magyar béke-akezió kérdése felett, mindazonáltal magánbeszélgetés közben foglalkoztak a kérdéssel, amelynek sikeres megoldását ők maguk is óhajtják. A főpapok egyike szerint azonban a talajt kel-

lően elő kell készíteni, mert ugrászerűen a közvéleményt sem lehet máról holnapra új irányzatoknak megnyerni.

A közeledés ügyének kilátásait mindenestre növeli az az elkeseredett harez, amely a román nemzetiségi párt kebelében az utóbbi időben mind élesebb jelleget ölt. *Vajda* Sándor országgyűlési képviselő ma vezércikkben hevesen támadja a tribunistákat, akiknek szemére veti, hogy minden eszközzel meg akarják rontani a román nemzetiségi pártot, hogy helyébe oly pártot alakíthassanak, amelyet könnyű szerrel a kormánynak rendelkezésére bocsájthassanak. Viszont a tribunisták azzal gyanúsítják a román nemzetiségi párt vezetőjét, hogy a párt ügyeit elhanyagolták és most is elhanyagolják csak azért, hogy korlátlanul rendelkezessenek a néppel.

Návay vihart vet.

— Bankvitából alelnöki botrány. —

A képviselőház ülése.

Budapest, február 23.

Csendben, békében, unalmasan kezdődött ma délelőtt a bank-javaslat részletes tárgyalása. Még *Lukács* László pénzügyminisztert is nyugodtan hallgatták meg, jóllehet ő maga az utóbb alaposan összehalmozta a gyűanyagot. Az első cikkelyt elfogadták s a második cikkelyt is elintézték, amikor *Návay* Lajos váratlanul óriási vihart provokált az elnöki székből. Még *Lovász* Márton kivárt felszólalni, de *Návay* önkényesen hirtelen bekezesztette a vitát. *Lovász* s vele az egész ellenzék hiába követelték a szólásjog-respektálását, a pasáskodó kis *Perczel* nem engedett s a legnagyobb zajban, anélkül, hogy valaki értette volna, *Hock* Jánost, aki néhány közbekiáltással tiltakozott az erőszak ellen, a mentelmi bizottsághoz utasította.

Eppen a leglármásabb jelenet alatt lépett a terembe *Polónyi* Dezső. Amikor megtudta, miről van szó, egy már eleve elkészített ívvel nyomban zárt ülést kért, az aláírók beleegyezésével. (Eredetileg ezzel az ívvel az osztrák delegációban történtek miatt akartak zárt ülést kérni a függetlenségi.) Az elrendelt zárt ülésen *Návay* védekezését természetesen erre az incidensre építette, hogy az ív előre készült s úgy próbálta beállítani a dolgot, mintha a kisebbség ő ellene már előzetesen és szándékosan megtervezte volna a háborúságot, akár ad rá okot, akár nem. Az igazság azonban hamarosan kiderült s a súlyos retorziótól *Návay* csakis *Berzeviczy* Albert konziliáns közbelépése s tekintélyének sulya mentette meg.

A majd két óra hosszat tartó zárt-ülés után, háromnegyed három lévén, a tanácskozást a Ház nem is folytathatta s a vitát holnapra kellett halasztani.

Részletes tudósításunk a következő:

Az első cikk körül.

Berzeviczy Albert elnök az ülést fél 11 órákor megnyitja.

Vermes Zoltán jegyző felolvassa a mult ülés jegyzőkönyvét, melyet észrevétel nélkül hitelesítenek.

Következik a bankszabadalom meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatok részletes tárgyalásának folytatása.

Az 1. cikkelynél:

Sümegei Vilmos volt az első felszólaló. A magyar mezőgazdaság és ipar hitelügyeinek kielégítését tette szóvá s e tekintetben a pénzügyminisztertől vár kellő megnyugtatót. Főleg az erdélyi magyar földek megmentését óhajtja elérni a bankszabadalom meghosszabbítása esetére s hogy ezzel akadályoztassék a nemzetiségi pénzügyintézeteknek a magyar birtokok megvásárlására irányuló akeziója.

Lukács László.

Lukács László pénzügyminiszter szerint itt nemzetközi szerződés beczikkelyezéséről van szó, melyet lehet egészen elfogadni vagy elvetni, de egyes részleteiben módosítani nem lehet. A módosításokhoz tehát nem járul hozzá, de meg azok nem is válnának a javaslat előnyére. (Ellenmondás a baloldalon.) Felhózták, hogy a statutum-

nak nem is lesz 111 szakasza és mégis van a javaslatban egy 111. szakasz. Ez nem példátlan dolog, mikor egy nagy organikus törvényt egy novelláris törvény módosít, amely az előbbinek bizonyos paragrafusait hatályon kívül helyezi. Ami a „felvett” szót illeti, azt hiszi, hogy ez megmaradhat, mert nyomban utána idézve van a 111. szakasz, amelyben föl van függesztve a készfűtés. A jegyek paritására vonatkozó intézkedés kihagyását nem javasolhatja, mert ezzel jelentékeny lépést teszünk a készfűtés felé. Azt hiszi, hogy a bank nem hagyja odáig jutni a dolgot, hogy a kormány a szabadság megvonásának jogával éljen. Ami Földes Béla azon indítványát illeti, hogy a jegyek paritását ne csak kifelé, hanem befelé is biztosítsuk, nézete az, hogy ha a paritást kifelé biztosítottuk, akkor már befelé is biztosítottuk.

A jegybanknak főfontosságú feladata a valuta állandóságáról gondoskodni. A többi csak másodrendű feladat. A hitelnyújtás is ezek közé tartozik. Nem érti tehát, hogy a saját érdekében álló működését bírálják. Nem érti a vádat, hogy a banknak a mezőgazdaság iránt nincs érdeke, mikor az igazgatóságban az idő szerint tulnyomó számban vannak a földbirtokosok. A magyar igazgatóság ma már teljesen önállóan szabja meg azt az összeget, amelyet hitelnyújtásra akar és szükségesnek tart. A mezőgazdasági hitel, igaz, nem olyan liquid, mint a kereskedelmi hitel, innen van, hogy a mezőgazdák bizonyos kerülővel jutnak a hitelhez. A jegybanknak nem lehet hivatása, hogy a legkisebb adóssal, pénzkeresőkkel közvetlen érintkezésbe jusson. Ezért szükséges, hogy ha mi a mezőgazdasági hitel kielégítéséről gondoskodni akarunk, minden eszközzel fejlesszük a szövetkezeti intézményt. (Helyeslés.) amely közvetítő legyen a bank és a kölcsönkérő között. Az Országos Központi Hitelszövetkezet annyi kölcsönt kaphat a banktól, amennyi jó anyagot csak tud szolgáltatni. E tekintetben korlátos van. A bank folytonosan szaporítja fiálijait a vidéken. Ez fontos lépése a közvetlen érintkezésnek. Az évről-évre való kimutatást, hogy mennyi kölcsönt kaphat külön a birtokos és külön a más osztályok, nem lehet előterjeszteni, mert hiszen az Osztrák-Magyar Bank nem közvetlenül nyújtja a kölcsönt s így nem tudhatja, kiknek adja. A jelzálogüzletet ő is kizárólag tartja a bank üzletköréből, de ezt most nem volt kívánatos megtenni. Kifogást tettek az ellen is, hogy a bank a kockázatos üzletet átengedi a magánrésztulajtosaságoknak. Ezt a bank szerinte helyesen teszi. Ami a nemzetiségi pénzüzeteket illeti, amíg ezek a gazdasági téren mozognak, nem tartaná liberális dolognak, ha dolgukba avatkozánk.

Hock János: De kisaajátítják a magyar földet!

Sümei Vilmos: A választójoggal legyenek liberálisak!

Lukács László pénzügyminiszter: Amint azonban a mozgalmi politikai tendenciákat ől, a kormány megteszi kötelességét. (Helyeslés a jobboldalon.)

A vita folytatása.

Az elnöklést Návay Lajos alelnök veszi át. Abraham Dezső az 1. cikkhez szólva kijelenti, hogy a függetlenségi és 48-as pártnak becsületbeli kötelessége a bank-kérdésben kimerítő vitát folytatni, de tiltakozik az obstrukció vádjá ellen. A módosított cikk teljes mértékben kihívják a kritikát. Kéri a pénzügyminisztert, hogy azoknak a nemzeti szempontból fontos kifogásoknak, amelyek a vita során ellenzéki részből elhangzottak s adminisztracionális uton lehetséges, szerezzen érvényt. (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök: Több szónok nem lévén, a vitát bezárja.

Wickenburg Márk előadó elfogadásra ajánlja a cikkelyt.

Az első cikkelyt ezután változatlanul elfogadják, a módosításokat mellőzik.

A második módosított cikkelynél, a 82-iknél Csermák Ernő utal arra, hogy a cikkely a kis bankjegyek tekintetében tartalmaz eltérő rendelkezéseket. Az 1899-iki törvényhozás azon az állásponton volt, hogy a kis bankjegy a szegény ember pénze lévén, okvetlenül fedezendő. Ez a megváltoztatott cikkely nem mondja ki kétértelműleg, hogy köteles ilyen kis bankjegyeket kibocsátani. Ez a helyzet rosszabbodást jelent. A cikkelyt nem fogadják el. (Helyeslés a baloldalon.)

Polónyi Géza mindenképp kijelenti, hogy téves a pénzügyminiszternek az a fölfogása, hogy nemzetközi jelleggel akarja fölruházni ezt az aktút. Kifogásolja, hogy a kis bankjegyek kibocsátásának fontos szociális vonatkozása van és szerencsétlen intézkedés, amely ezt a kérdést a végreható hatalom hatáskörébe utalja. A kis bankjegy nem egyéb, mint a szegénység meg-

adóztatása a gazdagok javára. A kis bankjegy vásárlási ereje ugyanis kisebb s a pusztítási és rongálási lehetősége is nagyobb. Ebben az országban esőkken azután a bank beváltási kötelezettsége. A legnagyobb bizalmatlansággal lehetünk az olyan parlament ellen, amely nem tudja, mit tesz az, hogy a banknak és a két kormányának megállapodásától tesszük függővé, hogy mennyi 10 és 20 koronás bankjegyet lehet kibocsátani. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Nem fogadják el a cikkelyt. (Elnök helyeslés a baloldalon.)

Az erőszakos viharelnök.

Elnök: Kíván még valaki szólani? Miután szólásra senki sem jelentkezett...

Lovász Márton: (Szólásra föláll. Nagy zaj.) T. Ház! Igenis, kívánok szólani. (Folytonos zaj.)

Elnök: Ha szólni senki sem kíván, a vitát bezárom... (Nagy zaj.)

Lovász Márton: Én jelentkeztem szólásra. (Nagy zaj.)

Elnök: Képviselő ur miért nem jelentkezett a jegyző urnál?

Lovász Márton: Engedelmet kérek, a jegyző ur nem volt itt és így nem volt módomban feliratkozni. Én szólásra igenis, jelentkeztem, azonban, azt hiszem, az eddigi parlamenti szokásnak megfelelően, az elnök ur most már egy kis szünetet is adhat. (Folytonos zaj.)

Elnök: A vitát bezárom... (Fölkiáltások a szélsőbaloldalon: Nem lehet a vitát bezárni! Szólásra jelentkezett. Van joga szólani.)

Polónyi Géza: Jelentkezett szólásra! (Folytonos hosszantartó zaj.)

Elnök: A házszabályok világosan rendelkeznek, hogy a jegyző urnánál kell jelentkezni. (Fölkiáltások a szélsőbaloldalon: A jegyző nem volt a helyén!)

Hock János: A házszabályokhoz kérek szót! (Hosszantartó nagy zaj.)

Polónyi Géza: Az elnöknek kötelessége megkérdezni, hogy kíván-e még valaki szólani.

Elnök: Kérdeztem. (Folytonos zaj.)

Polónyi Géza: Lovász Márton akkor már szólásra jelentkezett! (Folytonos zaj.)

Elnök: A házszabályok világosan elrendelik, hogy a jegyző urnánál kell jelentkezni. Ez benn van a házszabályokban. Amikor Polónyi Géza képviselő ur befejezte beszédét, kérdeztem a jegyző urnától, hogy van-e még valaki, aki szólásra jelentkezett. (Folytonos zaj és fölkiáltások a szélsőbaloldalon: Lovász Márton jelentkezett szólásra!) Kérdeztem a házat is, hogy kíván-e valaki szólani, akkor Lovász Márton képviselő ur felállt és szünetet kért. Én akkor a vitát bezártam. (Folytonos, hosszantartó zaj.)

Hock János: Érdekes, hogy mindig ez az ember csinálja a bajt. Miért nem fordul elő ez a többi elnökkel? (Folytonos nagy zaj.)

Elnök: Kíván az előadó ur szólani?

Wickenburg Márk előadó: Hock János akar szólani.

Hock János: Az elnök nem mondta ki, hogy bezárta a vitát. (Helyeslés és zaj a szélsőbaloldalon.)

Polónyi Géza: Zárt ülést kérünk.

Elnök: Az előadó urat illeti a szó. (Folytonos, hosszantartó nagy zaj.)

Polónyi Dezső: (Adadja a zárt ülést kérő ívet.)

Hock János: Erőszakoskodást nem tűrünk! Lovász Mártonnak joga van szólani! (Fölkiáltások a szélsőbaloldalon: Velünk nem fog erőszakoskodni! Folytonos, hosszantartó nagy zaj.)

Az elnöki jogokkal nem lehet erőszakoskodni.

Egy hang jobbról: Leveszszuk azt a reverendát!

Hock János: Azt megteheti, de jogainkat nem engedjük!

Polónyi Géza: Návay mindig erőszakoskodik! (Zaj.)

Elnök (csenget): T. Ház! (Folytonos nagy zaj.)

Hock János: Miért nincsen a többi elnökkel bajunk? Mert tisztességesen kezelik a házszabályokat. (Folytonos zaj.)

Elnök: Husz képviselő ur zárt ülés elrendelését kérte. A házszabályok értelmében a zárt ülést elrendelem. (Folytonos zaj.) Hock János képviselő urat azonban az elnöki tekintéllyel szemben tanusított magatartása miatt a mentelmi bizottsághoz kérem utasítani. (Nagy zaj és mozgás a bal- és szélsőbaloldalon. A jobboldal föláll.) Többség! Hock János a mentelmi bizottsághoz utasított. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.) Felkérem a karzati hallgatóságot, sziveskedjék távozni és a zárt ülést elrendelem. (Folytonos nagy zaj.)

Baresay Andor (a zsebkendőjét lengeti).

Gróf Batthyány Tivadar: A házszabályok értelmében csendben kell határozatot kimondani. (Nagy zaj.)

Elnök: Az ülést öt perczre felfüggesztem. (Folytonos nagy zaj.)

A zárt ülés.

Návay Lajos alelnök megnyitja a zárt ülést. Gróf Batthyány Tivadar: Sajnálja, hogy az incidens arra kényszerítette, hogy a tanácskozást megszakítsuk. Három irányban sértetett meg a házszabály. Az elnöknek kötelessége lett volna a kérdést föltenni, kíván-e valaki szólani. Ezt az elnök vagy nem tette meg, vagy oly zajban, hogy senki meg nem hallhatta. A másik sérelem, hogy az elnök rendutasítást nem alkalmazott és mégis a mentelmi bizottsághoz utasította a házszabályok ellenére Hock Jánost. Ezért nem is bírhat érvénynyel a mentelmi bizottsághoz való utasítás. A harmadik sérelem, hogy ez is oly zajban történt, hogy senki sem hallotta. Ezt bizonyítja az is, hogy a tuloldalon is csak akkor álltak föl szavazásra, mikor arra egyik jegyző őket a kezéintésével figyelmeztette.

Fölkiáltások jobbról: Nem igaz!

Elnök kijelenti, hogy házszabályszerűen járt el. Ugy látszik, hogy a zárt ülést kérő ívet már előre készen tartotta az ellenzék, az ő elnöklésére való tekintettel. (Zaj a baloldalon.) Amikor Polónyi befejezte a beszédét, megkérdezte a jegyzőtől, van-e valaki szólásra jegyezve. S amikor azt mondta a jegyző, hogy senki sincs, a Házhoz fordult kérdésével, kíván-e valaki szólani.

Fölkiáltások balról: Nem hallottuk!

Fölkiáltások jobbról: Mi hallottuk!

Elnök: Miután senki sem jelentkezett, a vitát bezárta. Csak ezután állt fel Lovász. A mult cikk-lusban ugyancsak az ő elnöklése alatt Maniuval szemben hasonlóan volt kénytelen eljárni. A maga tisztességes szavának labavetésével helytállt azért, hogy egy történt a dolog, ahogy elmondta. Ami Hock Jánost illeti, az elnöki tekintély megóvása céljából kénytelen volt a mentelmi bizottsághoz fordulni, annál is inkább, mert mindig vannak hasonló szeczenák, ha ő elnököl. Hock János ügyében hangja a nagy zajban elveszett. Hockot többször rendutasította.

Polónyi Dezső: Bianchini osztrák képviselő tgnap brutális támadást intézett ellenünk. Ezt akarta napirend előtt vagy zárt ülésben szólni. Ezért készült az ív, ezt jelentette Berzeviczy elnöknek s a vele történt megbeszélés alapján holnap a napirend előtt fogja az ügyet szóvá tenni. Mikor Lovászval az incidens történt, akkor mondták neki, hogy használja föl az ívet s mikor az aláírókat megkérdezte, hogy most fölhasználhatja-e az ívet, akkor fölvitte az elnöknek.

Lovász Márton: Valótlan az elnök urnak az az inszINUACIÓJA, hogy az ellenzék előre készült erre a zártülésre.

Fölkiáltások jobbról: Rendre!

Elnök kijelenti, hogy inszINUACIÓVAL NEM SZOKOTT ÉLNI, SEM A MAGÁNÉLETBEN, SEM HIVATALI MŰKÖDÉSÉBEN.

Lovász Márton ismétli, hogy az elnök azt állította, hogy ő az ő elnöklésére való tekintetből készítettek el előre a zártülést kérő ívet. Pedig ez nincs úgy, mert ő Bianchini sértő beszédére való tekintettel írták alá a zártülést kérő ívet. Csak dalkozik azon, hogy ha akár Berzeviczy, akár Karos elnököl, soha sincs semmi baj, ellenben, ha Návay elnököl, mindig zavarrá valami a nyugodt tanácskozást. Ők nem hallották, hogy az elnök rendutasította Hockot, de ennek a gyorsírói jegyzetekben sincsen semmi nyoma.

Hock János: A szenvedélyek lecsillapítására alkalmas a zárt ülés.

Rakovszky Iván: A Nemzeti Szalonról beszéljen!

Hock János: Én személyes dolgokat itt nem fejtegethetek, ilyen itt provokálni nem tanácsos. Csak annyit jegyzek meg, ha képviselő ur csak egy kis részecskét fogja tenni annak, amit én tettem a művészetért, akkor nagy szolgálatot tesz az országnak. Az ülésben előfordult incidensre nézve hivatkozik a naplóra, a gyorsírói jegyzetekre. Idézi ezeket, amelyek szerint Lovász idejében jelentkezett szólásra és az elnök mégis bezárta a vitát. Szólv azután a házszabályokhoz kért szót, az elnök ezt nem adta meg. Erre fölkiáltott, hogy joga van szólani.

Elnök csak arra vetette a súlyt, hogy a zárt ülést kérő ívet előre elkészítették. Egyébként kijelenti, hogy mindenkivel szemben egyformán alkalmazza a házszabályokat. Hock János olyan fenyegetően viselkedett az elnökkel szemben, hogy provokálta az elnök rendelkezését. (Ellenmondás a baloldalon.) Sajnálja, hogy másokat is nem jegyzett fel, akiket szintén a mentelmi bizottsághoz kellett volna utasítani. (Zaj a baloldalon.)

Zlinsky István a dolgok tisztázása céljából kijelenti, hogy Lovász fölállott ugyan, de az elnök nem vette észre és a vitát berekesztette. Lovász idejében felállott, a szóló jelentette is azt az elnöknek. Ajánlja, hogy engedje meg a Ház, hogy

Lovász elmondása beszédét. (Zaj a jobboldalon.)

Berzeviczy Albert kifejtette, hogy a Ház tanácskozásának alapja az elnök iránt való bizalom. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Nagy zaj volt s ilyenkor el kell hinni azt, amit az elnök maga mond. Bizalommal kéri a Házat, hogy nyugodjék meg a zárt ülés előtt történt dolgokban. (Helyeslés a jobboldalon.)

Rakovszky Iván szót kér személyes kérdésben. Kijelenti Hock Jánossal szemben, hogy annak megítélése, vajjon ildomos-e a képviselő közbeszólása, az elnökre tartozik. Azt mondta Hock János, hogy szövege nem dicsekedhetik a művészet érdekében tett munkájával. Erre azt feleli, hogy nem irigyli Hock János multját. (Nagy zaj balról.)

Györfly Gyula hangoztatja, hogy az elnöknek feltétlenül hitelt kell adni, ha nem sikerül az ügyet rendbe hozni. De megállapítható, hogy házszabályellenesen vette el az elnök Lovász szövegét.

Lovász Márton: Nem akarja a helyzetet kiélesíteni, de nem járulhat hozzá Berzeviczy fel-fogásához. Így precedens lehetne az említi jóniszeműség cselekedete. A kérdést nyílt ülésben tisztázni nem lehet.

Daniel Gábor: Kiderült, hogy Lovász a jelentkezésnél elkésett. A jegyzőnél kellett volna először jelentkeznie a házszabályok 213. szakasza szerint. Amikor az elnök a kérdést feltette, azonnal jelentkeznie kellett volna.

Lovász Márton: Megtettem!

Daniel Gábor: A hiba nem az elnök részéről forog fent, hanem Lovász véletlenül elnézte a dolgot. (Ellentmondás balról.) Az elnöki enunuciációra többé visszatérni nem lehet. A zárt ülési ívet látva szóló is azt hitte, hogy előre elkészített dolog volt. Polónyi Dezső és Lovász előadása után belátja, hogy rendezavaró cél nem volt. Annyi bizonyos mégis, hogy a hiba a tulajdonos követett el.

Berzeviczy Albert: Előbbi szavainak értelme az volt, hogy a Háznak annyiban kell biznia az elnökségben, hogy ha az kijelenti, hogy nem tévedett, — abba bele kell nyugodni.

Gróf Batthyány Tivadar: Előfordulhatnak tévedések, de az elnökben nem kételkedhetnek, de tény, hogy abban a zürzavarban a gyorsírójegyzeteket kell a lehetőség szerint hitelnek fogadni. Azok pedig megállapítják Lovász igazát. Az elnöki tekintélynek az felelnie meg, hogy az elnök a nyílt ülésben a naplóra hivatkozva, konstatálna a tévedést s megadná a szót Lovásznak.

Zlinszky István Danielnek válaszul kijelenti, hogy Lovász az enunuciációt megkezdése előtt állt fel. Belekezdett a beszédébe, mikor figyelmeztette az elnököt.

Szilassy Zoltán: Most másként mondja!

Zlinszky István tiltakozik ez ellen. Tény, hogy Lovász felállt, az elnök őt nem látta, amire szóló figyelmeztette. Lehet, hogy másképp értelmezték szavait, de így voltak a tények.

Hock János azt ajánlja, hogy az elnök a nyílt ülésben a szavazás előtt újból tegyen jelentést s erre adja meg a jogot. Rakovszky is felel. Ő nem irigyli szóló szereplését. Izlés dolga. Az a művészi irányzat, amelyik szólót megbuktatta, azóta már megbukott. Ha gyanúsítás akar lenni, arra azt feleli, hogy esküdték előtt volt s ott bocsánatot kérték tőle. A sértő szándékot tehát visszautasítja, mint tapintatlant és ildomtalan.

Szilassy Zoltán: Ugy emlékszik, hogy Zlinszky első felszólalásakor másként adta elő a dolgot, a jelentkezés és az elnöki enunuciációt illetőleg. Ezért szövege közbe. Azonban semmiféle gyanúsítási célja nem volt.

Polónyi Dezső ajánlja, hogy az elnök ismerje be gavaljerosan, hogy tévedés volt a dolog.

Elnök berokeszti a zárt ülést. (Éljenés a jobboldalon s felkiáltások: Éljen Návay!)

Ujra nyílt ülés.

Berzeviczy Albert elnök megnyitja a nyílt ülést. Következik a második cikkely fölött való határozathozatal.

A Ház többsége változatlanul elfogadja a cikkelyt.

Következik a harmadik módosított cikkely. **Lovász Márton** az előfordult incidensre és az idő előrehaladott voltára való tekintettel két kérést kíván intézni a Házhoz. Az egyik az, hogy miután előbb az alelnök tévedése folytán... (Zaj a jobboldalon.)

Felkiáltások jobbról: Nem tévedett!

Felkiáltások a baloldalon: Ezt nem lehet letagadni. (Zaj.)

Lovász Márton: ... előbb az alelnök ur tévedése folytán... (Nagy zaj a jobboldalon.) Mint-hogy a mondatot összefüggően akarom elmondani, ismétlem, hogy miután az alelnök ur tévedése folytán elestem a szótól, azt kérem a Háztól, hogy a

83-ik szakasz tárgyalásánál szólhassak a 82. szakaszhoz. A másik kérésem pedig az, hogy az idő előrehaladott voltára való tekintettel holnap mond-hassam el beszédemet.

Elnök: Nem ismerem el, hogy az alelnök ur tévedett. Azonban az adott körülmények között méltányosnak tartom s kérem, méltóztassék megengedni, hogy Lovász képviselő ur a 83-ik cikk-nél a 82-ik cikkhez is hozzászólhasson. (Zaj.)

Felkiáltások a jobboldalon: Nem engedjük meg! Megengedjük! (Zaj.)

Felkiáltások a baloldalon: Dezavualják az elnököt!

A többség mindkét irányban megadja az engedelmet Lovásznak.

Hitelesítik a jegyzőkönyvnek azt a részét, amely Hock Jánosnak a mentelmi bizottsághoz való utasítására vonatkozik s utasítják a mentelmi bizottságot, hogy az ügyről 24 óra alatt tegyen jelentést.

Elnök az ülést három órákor berekeszti.

Külvégi vita.

— Gánesvetés a magyar iparnak. —

Az osztrák delegáció.

Budapest, február 23.

Az osztrák delegáció mai ülését délelőtt tíz órákor nyitotta meg *Baernreither* elnök. A miniszteri padokban helyet foglaltak: gróf *Aehrenthal* külügyminiszter, báró *Bienerth* miniszterelnök, *Burián* közös pénzügyminiszter, *Schönaich* hadügyminiszter, *Montecucoli* tengerészeti parancsnok.

A delegáció folytatta a külügyminisztérium költségvetésének tárgyalását.

Soukup rámutat Taft elnök békekeziójára és sajnálja, hogy nem Európa legöregebb monarchiaja bocsátotta ki ezt a felhívást Európában. Ausztriát talán a legjobban érdekli a leszerelés kérdése, elsősorban pénzügyi okokból. Éppen száz éve mondott eszöt az osztrák állam és ma, amikor az állam adósságai 11.000 millióra emelkedtek, talán ugyanazon katasztrófa előtt állunk. Magyarország pénzügyi helyzete sem jobb. És ily súlyos napokban mer a közös kormány új óriási fegyverkezéssel előállni. De a leszerelés nagy problémája utban van. Európa most két nagyhorderejű tény előtt áll: az amerikai köztársaságok gazdasági koncentrációja előtt és Ázsia ébredése előtt élén Japánnal. E szörnyű tények előtt teljesen háttérbe kell szorulnia mindeu kicsinyes torzalkodásnak. Keményen támadja a monarchia külügyi politikáját, amely a kiéhezetésnek, az állami esőnek, Balkán kereskedelmünk kiirtásának, a munkátlanságnak és drágulásnak politikája, amely kiszolgáltatja Ausztria népeit a német imperializmusnak. *Rudolf* irónörökös azt mondta: Az ember az állam legfőbb java és ezt akarja pártja megvédeni, amikor nem szavazza meg sem az ágyukat, sem a Dreadnoughtokat. Ők nem térdelnek le a trón előtt, őket nem kápráztatja az egyenruhák fénye, hanem elsőnek kiáltják, hogy térjen le Ausztria a romlásához vezető útról.

Delugan konstatálja, hogy az olaszok és németek megint békésen munkálkodnak együtt a tiroli tartománygyűlésen. A tiroli olasz lakosság távol áll az irredentista törekvésektől, de javítani szeretne helyzetén és ezért sokan kivándorolnak közelebb. Örömmel látja, hogy Olaszországban is szűnőfélben van az irredentista mozgalom. A leszerelés korlátozása végett hívjanak össze a háromszövetség államai egy nemzetközi konferenciát, amely bizonyára mindenféle erőteljes támogatásra találna. Megszavazza a költségvetést.

Klofac kikérel a Poroszországban élő csehekkel való bánásmód ellen. A porosz belügyminiszter rendeletei valóságos kivételes állapotot proklamálják a csehek ellen és különösen a szegény cseh munkások ellen. Csodálatos, hogy ilyesmi megtörténhetik egy szövetséges állam alattvalóival. Ha Ausztriában történnék ilyesmi, Németország ezt egy pillanatra sem tűné. A külügyi hivatal politikája példátlanul könnyelmű és előbb-utóbb katasztrófa-hoz vezet. Az államnak és mindnyájunknak jobb volna, ha nem a tábornokok gyakorolnának döntő befolyást a külpolitikára és miként Németországban, az ipar és kereskedelem képviselői közelebb állanak a trónhoz. Szerencsétlen külpolitikánk az oka, hogy kivételünk rendkívül megesapant, mert keleti politikánkat Potsdamban irányítják. Idéni a londoni iparkamara jelentését, amely egyenesen kétségbeesetten mondja Ausztria és főképp Magyarország gazdasági helyzetét. Hagyjuk abba a Balkánon az imperializmus politikáját és kísértsük meg a

lakosság szívét és bizalmát megnyerni. Ez új erőre fogja segíteni a monarchiát, míg a mai politika a gazdasági és kulturális romlásra vezet és eltemet bennünket a nagy Németország hullámaiba. Végül melegen szól Taft akciója mellett és szeretné, ha a monarchia e téren maga is kezdeményezőleg lépne föl.

Báró Glanz üdvözli a szerb kereskedelmi szerződés megkötését, bár tartalma nem elégíti ki, de meg van az értéke, hogy lezárja a félreértések korszakát. Rámutat arra, hogy belátható időben több kereskedelmi szerződés lejár és bár a do ut des alapelve már megdőlt, mégis reméli, hogy a meginduló tárgyalások sikerre fognak vezetni. Szól azután a pestisveszedelemlről. Nem hiszi, hogy már ma aggodnunk kellene miatta, de reméli, hogy ezért az osztrák kormány mindent megtett, hogy a veszedelem készen találjon bennünket. Bizonyosan érintkezésbe lépnek egymással a hatalmak is első sorban a tudományos buvárkodás céljából és másrészt a pestises területek ellenőrzése céljából. Ajánlja ezt a kérdést a belügyminiszter figyelmébe.

Déli szünet után, fél három órákor folytatták a tanácskozást.

Bertoli szöve teszi, hogy az irredentizmus ürügye alatt az ausztriai olaszokat a hatóságok a legképtelenebb módon zaklatják. De minden ellenséges indulat és üldözés ellenére is győzni fog az osztrák-olaszok igazságos ügye.

Stransky a Magyarországon élő németek ügyével foglalkozik. Magyarország a nemzetiség felett önkényuralmat üz, főként pedig a németek teljesen jogfosztottak ottan, jóllehet a magyar állam a német kulturának köszönheti azt, hogy azzá lett, ami most. Német kézművesek alapítottak ott egykor városokat, míg a magyarok tüzzel-vasal pusztították a szomszéd országokat s ime, ezeknek a városoknak ma nem szabad német nevet viselniük. Erőszakkal akarják megmagyarosítani a magyarországi németiséget. De végre a német nép ellentállása Magyarországon is felébredt s annál erősebb lesz, mennél nagyobb a nyomás. A magyarországi németek bizonyára nem gyűlölik a magyar államot, sőt ellenkezőleg, szeretnék s fölvirágoztatnák, ha megadnák nekik a lehetőséget, hogy létüknek örvendjenek s nem rabolnák el tőlük nyelvüket és szokásaikat. Utal az iskolák magyarságára, a német nyelv terroretikus elnyomására, sőt a magyar iskola egyesület még arra is föl hívja a magyarokat évkönyvében, hogy Bécsben épp úgy, mint a csehek álljanak helyt nemzetiségükért. Budapesten rossz néven veszik az üzletemberektől, ha az üzleti életben, vendéglőkben stb. a német nyelvet használják. Ezután a harmas szövetség kérdésére tér át s ennek a szövetségnek a hívéül vallja magát. Olaszországgal javult a helyzet, de ez ismét teljesen megromlana, ha az olasz királyság jubiláris ünnepegeről Ausztria, a Vatikán érzékenységére való tekintettel hiányoznák. De még nagyobb hiba volna, ha a német birodalom protestáns eszázára, annak az országnak uralkodója, amely egy Luthert szült, meghajólnék a Vatikán előtt s szintén távol maradna. Bizik Aehrenthal németbarát politikájában s a vatikáni követségre vonatkozó tétel kivételével megszavazza az előirányzatot.

Dr. Ellenbogen fejtegeti, hogy a mostani delegáció igen rossz emléket hagy maga után, mert ez a nép teherviselési képességére való tekintet nélkül hozza a horribilis katonai terheket, olyan aggodás nélkül, ami az abszolutizmus legrosszabb napjaira emlékeztet. Kérdi, hogy e nagy megterheléssel szemben a kormány a közgazdaság pozitív emeléséről fog-e gondoskodni? A külpolitikai helyzetet megbeszélve, úgy látja, hogy Aehrenthal politikája csak karúkra volt. Nem szavazza meg a költségvetést.

Az ülés ezzel fél 6 órákor véget ért. A legközelebbi ülés holnap délelőtt tíz órákor, napirendje: a külügyi vita folytatása, esetleg a bosnyák hitel.

*

Steiner delegátus és társai sürgősségi indítványt tettek, amely a holnapi ülésen lesz tárgyalandó. Az indítvány első sorban azt kívánja, hogy mutassa be haladéktalanul a magyar kereskedelmi miniszterrel kötött jegyzőkönyvi megállapodást a hajóépítések felosztása s az esetleges egyéb ipari szállítások dolgában; netán bizassék meg a hadügyi bizottság azzal, hogy az egyezményről a plenumnak mihamarabb jelentést tegyen. Ezenkívül felszólítja az indítvány a tengerészeti parancsnokot arra is, hogy közölje, vajjon a löszere-delekkel való rekompenciáció alatt a magyar töltegygyárak ötven százalékos részesedése értendő-e.

KÜLFÖLD.

A bosnyák tartománygyűlés. Szerajevóból jelentik: A tartománygyűlés mai ülésének elején az elnök utólagosan rendreutasítja Gyurkoviczki képviselőt tegnapi beszédében használt parlamentarizmus kifejezéséért. Bejelenti továbbá, hogy bár *Benka* polgári adlátus a képviselők egyrésze körében rosszalást keltett egyes kitételei ügyében kijelentette előtte, hogy csak a sértett hivatalnokot védelmezte, de távol állott tőle az a gondolat, hogy a házat megsértse. Ezután folytatják a költségvetési vitát. *Grgic* kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el. Állást foglal azon feltétellel szemben, hogy Boszniában új szerb mozgalom indul meg és statisztikai alapon bizonyítani igyekszik, hogy a legutóbbi hivatalnoki előléptetéseknél csak 20 százalék orthodox és 70 százalék katolikus hivatalnok avanszált. *Halil Basies* muzulmán a következő szónok, akinek beszéde alatt muzulmánok és szerbek között ismételtelen élnék vitatkozások keletkeznek. Szónok azzal vádolja a szerbeket, hogy álnok, csalfa politikát űznek a muzulmánokkal szemben és utal arra, hogy a lex Stojanovic, amely miatt a szerbek elleni a kormány és a költségvetésnek. rosszabb volna a muzulmánokra néve a kötelező kmetmegváltásnál. A kmetek mozgalmát szervezett parasztlázadásnak mondja. A kormánynak példásan kellett volna megbüntetni a bűnöket. Rogatica kerületben régebben nyugalom uralkodott, mióta azonban ott szerb kerületi elüljáró van, a gyújtogatások napirenden állanak. A költségvetést megszavazza. A vita folytatását ezután holnapra halasztják.

Az orosz-kínai konfliktus. Brüsszelből azt az értesítést kapjuk, hogy az itt megjelenő kínai lapnak azt jelentik Pekingből, hogy a régensherceg fogadta az orosz követet és hosszasan tanácskozott vele. *Kina* kész megújítani a *Kuldsza-szerződést*, azonban többféle módosítást kíván s ezekről most lesznek a tárgyalások.

Ma tették közzé Kina választ. Oroszország jegyzékére.

A török-bolgár szerződés. Szófiából jelentik: A szobranje ma délelőtti ülésén a török-bolgár kereskedelmi szerződést tárgyalta. Liapcsev kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a szőnyegen lévő ideiglenes kereskedelmi szerződésnek nagy fontossága van, különösen mert alapul tekinthető a megkötendő végleges kereskedelmi szerződésnek, amely elől a nehézségek bizonyára el fognak hátrálni. A két szomszédos ország — úgy mond a miniszter — a kölcsönös konzessziók útján igen messzire mehet és még speciális megállapodásokaf köthet, ahogyan az Spanyolország és Portugália között történt. Az ideiglenes kereskedelmi szerződés végrehajtása Törökországot meg fogja győzni a konzessziók rendszerének hasznosságáról. A többség egyik szónoka erre kijelentette, hogy Törökországnak meg kell győződnie arról, hogy Bulgária vele gazdasági és politikai tekintetben barátságos viszonyt óhajt fenntartani. Mindkét ország érdekében van, hogy a vámok tekintetében előnyös megállapodást kössön, amely politikailag is kidomborítana egy fontos elvet, amely úgy szól: A Balkán legyen a balkáni népeké! (Élénk helyeslés.) A kereskedelmi szerződést egyhangulag elfogadták. A szobranje közfelkérésrel elfogadta az olasz-bolgár konzuli egyezményt.

Az angol reform. Londonból jelentik: Az alsóház ülésére tegnap este annyira megtelt képviselőkkel, hogy már a külső kép is azt mutatta, hogy legelső rendű parlamenti szenzáció megy végbe. Az alsóház hatszázhatven tagja közül nem kevesebb, mint ötszázhatvennyolc volt jelen s ezek közül háromszázötvenyven a kormány javaslata mellett, kétszázhuszonheten pedig ellene szavaztak, úgy hogy a vétőbílt százhuszonkét szavazattöbbséggel fogadták el. A többség csak három szavazattal volt kisebb, mint a mekkorát az alsóház mostani összetételében egyáltalában el lehetne érni. Az eredmény kihirdetését Asquith többsége

rajos ovációival kísérte s amikor Asquith azt a formászerű kijelentést tette, hogy az új bill legközelebb elő fogja terjesztetni, a kormánypárti képviselők fölemelkedtek helyükről és perczekig tapsoltak és éljenek. A képviselők ezután kitűdültek a tereméből s amikor az alsóházi őrség parancsnoka a folyosón ezt kiáltotta:

Ki megy haza?

Swift Mack O'Neil ezt felelte:

A percek!

Az alsóházban a vita végén a belügyminiszter visszautasította azt az állítást, amely a kompromisszumot lehetségesnek mondotta. Ha a kormány az ellenzék fölszólítását a reformügyben való értekezlet összehívását illően elfogadná és így a vétőkérdés elintézését a jövő évig akarná halasztani, az alsóházban 50 szavazatot sem hozhatna össze. A kormány nem fog egyetlen lépést sem elmulasztani, amely szükséges lesz, hogy a vétő bílt mielőbb törvényerőre emelje.

A felsőház mai ülésén *Lansdowne* lord közölte, hogy legközelebb javaslatot fog benyújtani a felsőház összetételének megváltoztatása dolgában.

A mexikói forradalom. Newyorkból jelentik. A *Sun* híreket hoz a mexikói forradalmárok új győzelmeiről. Több ittközvet volt és a lázadók mindannyiszor visszaverték a kormány csapatait, amelyek közül tömegesen pártoltak át a katonák a forradalmárokhöz. Az idézett lap értesülése szerint a sereg most a főváros ellen vonul. A dél-kaliforniai forradalmárok a mexikói lázadás sikerén felbuzdulva, de azoktól függetlenül és az amerikai szociáldemokrata párt támogatásával államcsínyt terveznek, hogy szociáldemokrata köztársasággá kiáltják ki Kaliforniát.

A дума és a zsidók. Pétervárról jelentik: A dírodalmi дума 166 ellenzéki és középpárti képviselő által aláírt javaslatot tárgyalta a zsidók letelepedő területei tekintetében fennálló korlátozás megszüntetése szolgáiban. A дума 208 szavazattal 138 ellen elhatározta, hogy sem a javaslat mellett, sem ellene nem foglal állást és azt a kérdést, vajjon ez intézkedés kívánatos volna-e, a személyi sérthetlenség bizottsága elé utalja, amelynek feladata lesz egy hónapon belül jelentést tenni.

A török költségvetés. Konstantinápolyból jelentik: A kamara megkezdte a költségvetés tárgyalását, mely a rendkívüli líteleken kívül, 8.961.141 font defizitot tüntet fel. A pénzügyminiszter hosszabb expozét mondott, amelyben visszautasította egyes külföldi lapoknak azon híreszteléseit, hogy a török kormánynak ellenséges szándékai vannak az ideglen pénzügyi irányában. A miniszter behatóan ismertette Törökország pénzügyi kormányzatát az alkotmány helyreállítására óta és rámutatott a kiadásoknak 24 millióról 37 millióra való emelkedésére, mialatt a bevételek 20 millióról 28 millióra emelkedtek. A költségvetés egysülya legkorábban két év alatt helyre lesz állítható. A miniszter ezután igazolta magatartását a legutóbbi költségvetésben és a német csoporttal kötött kölcsönügylet előnyeit fejtegetvén, a kölcsönkézítőt a barátság jelének mondotta.

Választási harcok Romániában. Bukarestből jelentik: Talán soha még elkeseredettebb választási küzdelem nem volt, mint a mostani. Az egyesült ellenzéki pártok terrorizálják ellenfeleiket ellenyira, hogy a kormány jelöltjei nem is mernek a kerületekben mutatkozni. Egyes választókerületekben már is véres zavargások voltak. A kormány csendőrséget, sőt katonaságot is rendelt ki egyes kerületekbe és szó van arról, hogy behívja a tartalékosokat.

Vád alá helyezett exminiszterek. Szófiából jelentik, hogy a szobranjében tegnap kezdődött meg a tárgyalása annak a jelentésnek, amelyet a Stambulow-kormány volt minisztereinek ügyében kiküldött bizottság terjesztett elő. Az öt terhelt közül *Gudew*, *Petrow* és *Sawow* tábornokok és dr. *Genadien* kereskedelmi miniszter, a párt jelenlegi vezére jelentek meg. A közönség körében a szobranje utolsó ülése óta, amely mult év december havában volt, mezesappant már egy kissé az érdeklődés. A tárgyalás dr. *Danailow*nak, a vizsgálóbizottság elnökének kimerítő, de kevés újabbat nyújtó jelentése vezetett be. *Danailow* jelentésének végén közölte, hogy *Peschew* volt miniszter a radoslavistapárt tagja hat pontban különvéleményt

nyújtott be az ellen, hogy a terhelt miniszterek vád alá helyeztessenek. Ezután *Petrow* tábornok kezdte meg védekezését azzal, hogy heves támadást intézett a bizottság ellen, amely szerinte pártosan, elfogultan vezette a vizsgálatot. Szerinte megvádolása tarthatatlan és igazságtalan. Az elnök erre figyelmeztette *Petrow*ot, hogy mérsékelje magát és ne sértogesse a bizottságot és a kamarát. *Petrow* végül azzal végezte beszédét, hogy mióta Bulgária fennáll, ő híven és becsületösen szolgálta hazája érdekeit s ha a hazájának szüksége lesz rá, megint ott lesz a helyén. Ezután még *Gudew* mondott saját érdekében rövid védőbeszédet s ezzel az ülést bezárták.

Az oroszok Perzsiában. A teheráni sajtó igaztalan tárgyal több új incidenset, amelyek Ardebil közelében történtek. A jelentések szerint az orosz helyőrség Aszkara és Ardebil között két ízben összeütközött a sahsevenekkel. Egy kozák elcsúszott, egy megsebesült. Jelentik továbbá, hogy egy erős orosz hadosztály Ardebiltől kiindulva, megrohanta *Veramouni* helységeit, férfiakat, asszonyokat és gyermekeket bántalmazott és a házakat fölgújtotta. Ugyanezen lap jelentése szerint 600 főnyi orosz csapat Bakuból Aszkarába indult.

Visszavont kiutasítás. A román kormány nemrég kiutasította az országból *Lalesku* Sándor karánsebesi születésű román embert, aki évek óta a pénzügyminiszterium statisztikai osztályában volt alkalmazva. A kiutasítás azért történt, mert *Lalesku* a választáson állítólag a kormány ellen foglalt állást, amivel szemben *Lalesku* egy nyilatkozatában kijelentette, hogy csak véletlenül került egy tüntető tömegbe s a rendőrök letartóztaták. A kiutasítás egész Romániában oly nagy fölháborodást keltett, hogy a román belügyminiszterium ma, mint Bukarestből jelentik a következő kommunikét tette közzé:

Néhány lap tovább folytatta *Lalesku* állítólagos kiutasításának kizsákmányolását. *Lalesku* nem utasítottuk ki és szabadságában áll, hogy az országba visszatérjen, amikor neki tetszik. Bizonyíték erre vonatkozóan többek között az a formai nyilatkozat is, amelyet a belügyminiszter ily értelemben tett az erdélyrészi román egyesületek elnöke, *Mandresku* Simon egyetemi tanár előtt.

A *Bukarester Tagblatt* a belügyminiszter kommunikéjéhez a következő megjegyzést fűzi: Ez nagyon szánalmas visszavonulás, amelyet a kormány egy olyan ügyben tett, amelyben kezdettől fogva igazságtalanul járt el. *Lalesku* kiutasítása jogtalan és érthetetlenül önkényes cselekedet volt, amit most maga a kormány is belátott.

EGYHÁZAK.

— (A tiszai evangélikus egyházkerület püspökválasztása.) A tiszai evangélikus egyházkerület püspöki székhéért izgalmas választási harc folyik. Az első szavazás eredménytelen maradt. A második szavazásnál most, mint akik legtöbb szavazatot kaptak, a kerület két kiváló papja, *Geduly* Henrik nyíregyházi lelkész és *Terray* Gyula roznyói lelkész, főesperes kerültek szembe egymással. Mindkét jelöltnek nagy és lelkes pártja van, így a választási harc végső eredményéről ma még korai volna beszélni. Sátoraljaújhegyről azt jelentik, hogy a tiszai egyházmegye, mely 34 szavazatot képvisel, *Materny* Lajos debreczeni lelkész és főesperes elnöklésével kimondotta, miszerint a szavazatát *Terray* Gyula főesperesre adja le.

— (Külföldi protestánsok előadása Budapesten.) *Phildius* Keresztély, a keresztyén ifjusági egyesületek világszövetsége és *Summer* János, az amerikai kivándorlási bizottság titkára ma este igen érdekes előadást tartott a *Lorántffy Zsuzsanna-egyesület* nagytermében. Az előadás iránt különösen nagy érdeklődés nyilvánult meg, a helyiséget szufolásig megtöltötte a közönség. A két előadó ismertette azt a nagyméretű munkát, melyet a keresztyén ifjusági egyesületek az egész világon végeznek. A világszövetséghez eddig 8500 egyesület tartozik, 950.000 taggal, 50 különböző államban. A közönség nagy ovációban részesítette a két előkelő külföldi vendéget. Magyarországon szintén működik ilyen irányu nemzeti szövetség, amelynek *Szilassy* Aaldár, a közigazgatási bíróság másod-elnöke az elnöke.

Udvari bál Budapesten.

Budapest, február 23.

(Saját tudósítónktól.) A budai vár fényesen kivilágított ablakai, mint a tüzkigyók rajzolódnak a februári est sötétjébe és hirdetik, hogy gyönyörű palotájában vendéget lát a magyar király. Udvari bálra gyűlik az ország színejava, nagy, ragyogó ünnepélyre, amelyen a magyar fővárosban nem volt három év óta. Csalóka kép fejlődött ki a meghívó nyomán: kis időre a magyar fővárosba helyeződött az udvari élet és Budapest lett központja a monarchiának néhány napra. Főhercegek, arisztokraták, nagykövetek jöttek el köznök, hogy fényes keretet adjanak a magyar királynak, amikor mint vendéglátó gazda megjelenik hívei körében.

Káprázatos este volt, csupa ragyogás, csupa szín, csupa tündöklő meggalmasság. A fényárban uszó márványteremben együtt volt az ország előkelősége és másfélórásig időzhetett uralkodója társaságában. Tizenegy óra után aludt ki a világosság és a sültben ráeszmélhettünk, hogy álom volt eszünk, ritkán visszatérő szép álom...

A gyülekezés.

Nyolcz órára volt kitűzve a bál kezdete s hét órakor már sűrűn robogtak Budára a diszhajdus fogatok és fiakkerek. A kíváncsi közönség betekintett az ablakokon, amelyek mögött fényes egyenruhák, nagyszerű díszmagyarok, aranyos diplomata uniformisok, vörös és fehér papi talárok villantak elő egy szempillantásra. A szinte végtelennel látszó kocsisor már a Lánchíd fejénél megakadt, azután lassu tempóban mozgott előre a királyi vár felé.

Negyednyolczkor a meghívottak már kezdtek megtölteni a tágas márványos ruháért, ahonnan négy fehér köpenybe burkolt, alabárdos testőr közt vezet az ut a bálterembe.

Maga a nagy táncszoba is tündéri látványosság. Barokk stílusban épült, csupa fehér márványból, amelyet nem ront se aranyozás, se más hivalkodó dísz. Végig fehér márvány sík és pompásan faragott márványoszlop, amelyen nyolcz nagy csillár fénye tükröződik. Emelet magasságban jobbról-balról egy-egy nagyobb márványkorlátú páholy és az egyik hosszában három kisebb kiugrás. A falak mentén piros szőnyeg fut végig és apró kerevetek. Szemben a bejáratnál hosszú széksor a hölgyek és két pamlag a főhercegnők számára.

Félnyolcz táján megtelik a terem. Szinte leírhatatlan a kép: a legkülönbözőbb egyenruhák, díszmagyarok, papi ruhák, diplomata öltözékek, fényes női toillettek, olyan káprázatos összesség olvadnak, hogy azt tollal visszaadni lehetetlen. Zajos, mozgalmas az élet. A meghívottak üdvözlik egymást, udvari hivatalnokok sietnek keresztül-kasul a termen, pálcás rendezők helyezik el az egyes csoportokat és mindenütt ott van Pálffy Miklós herceg magyarországi udvarnagy. Amerről az udvarnak jönni kell, arcier testőrök állnak sorfalat és minden pillanatban a terembe siet Nepalek szertartásmester. A teremben ezalatt egyre gyűlnek a meghívottak. Fél-tűnő, hogy nagyon sok alantas tiszt van a vendégek közt, hadnagyok, főhadnagyok, kapitányok, akik szerényen félrevonulnak a terem egyik sarkába.

Háromnegyednyolczkor a Visegrád-teremből átvonul a diplomáciai kar. Nepalek szertartásmester vezeti a menetet s utána tarka sorban jönnek a külföld képviselői, németek, olaszok, franciák, angolok hölgyekkel. Feltűnnek a törökök, kínaiak, perzsák, japánok nemzeti viseletükben. A diplomaták a terem jobb sarkában foglalnak helyet. Legelől Avarna herceg, az olasz nagykövet, a diplomaták dovenje áll mellette gróf Aehrenthal közös külügyminiszter és gróf Esterházy Pál külügyi osztályfőnök, akik mind a

ketten élénken üdvözlik az egybegyűlt diplomatákat.

Az udvar bevonulása.

Pontban nyolcz órakor három pálcázás jelezte, hogy közeledik az udvar. Egy percz mulva újra fölhangzik a hármast jel és a terembe vezető ajtóban megjelenik gróf Pálffy Miklós magyarországi udvarnagy alakja és Montenuovo herceg, az első főudvarmester, majd nyomban utánuk az udvar. Legelől a király Mária Annunziata főhercegnővel, azután Károly főherceg Blanka főhercegnővel, Lipót Szalvátor főhercegnővel, Izabella főhercegnővel, Frigyes főherceg Augustia főhercegnővel, József főherceg Klotild főhercegnővel, Fülöp szász kóburg-góthai herceg Mária Immakulata főhercegnővel, azután Erzsébet Henriette, Gabriella, Izabella Mária és Mária Alice főhercegnők.

A királyt és a főhercegeket az egybegyűlt mély meghajlással köszöntötték. A király Mária Annunziata a terem közepéig kísért, azután elbocsátva karját, összeverte sarkantyuját és könnyed főhajtsással üdvözölte vendégeit. Elég jó színben van, de azért meglátszik rajta, hogy beteg volt. Gyakran aprókat köhögött, amit a szája elé tartott kezével igyekezett palástolni. A testtartása sem a régi már: a felső teste egy kicsit előrebukott, a bal válla alacsonyabb, mint a jobb és az egyik lábát alig észrevehetően húzza maga után. A kedélye azonban friss. Csaknem másfélórát töltött a bálteremben csoportról-csoportra járva, élénken beszélgetve és gesztikulálva. Mindenki számára volt egy szíves szava és mosolya.

Első szava a diplomatáknak szólt. Legelőnek Avarna herceg olasz nagykövetet szólította meg, azután kezét fogott és hosszabb ideig beszélgetett Crozier francia és Tschirschky német nagykövettel. A király még néhány diplomatát megszólításával tüntetett ki és szívesen üdvözölt több külföldi hölgyet, akit ott mutattak be. A diplomaták csoportjánál az uralkodót gróf Aehrenthal külügyminiszter kísérte, aki minden megszólítás előtt néhány szót sugott a király fülébe.

Kezdődik a tánc.

A diplomaták csoportjától a terem közepére ment a király és megadta a jelt a bál megkezdésére. Az erkélyen elhelyezett zongorabanda — Berkes Béla udvari tánczenész bandája — rákezdett a „Lágy a kenyér, piritani nem lehet...” kezdetű csárdásra, mire a tömeg a terem közepén szétvált és helyet adott a táncosoknak. Az első csárdást négy pár táncolta, négy főhercegnő, Frigyes főherceg leányai. Előtáncos gróf Cziráky József volt, mint pálcázás urak ifjabb gróf Edelsheim-Gyulai Lipót, Ivánka László, gróf Keglevich László, gróf Majláth Nándor és Ottlik György szerepeltek.

Az első csárdást tíz perczig táncolták s utána két perces szünet, majd tíz perczig tartó keringő volt. Az első négyes, amelyet tízperces szünet előzött meg, teljes negyedórát tartott. Két percznyi pihenő után nyolcz perczig típetőt táncoltak. Most újból tízperces csárdás következett, amely előtt és után két-két perces szünet volt. A tíz perczig tartó második keringő után negyedóra hosszat pihentek a párok, mire a háromnegyedóra hosszat tartó füzértánc következett. Tíz percz múltán a második négyest jarták, amely negyedóra hosszat tartott és két percznyi pauza után eltáncolták a harmadik keringőt, amely megint tíz perczig tartott.

Ő felsége rövid ideig nézte a táncot, azután megszólította Székely Ferencz igazságügyminisztert, majd Sustersic osztrák delegátust. Berzeviczy Alberttel, a magyar képviselőház elnökével hosszabb ideig beszélgetett a király. Berzeviczy mellett Lukács László állt, akit azonban az uralkodó ez alkalommal nem vett észre. Aehrenthal gyorsan karonfogta a magyar pénzügyminisztert és a tömegben keresztül arra a helyre vezetett,

amelyhez a királynak néhány percz mulva el kellett érkeznie. Itt azután több szerencsével járt Lukács László, mert a király csakugyan megszólította, Lukács élénken beszélt és a kezével olyan gesztust csinált, mintha jelezne, hogy valamit körösztülhajt. Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök ezalatt az ifjú Károly Ferencz József főherceggel beszélget, aki pompásan fest dragonyos kapitányi egyenruhájában.

Lukács László után ő felsége Khuen-Héderváryhoz lépett és hosszabb beszélgetésbe vonta. A magyar miniszterelnöktől ugyanazt a gesztust láttuk, amelyet Lukácsól: ő is a levegőt csapkodta keztyűs kezével, kifejezve ezzel valaminek a gyors elintézését. A király mosolygott és meglegedetten bólintott.

A főhercegnők mellett elhaladva az uralkodó udvariasan helylyel kínálta meg az álldogáló hölgyeket, mire Klotild és Augustia főhercegnők helyet foglaltak a számukra rezervált pamlagon. A király ezután átment a terem balsarkában összegyűlt hölgyekhez és elsőnek Esterházy grófnét, utána Khuen-Héderváry grófnét szólította meg. Majd barátságosan elbeszélgetett a hölgyesoport több tagjával.

A hölgyektől ismét a terem közepére ment az uralkodó, ahol hosszabban beszélgetett Széll Kálmánnal, Bienenrth osztrák miniszterelnökkel, Wekerle Sándorral, gróf Festetics Taszilóval, Günther Antal kuriai elnökkel, Radnai és Párvy püspökökkel, gróf Zichy Ágosttal.

Pálffy herceg már utat nyitott az uralkodónak a kis terem felé, amikor a király észrevette Justh Gyulát, aki előtt egy pillanatra megállt, azután átment a kis terembe, ahol a királynak bemutatják a következő palotahölgyeket.

Jekelfalussy-Podhorszki Erzsébet, Esterházy-Teleki Katalin grófné, Wenckheim-Pálffy Margit grófné, Sztáray-Vácsy Paulina grófné, Erdődy-Draskovich Erzsébet grófné, Chotek-Ráday grófné, Csekonic-Vay Margit grófné, Zay-Károlyi Margit grófné, Desseffy-Batthyány Emanuela grófné, Edelsheim-Gyulai-Odelschalch Irma grófné, Haller-Bethlen Ilona grófné, Károlyi-Károlyi Zsófia grófné, Mikes-Bethlen Klementina grófné, Vay-Khuen Margit grófné és Wenckheim-Wenckheim Friderika grófné; továbbá Lobkowitz-Thun Josef hercegné, Hieronymi-Várady Gabriella, Lukács-Vreyenfeld Róza, Tallián-Baich Mária, Schönborn-Dentice Zsófia grófné, Riedl-Magee Lujza Margit báróné, Woracziczky-Khuen Szabina grófné, Ráday-Szirmay Alice grófné, Roskoványi-Végess Gizella, Széchenyi Vanderbilt-Gladys grófné, Pongrácz-Dorgó Mária grófné, Tahy-Végh Erzsébet grófné, Baresay-Bánffy Katalin, Biró-Patay Ilona, Csáky-Rosty Mariette grófné, Degenfeld-Harkányi Ilona grófné, Moldoványi-Lits Olga, Moesonyi Horváth Teréz, Pongrácz-Eyre Muriel grófné, Putnoky-Károlyi Sarolta, Széchenyi-Haas Gizella grófné, Szontagh-Zichy Erzsébet és Szvetenev-Grabowska báróné.

A király a bemutatás után egy pillanatra visszatért a nagy táncszobába, azután féltíz táján visszavonult lakosztályaiba.

A buffet.

A szertartási teremben kilenc órakor nyílt meg a gazdag buffet, amelyet csakhamar fölkerestek a bál vendégei.

A szertartási terem galériájában néhány asztalt az urak számára állítottak föl. Ezenkívül tea-asztalkákat állítottak föl, még pedig a főhercegnők számára a Habsburg-teremben négy kerek asztalkát a hölgyek, a táncosok stb. részére, a bálterem melletti galériában tizennyolcz, a tea-galériával szomszédos szupraporta szobákban ötöt-ötöt, összesen huszonnyolcz asztalkát állítottak föl. Valamennyi tea-asztalka mellé arany-székeket állítottak.

A Habsburg-teremben felállított négy tea-asztal körül a következők foglaltak helyet:

az elsőnél, ahol Mária Annunziata főhercegnő prezidált, Cartwright nagykövetné, Herrera nagykövetné, Kerens nagykövetné, herceg Esterházy Antal Miklósné, gróf Khuen-Héderváry Károlyné, herceg Pálffy Miklósné, Weede követné, Perez követné, Salabasev követné, Lopez követné, őrgrof Pallavicini Sándorné, Wekerle Sándorné, báró

Kemény Kálmán, gróf Batthyány Lajosné, valamint Buquoy grófnő főudvarmesternő ültek;

a második asztalnál Blanka főhercegnő asszony elnökölt. Körülötte ültek Klotild főhercegnő asszony, Mária Immaculata főhercegnő, gróf Wenckheim Frigyesné, örgróf Pallavicini Edéné, gróf Aehrenthal Alajosné, gróf Apponyi Albertné, báró Burián Istvánné, gróf Hadik-Barkóczy Endréné, gróf Zselenski Róbertné, gróf Tisza Istvánné, Jekelfalussy Lajosné, gróf Majláth Györgyné, gróf Festetics Pálné és gróf Apponyi Sándorné, mint főudvarmesternő-helyettes, valamint Alberti grófnő kamarai előljárónő;

a harmadik asztalnál Izabella főhercegnő asszony foglalt helyet az asztalfőn. Asztalánál ültek: Gabriella, Izabella Mária főhercegnők, gróf Majláth Józsefné, gróf Clam-Martinié Henrikné, özvegy gróf Károlyi Gyuláné, báró Radvánszky Gézánné, gróf Esterházy Lászlóné, gróf Wenckheim Istvánné, gróf Sztáray Sándorné, gróf Erdődy Sándorné, báró Gerliczy Ferencné, gróf Almásy Dénesné és Wimpffen grófné főudvarmesternő;

a negyedik asztalnál, ahol Augustia főhercegnő asszony prezeidált, ültek: Mária Alice és Erzsébet Henriette főhercegnők, báró Szentkereszthy Béláné, gróf Csekonicus Sándorné, özvegy gróf Széchenyi Imréné, gróf Zay Miklósné, gróf Károlyi Lajosné, gróf Teleki Gyuláné, gróf Dessewffy Emilné, gróf Edelsheim-Gyulai Lipótné, gróf Haller Györgyné, gróf Károlyi Imréné, gróf Mikcs Árminné, gróf Vay Tiborné, gróf Wenckheim Dénesné és báró Oreczyné főudvarmesternő.

Bemutató az udvarnál.

A mai bál alkalom volt, hogy néhány fiatal hölgyet bemutatassanak az udvarnál.

Az első négyes után a bálterem melletti kis fehérteremben Pálffy hercegnő palotahölgy a következő asszonyokat mutatta be: Mária Annuciata főhercegnőnek: Edelsheim-Gyulai-Odescalchi Irma grófné, Károlyi-Károlyi Zsófia grófné, Lobkowitz-Thun Jozefin hercegné, Hieronymi-Várady Gabriella, Lukács-Freyenfeld Róza, Tallián-Baich Mária, Schönborn-Dentice Zsófia grófné, Riedl-Magee Lujza Margit báróné, Woraciczky-Khuen Szabina grófné, Ráday-Szirmany Alice grófné, Roskoványi-Végess Gizella, Széchenyi-Vanderbilt Gladys grófné, Pongrácz-Forgách Mária grófné, Tahy-Végh Erzsébet, Barsay-Bánffy Katalin, Biró-Patay Ilona, Csáky-Rosthy Marietta grófné, Degenfeld-Harkányi Ilona grófné, Moldoványi-Lits Olga, Mocsosy-Horváth Teréz, Pongrácz-Eyre Muriell grófné, Putnoky-Károlyi Sarolta, Széchenyi-Haas Gizella grófné, Szontagh-Zichy Erzsébet, Szenteny-Grabowska Zsófia báróné; Almásy Georgina grófnő menyasszonyt édesanyja mutatta be. Bemutatták továbbá a következő leányokat: Wenckheim Daidy grófnő, Almásy Lily grófnő, Forgách Erzsébet grófnő, Edelsheim-Gyulai Paulina grófnő, Hieronymi Mária, Latinovits Flóra, Tallián Ljubica, Pongrácz Karola grófnő, Keglevich Marietta grófnő, Kornis Klára grófnő, Szilassy Katalin, Bissingen Livia grófnő, Mocsosy Katalin, Mocsosy Eugénia, Nagy Julia és Vojnich Konstancia.

Toilettek.

Az udvari bálon megjelent hölgyek gyönyörű tolettjei általános feltűnést keltettek; közülök sikerült a következők öltözködésének leírását megszerezniünk:

Mária Annuciata főhercegnő: Sárga selyem öltözék, gazdagon himzett tüllborítással és gazdag arany gyöngyhímzéssel. A corsage és tunika valódi velencei csipkével díszítve, Gyémántdiadém és gyöngy nyakék.

Izabella főhercegnő asszony: Gyönyörű arany színű selyemtolett, arany pikkelyekkel és strasszal dusan hímézve, úgy, hogy a hímzés teljesen ellepi az alapszövetet. A derekat valódi venisze-csipke és fekete tüllsokor díszíti. A rendkívül előkelően ható tolett az Izabella-házipariskola munkája. A haj széles fonatokba tűzve gyönyörű diadém-díszszel.

Augustia főhercegnő asszony: Korallszínű szatin Liberty-öltözék, ugyanilyen színű mousselineből készült átvetővel, melynek dus hímzését széles fehér róka köríti. A szoknya alsó része drap d'Argent ezüst csipkével és ezüst rojtjal. Az egész ruha egyiptomi stílusban van tartva, kerek kivágással, melyet a vállon két ezüsthimes csatt tart össze. Hajában gyönyörű diadém.

Mária Immaculata főhercegnő: Fehér Liberty-casaque, mely fölé fehér strasszal dusan díszített, dusan himzett tüll borul. A derekat a vállon rózsaszínű rózsák tartják össze, melyeken vastag ezüstsínór fonódik át.

Erzsébet Henriette főhercegnő: Rózsaszínű Liberty-ből készült görögös tolett, ezüsttel átszőtt rózsaszínű gázból készült tunikarendezéssel, melyet széles ezüst csipkebordure díszít. A derekat széles ezüst csipkehajtóka köríti.

Alice főhercegnő: Ezüst gase-toalette hattyu-prémium körítve, melyet világoskék lenge tunika fátyoloz el, elszórt gyöngyhímzéssel.

Blanka főhercegnő: Gyönyörű kék duchesse-öltözék, mely fölé princezz-szabású ezüst tüll borul, bordure-ezüstből és strass-hímzésből. A lenge ezüsthimes derék fekete bársony vállrészekkel, melyek hosszú uszály fölé esnek. Ezeket a részeket csokrok tartják tartják össze s a derekat néhány szál szegfü díszíti. A szoknya alját fehér róka díszíti.

Pálffy Miklósné hercegnő: Gyönyörű fehér duchesse-toalett ezüst hímzéssel és gazdag hermelindíszszel, a fején gyönyörű diadém, a haj Pessl-hullámokban.

Khuen-Héderváry Károlyné grófné: Ezüstszerű mousseline-toalett, antik csipkedíszszel. Hajában diadém és briliáns ékszerek.

Aehrenthal Alajosné grófné: Lágy duchesse-re dolgozott arany csillámruha, rokokó satin-devanál, hajában diadém.

Wekerle Sándorné: Fehér charmeuse-ruha, tunikával és gyönyörű gyöngyhímzéssel.

Hieronymi Károlyné: Galambszürke brokát-ruha, ezüst hímzéssel; leánya: fehér libertyruha, fehér gyöngyfűzérrel.

Lukács Lászlóné: Keskeny vonalakban tartott fehér libertyruha, a casaque dus strasshímzéssel és rojttokkal. A derék kristályhímzéssel és csipkével borítva, ibolyacsokor-díszszel. Hajában gyémántdiadém.

Gróf Serényi Béláné: Aranyba játszó szöveteruha pazar aranyhímzéssel; hajában diadémmal és briliáns ékszerekkel.

Berzeviczy Albertné: Világos selyem toalett gazdag aranyhímzéssel és arany rozettákkal;

Szirmany Sarolta grófnő udvarhölgy: Liberty-öltözék széles bordure-rel, gyönyörű derékrendezés, hosszú kék gyöngyökkel.

Woraciczky Jánosné grófné: Szőrmével ékített fehér öltözék, csipkederékkel, melyen keresztül csillámlik az aranydísz.

Majthényi Anna udvarhölgy: Világos selyemtoalett, gazdag aranyhímzéssel és arany rozettákkal.

A megjelentek névsora.

Az udvari bálon megjelentek a társaságból: gróf Aehrenthal Alajos és neje, gróf Almásy Dénes, neje és leányai, özvegy gróf Almásy Györgyné, özvegy gróf Almásy Kálmán, gróf Almásy Imre és neje, gróf Andrassy Gyula és neje, gróf Apponyi Sándor és neje, gróf Apponyi Albertné, gróf Apponyi Géza és neje, báró Atzl Elemér és neje, Asbóth János és neje, gróf Andrassy Sándor, gróf Apponyi Gyula, Antos János, Abonyi Andor, lovag Asbóth Béla, gróf Apponyi Rezső, gróf Batthyány Lajos és neje, gróf Batthyány István és neje, gróf Batthyány Pál és neje, gróf Bethlen István és neje, özvegy gróf Bethlen Andrásné és leánya, Berzeviczy Albert és neje, gróf Bissingen Ernő, neje és leányuk, özvegy gróf Bissingen Ottóné, özvegy gróf Bissingen Rezsőné, báró Burián István és neje, báró Bánhidy Antal, neje és leányuk, Bernáth Géza és neje, Blaszkovich Elemér és neje, Bogdanovics Luczián, báró Bienerth Richard, báró Bakach-Beseney Ferenc és neje, gróf Bánffy György, Bornemisza Ádám és leánya, Boronkay Jenő és neje, Biró Lajos, neje és leányuk, Bezerédj Viktor, Bolgár Ferenc, gróf Bánffy Miklós, Batthyány Béla, Gyula és Tamás grófok, báró Barkóczy Sándor, Barsay Tamás és neje, gróf Bethlen Pál, gróf Batthyány Gábor, gr. Bissingen-Nippenburg Nándor, gr. Bethlen György Bárczy Elek, Bárczy István, Barthos Andor, Barthos Tivadar, Baranyay Géza, Barcza György, Barcza László, báró Bakach-Beseney György, Benedikty Béla, Berzeviczy Jenő, Berzeviczy Sándor, Berzeviczy Gyula, Békassy Imre, Békassy Elemér, Bydeskuthy Sándor, báró Bolfras Leó, ifjabb Bolgár Ferenc, Brezovey András, Betegh István, Bogay Zoltán, Bezeredy András, báró Bethmer Béla, gróf Csekonicus Endre, gróf Csekonicus Sándor és neje, gróf Csekonicus Gyula, özvegy gróf Czebrányi Istvánné, gróf Chotek Rezső és neje, gróf Csáky Gusztáv és neje, gróf Cziráky Jánosné, Cseh Ervin, gróf Csáky Zsigmond, ifjabb gróf Csáky Ödön, dr. Chrenóczy-Nagy József, Csiky Gyula, Csernyák Imre, gróf Dessewffy Aurél, gróf Dessewffy Emil és neje, gróf Dessewffy Miklós és neje, báró Dániel Ernő és neje, gróf Degenfeld Miklós és neje, gróf Degenfeld Lajos leányai, Dókus Ernő és neje, Dániel Gábor, gróf Dezsö Ferenc, gróf Degenfeld és Imre és Pál, Dobay István, Dorgó Albert, Döry Béla és Miklós, Dell-Adami Géza, Dedinszky Gábor, herceg Esterházy Antal Miklós és neje, gróf Edelsheim-Gyulai Lipót, neje és leányuk, gróf Erdődy Sándor és neje, gróf Esterházy László, neje és leányuk, gróf Esterházy Pál és neje, özvegy gróf Esterházy Jánosné, Erdélyi Sándor, báró Eötvös Loránt, ifj. Erdődy Rezső gróf, Esterházy Béla gróf, ifjabb Edelsheim-Gyulai Lipót gróf, Elek Sándor, Festetics Tasziló gróf és neje, Festetics Pál gróf és neje, Fiáth Pál báró,

neje és leányuk, Forgách Erzsébet grófnő, Fodor Kálmán, neje és leányuk, Fejérváry Géza báró, Fejérváry Imre báró, Forgách Balázs gróf, Földváry Miklós, Ferenczy Elek, Forster Jenő báró, Földváry Elemér, Fejér Aladár, Fejér Elemér, Fackh Leó lovag, Fabinyi Béla, Fáy Gyula, Fráter Jenő, Forster László, Gerliczy Ferenc báró és neje, Günther Antal, Györy Tibor, Goszthony Mihály, Gaál István, Gradasevics Musztaj bég, Hieronymi Károly, neje és leányuk, Hadik János gróf, Hadik-Barkóczy Endre gróf és neje, Hadik Béla gróf és neje, Haller György gróf és neje, Hazai Samu, Hauer Lipót báró, Halassy Pál, Hugonnay Dezső gróf, Horthy István, Hajós József, Halász Zsigmond, Möricz és Geddon, Halassy József, Hanvay László, Inkey József báró és neje, Izvanka László Kálmán, Ivády Tihamér és Béla, Ivánka László és Oszkár, Jósika Samu báró és neje, Jekelfalussy Lajosné, Jekelfalussy Zoltán neje és leányuk, Józsefszky Sándor báró, neje és leányuk, Justh József és neje, Jakabffy Imre, Justh Gyula, Jospovich Géza, Jahl Gusztáv, Jasztrabszky Lórány Sándor, Jármay Jován, Jékely László, báró Jeszenszky József, gróf Khuen-Héderváry Károly és neje, báró Kemény Kálmán és neje, özvegy gróf Károlyi Gyuláné és leányai, gróf Károlyi Lajos és neje, gróf Károlyi Imre és neje, gróf Karátsony Aladár és leánya, gróf Keglevich Béla neje és leányuk, gróf Keglevich Gyula neje és leányuk, gróf Korniss Károly neje és leányuk, özvegy Kállay Benin és leányai, Kiss Pál neje és leányuk, Kubinyi György és neje, gróf Karátsony Jenő, Kazi József, gróf Károlyi Mihály, Keglevich Pál és György grófok, Kristóffy József, báró Kürthy Lajos, Kubinyi Árpád, Merton és Tivadar, Keltz Gyula, Kazy Károly, Kálmán Dezső, Karátsony Ferenc, Antal és István, ifjabb Kállay Zoltán, Kálmán Géza, Kolosy István, Köszeghy Sándor, Kövesi György, gróf Keglevich László, Kosztolányi István, Konkoly-Thege Elek, Kvassay László, Kolesváry Miklós, Kratochwill Károly, Korláth Ödön, Lobkowitz Frigyes herceg és neje, Lukács László és neje, Lukács György és neje, gróf Lónyay Tibor neje és leányuk, Lónyay Sándor és neje, Lórákchich Béla és neje, Láng Lajos, Ludwig Gyula, Latinovits Flóra, Latinovits Endre, Lónyay Csaba, István és Zsigmond, Lukács Sándor, Liphthy Béla és Gyula, ifj. gr. Lónyay Gábor gróf Lubinsky János, Laky Károly, gróf Majláth József, neje és leányuk, gróf Majláth György, neje és leányuk, gróf Mouton cuccoli Rezső és leánya, gróf Mikes Ármán és neje, Molnár Viktor, Márfy Albin, Mikó Bálint, özvegy Mocsosy Jenőné és leányai, Moldoványi Sándor és neje, ifjabb gróf Majláth György, báró Majthényi László Antal, báró Majthényi József, Madve Zoltán, ifjabb Magyar Lajos, Majthényi János, báró Manassy-Barco György, Mocsary István, Mocsary sovszky Iván, Megyeri István, ifjabb Molnár Viktor, Marton Ödön, Matuska Miklós, Marsano Vilmos, özvegy Návay Lajosné, Návay Lajos, Nagy Sándor, neje és leányai, báró Nyáry László, Nagy Gábor, Nagy László, Oreyz Tekla báróné, D'Orsany Mária grófnő, Ottlik Iván, Ottlik Géza és György, D'Orsany Aladár és Ede grófok, Ordódy István, gróf Orsich Nándor, Orbán Károly, Okolicsányi Károly, Pálffy Miklós herceg és neje, Pallavicini Ede örgróf és neje, Pallavicini Sándor örgróf és neje, gr. Pálffy-Daun Vilmos neje s leányai, Podmaniczky Gyula és neje, gr. Pongrácz János és neje, gróf Pongrácz Rezső és neje, Putnoky Móricz és neje, gróf Pejacevich Tivadar, Pejacevich Katinka grófnő, Perczel Dezső, Pongrácz Rezső, Jenő és Ferenc grófok, Pongrácz Vince, báró Perényi Péter, gróf Pálffy Sándor, Péchy Gyula és Elemér, Pétróczy Aladár, Papp-Szász Tamás, Pásztyélyi Iván, Pallavicini Artur és Antal örgrófok, báró Radvánszky Géza és neje, báró Rosner Ervin és neje, özvegy báró Radvánszky Jánosné, Rakovszky István, neje és leányuk, özvegy báró Révay Simonné, özvegy Rosthy Flórisné, Láró Riedl Ferenc és neje, Roskoványi Dezső és neje, gróf Ráday Geddon, báró Radvánszky Albert, Radisich Jenő, István és Elemér, Rakovszky Jenő és László, ifjabb Rakovszky István, Rohonczy Lőrinc és Geddon, báró Rudnyánszky Sándor, báró Rudnyánszky Imre, Rexa Artur, gróf Serényi Béla és neje, báró Szentkereszthy Béla, neje és leányai, özvegy gróf Széchenyi Imréné és leányai, gróf Sztáray Sándor és neje, gróf Széchenyi Péter és neje, gróf Széchenyi Viktor és neje, gróf Széchenyi Géza és neje, gróf Széchenyi Pál és neje, gróf Széchenyi Gyula és neje, báró Solyomossy Ödön és neje, gróf Somssich Béla és neje, gróf Szápáry Pál és neje, gróf Széchenyi László és neje, gróf Schönborn Frigyes Károly és neje, báró Szenteny György és neje, gróf Szápáry Frigyes és neje, Szápáry Emui grófnő, Szápáry Ilona grófnő, Szegedy Gina, Salamon Klára, Szentivány Zoltán és neje, Szontagh Jenő és neje, Szalay László és neje, Székely Ferenc, gróf Széchenyi Béla, gróf Széchenyi Gyula, gróf Széchenyi Miklós, Széll Kálmán, gróf Széchenyi Tivadar, gróf Semsey László, gróf Schönborn Fri-

gyes Károly, Schreiber Viktor, Szalavszky Gyula, Sárközy Aurél, gróf Somssich Géza, gróf Szapáry Péter, gróf Széchenyi Domokos, gróf Szirmay Sándor, gróf Szapáry Lajos, gróf Széchenyi István, gróf Schall-Ritoeur Károly, Salamon Andor, Szemere Lajos, Szemere Béla, ifjabb Szentiványi Farkas, Szentiványi Egon, Szerényi József, Szüllő Géza, Schweitzer Ede lovag, Szilassy Katalin, Sivó Jenő, Szmercsányi Dárius, Sárossy-Kapeller Kamilló, Sztankovics Imre, Szüts András, Szepessy Kálmán, Sárkány Miklós, Sréter István, Steer Ferenc, gróf Salburg Manó, gróf Tisza István és neje, gróf Teleki Gyula és neje, gróf Teleki Sándor és neje, gróf Teleki Géza és neje, Thurn-Taxis Miksa Egon herceg, Thurn-Taxis Matild hercegnő, Tallián Béla, neje és leányuk, báró Trautenberg Frigyes és neje, Tahy István és neje, Thuróczy Vilmos, Tolnay Lajos, Tarkovich József, Tóth János, gróf Teleki Sándor, gróf Teleki Ferenc, gróf Torotzkay Miklós, Tabódy József, Thott Gábor, Tahy István, Török Gyula, Thuróczy Károly és János, Than Károly és Albin bárók, báró Uray János, báró Uray Gyula, gróf Üchtritz-Amadé Emil, Urményi Bernát, ifj. Urményi Bernát, Ujfalussy Miklós, Ugron István, gróf Vay Tibor, neje és leányuk, gróf Vay Ádám és neje, gróf Vay Gábor és neje, Vojnich Sándor, neje és leányai, báró Vojnits István, Vörös László, gróf Vay Péter, báró Vécsey Miklós és László, gróf Vigny Sándor és Ferenc, Vermes Zoltán, Végess Árpád, gróf Vojkffy Hubert, Vita Ede, Wekerle Sándor és neje, gróf Wenckheim Dénes és neje, gróf Wenckheim Frigyesné és leánya, gróf Wenckheim István, neje és leányai, gróf Wenckheim Gézáné, gróf Wilezek Frigyes és neje, gróf Woraciczky János és neje, gróf Wickenburg István, gróf Wickenburg Márk, gróf Wenckheim József, Károly és László, báró Wodianer Albert, gróf Wolkenstein-Trostburg Oswald, ifj. gróf Wolkenstein-Trostburg Oswald, ifj. gróf Woraciczky János, gróf Woraciczky Olivér, báró Waldbott Kelemen, Wettstein János, ifj. Wlassics Gyula, gróf Zselenszky Róbert és neje, gróf Zichy Ágost és leányai, gróf Zichy Andorné, gróf Zichy Béla és neje, gróf Zichy Rafael és neje, gróf Zichy-Meskó Jakab és neje, gróf Zay Miklósné, Zichy Sarolta grófnő, gróf Zichy János, gróf Zay Károly, gróf Zichy Antal, Zmeskal Zoltán, Sárossy-Kapeller Ferenc, György Árpád, Borhy György, Wagner Ödön, Dietrich Emil, Liebner József és Podroczky Sándor asztalnokok.

A diplomáciai karból: Szentszék: Rossi Stockalper Ferenc pápai titkos kamarás, Olaszország: Avarna József herceg nagykövet, Cerutti Viktor titkár, gróf Nani Mocenigo Lodoveo titkár, Frescot Emanuel Philibert titkár, Albricci Alberico őrnagy, katonai attasé, az olasz király szárnysegéde feleségével; Franciaország: Crozier Fülöp nagykövet, de Toulgoët-Tréanna Lajos attasé, Levesque Péter százados, katonai attasé feleségével; Németország: Tschirschky-Bögendorff Henrik nagykövet, Hatzfeldt-Trachenberg Herman herceg, követségi tanácsos, gróf Waldburg zu Waldsee Henrik nagykövetségi titkár, gróf Kageneck Károly őrnagy, katonai attasé, a német császár szárnysegéde; Nagybritannia: Sir Fairfax Leighton Cartwright nagykövet feleségével, Akers-Douglas titkár, Gordon Károly attasé; Törökország: Mustafa Réhid pasa nagykövet, Faik bej attasé; Spanyolország: Herrera marquis nagykövet feleségével; Amerikai Egyesült-Államok: Korens Richard C. nagykövet feleségével, O'Shaughnessy Nelson nagykövetségi titkár feleségével, Allaire William H. őrnagy, katonai attasé feleségével; Japánország: Akidzuki Satsuo nagykövet, Okuyama Seiji nagykövetségi titkár, Morioka Morishige alezredes, katonai attasé, Matsuoka Shizuo korvettkapitány, tengerészeti attasé; Oroszország: Giers Miklós nagykövet feleségével, Urussov hercegnővel, Bibikov Mihály nagykövetségi titkár, báró Üsküll-Ghyllzband Alexis nagykövetségi titkár, Zankewitsh Mihály vezérkari ezredes, katonai attasé feleségével; Szászország: Leipzig Kurt Henrik titkos követségi tanácsos feleségével, dr. Schimpf Arvéd; Bajorország: báró Tucher Henrik követ; Svédország: báró Beck Friis Joachim követ; Németalföld: Weede de Berencamp Jonkheer Vilmos Marc dr. követ feleségével; Brazília: De Azevedo C. követ feleségével és leányával, Bulhoes-Codofredo követségi titkár; Mexikó: Don Crespo Y Martinez követ leányával és fiával, Don Acosta Alfonso titkár; Szerbia: Szimics György követ, Papanostopolus Cleanthes titkár; Románia: Misu Miklós követ, Carp János P. követségi titkár feleségével, Eremia György őrnagy, katonai attasé; Perzsa: Mirza Musztafa kán, Safaol-Memalik követ, Mirza Husszein Kán Akhter feleségével; Argentína: dr. Perez Fernando követ feleségével, Figuierba Alberto F. követségi titkár; Belgium: Errembault de Dudzele Gaszton gróf két leányával, le Ghait Raymond követségi tanácsos; Görögország: Xydakis Miklós követségi titkár; Svájc: dr.

Choffal József követ, dr. Conrad Ulisszesz attasé; Bulgária: Salabasev követ feleségével; Chile: Magoera Lopez E. követ feleségével, Gána Domingó követségi titkár feleségével, Dávila Roberto ezredes katonai attasé feleségével; Kína: Sen-Son-Ling követ, Li-Li-Csang titkár; Dánia: de Berlousch-Len báró katonai attasé; továbbá a következő előkelő külföldiek: Mr. Tardy, Mrs. Howard, Mr. és Mrs. Francis Batcheller, Grew John Clarke nagykövetségi tanácsos és neje, Huici Teréz, Tili-cev kapitány.

A főrendiház és a képviselőház tagjai elnökeik vezetésével nagy számban jelentek meg. A konzuli karból ott voltak: Fontenay vicomt francia főkonzul, Evelyn Grant Duff nagybritanniai főkonzul és neje, Konstantinovic Spas bolgár főkonzul neje és leányuk gróf Brockdorff-Rantzau német főkonzul, gróf Sforza Károly olasz főkonzul, gróf Della Croce di Dojola Galeazzo olasz konzul, Muktar bég török főkonzul, Derussi György román főkonzul és neje, René A. Carlos paraguayi konzul, de Straelborn orosz alkonzul, Vintrovics szerb alkonzul, Don José Gallarty Girbal spanyol alkonzul, Fledderus németalföldi főkonzul, dr. Gregersen Endre norvég főkonzul, Ullmann Pal haiti főkonzul, Fleischl Sándor dán főkonzul, Palotay Ödön japán konzul, Altschul Artur svéd főkonzul, Molnár Mór uruguayi főkonzul, Leitner Zsigmond libériai konzul, Sándor Pál perui főkonzul, Kanitz Vilmos costaricai konzul, Schuler József sandomingei főkonzul, Tiller Sámuel sammarinói főkonzul, Groszmann Simon ecuadori főkonzul.

A miniszterelnökségből: Jeszenszky Sándor államtitkár, Romy Béla, Ábrányi Kornél, báró Skerlez Iván miniszteri tanácsosok és Erődy Sándor főispán.

A belügyminisztériumból: Némethy Károly államtitkár, Horváth Emil államtitkár, Szabó László, Rakovszky Endre, Jalsoviczky Sándor és Ruffy Pál miniszteri tanácsosok.

A vallás- és közoktatásügyi minisztériumból: Balogh Jenő, Molnár Viktor és Náray-Szabó Sándor államtitkárok, Boncz Ödön, Várady L. Árpád, K. Lippich Elek és Neményi Imre miniszteri tanácsosok, Demeczky Mihály udvari tanácsos.

A igazságügyminisztériumból: Imling Kourád és Tóry Gusztáv államtitkárok, Riekl Gyula, Reiner Ignác, Térfy Gyula és Pollner Ödön miniszteri tanácsosok, Sebess Dénes tanácselnök.

A pénzügyminisztériumból: Madarassy Gábor, Dereano István, Benkó Gyula, Marsalkó József, Végli Mihály és Andreits János miniszteri tanácsosok, Vértessy Sándor osztálytanácsos.

A kereskedelemügyi minisztériumból: Kálmán Gusztáv és Stetina József államtitkárok, Hollán Sándor, Ehrenhöfer Aladár, Hozspoczky Alajos, Szűry János, Papp Árpád, Neumann Károly és Péterffy Lajos miniszteri tanácsosok, Follert Károly posta- és távirat-vezérgazdát, Henney Vilmos, Bene Róbert és Kolosváry Endre posta- és távirat-vezérgazdát, Vargha Gyula miniszteri tanácsos, a központi statisztikai hivatal igazgatója, Ballay Lajos miniszteri tanácsos, a szabadalmi hivatal elnöke, Halász Sándor, Gonda Béla, Horváth Károly, Mentik Ferenc, Szukováthy István és Horváth Elemér miniszteri tanácsosok, Marx János, az államvasutak igazgatóságának elnöke, Geduly Kálmán, Kotányi Zsigmond udvari tanácsos, Brám Miksa lovag, a déli vasut vezérgazdátja, Puszky Garibaldi a kassa-oderbergi vasut vezérgazdátja, Kováts Gyula udvari tanácsos, a Kereskedelmi Múzeum igazgatója.

A földművelésügyi minisztériumból: Bartóky József államtitkár, Bárdossy Jenő, Darányi Béla, Rakovszky György, Tomcsányi Gyula, Lónyay Ferenc, Csabó Béla, Péchy József, Róth Lóránt, Bolla Mihály, Szomjas Lajos, Serbán János és Lisznyay Damó Tihámér miniszteri tanácsosok, Deiningger Imre udvari tanácsos.

A honvédelmi minisztériumból: Karátson Lajos államtitkár, Csoboth Simon és Szendrey János miniszteri tanácsosok.

A királyi személye körüli minisztériumból: Vértessy Géza államtitkár.

Az osztrák delegáció Budapesten időző tagjai. A közös minisztériumok Budapesten időző képviselői.

A főispáni karból: Dellimanics Lajos, Kürthy István, Baán Endre, Fejérváry Jenő, Péchy Imre, Matkovich Béla, Vojnich István, Jakabffy István, Joanovich Sándor, Horthy Szabolcs, Purgly Sándor, Szemző Gyula, Domahidy Elemér és Dániel Tibor báró.

A közigazgatási bíróság részéről: dr. Székely József és Teleszky Ferenc tanácselnökök, Leővey Sándor, Zupkovicz Arzén, Krajsnik Ferenc, Tóth Dezső, Heil Fausztin, Benedek Sándor, báró Abec Rezső, Sárffy Guidó, Harnos Gábor, Csipkay Károly, Horváth Ödön, Baróti Ede, Gulya László, Adolf Sebestyán, gróf Klebelsberg Kunó, Schuster Károly és Wallon Dezső bírák.

A székesfőváros részéről: Fülepp Kálmán fő-

polgármester, Bárczy István polgármester, Ruzsá-völgyi Gyula és Vaszilievits János alpolgármesterek, Melly Béla árcaszéki elnök, Piperlovits Eator, Vosits Károly, Bódy Tivadar és Antal Gyula tanácsnokok, Földváry Antal főjegyző.

Pestmágye részéről: Fazekas Ágost alispán; A főiskolák részéről: K. Jónás Ödön műegyetemi rektor, Hutya Ferenc, az állatorvosi főiskola rektora, Hanuy Ferenc, Doleschall Alfréd, Tangl Ferenc, Bókefi Remig, Zipernovszky Károly és Daday Jenő dékánok, Székely István, Kiss János, Hercegh Mihály, Sággy Gyula, Vécsey Tamás, K. Kováts Gyula, Földes Béla, Grossechmid Béni, Nagy Ferenc, Timon Ákos, Concha György, Schwarz Gusztáv, Csarada János, Tauffer Vilmos, Ajtay K. Sándor, Bókay Árpád, Dollinger Gyula, Moravcsik Emil, Grósz Emil, Bókay János, Tewrewk Emil, Fröhlich Izidor, Medvezky Frigyes, Beöthy Zsolt, Pauer Imre, Nagy Dezső, Ilsvay Lajos, Rejtő Sándor és Gaál Jenő.

A Kuria részéről: Vági Mór tanácselnök, Tassy Pál, Lábán Lajos, Staud Lajos, Szüts Miklós, Mennyey László, Róth László és Papp Farkas bírák.

A királyi ítélőtábla részéről: Vavrik Antal, Bubla Ferenc, Devich László és Baumgarten Károly tanácselnökök, Csiky József kuriai bíró.

A koronaügyészség részéről: Pongrácz Jenő koronaügyész, Baumgarten Izidor koronaügyészhelyettes, Czárán István főügyész.

Az állami számvéviszések részéről: Dárday Sándor alelnök, Lengyel Vilmos miniszteri tanácsos.

A királyi vár építési bizottsága részéről: Garantay Mihály miniszteri tanácsos és Hauszmann Alajos műegyetemi tanár; Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója, Kammerer Ernő, a Szépművészeti Múzeum igazgatója, Térey Gábor, a múzeumi osztályigazgató, Szivák Imre, a budapesti ügyvédi kamara elnöke, Rupp Zsigmond, a közjegyzői kamara elnöke, Boda Dezső, főkapitány.

A hadsereg részéről: Balás, báró Wernhardt, Fail-Criessler, Weiss és Matuska altábornagyk, báró Karg, Arz. Martiny, Altorjay, Coglia, Braun, Nikics, Nagy, Schay, Freieich-Szabó, Szurmay és Schmidt vezérbírók, Melion Alexich, Kahles, Babich, Tupaj, Leitschaft, Resch, Markoniovitz, Fiessel, Launing, Hoffmann Wagner, Komma, Blum, Krbek, Klepsch-Kloth lovag, Niemi-lovitz, Reichler, Eberle, Wagner, Török, Józsa, Gönczy, Baráth, Hoffmann, Lippner, Tabajdy, Kiss, Nagy és Preier ezredesek, Váradny tábori szuperior, Droppa tábori esperes, Papp tábornok-hadbíró, Hoffer és Papp őrnagyhadbírók, Macher és Gerő ezredes-hadbírók, Turcsa, Pattantus, Kertész, Pausz, Fogarassy és Eredesi főtörzsrvosok, Csúrda vezérhadbírók.

Szegedy-Maszák Aladár, Nepallek Vilmos Frigyes és Prileszky Károly udvari tanácsosok, Wolff Károly, a főudvarnagyi bíróság elnöke, Kanter Károly prelátnak, várplébános, Nemes Antal prelátnak, Vadász Ambrus testőrfőhadnagy, Perczel Miksa testőr első őrmester, Halász Gyula, a koronaőrök századosa, Koller Lajos testőrfőhadnagy, Libits Adolf udvari tanácsos, Tabajdy Béla testőrorvos, báró Nagy Géza és Csörgeheő Beitalan osztálytanácsosok, Pápay István és dr. Steer Quidó udvari titkárok.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár Olaszországban.

Róma, február 23. Most már biztos, hogy Vilmos császár április 18-án érkezik ide. Milánói jelentés szerint a lapok illetékes helyről kapott újmutatás szerint abbahagyták a cikkekét Vilmos császár külföldi utjáról.

Jagow német nagykövet értesítette Di San Giuliano olasz külügyminisztert, hogy Vilmos császár kéziratos intézett az olasz királyhoz, melyben értesíti, hogy a német trónörökös pár április havában Rómába jön, hogy az olasz egység 50 éves jubileuma alkalmából a német császári pár szerencsekívánatait tolmácsolja.

A német trónörökös Rómában

Berlin, február 23. A „Nordd. Allg. Ztg.” írja: A trónörökös pár Egyiptomból jöve, április havában hivatalos látogatást tesz Rómában, mely alkalommal tolmácsolni fogja a német uralkodói pár szerencsekívánatait az olasz királyi párnak az olasz nemzeti ünnepély alkalmából.

Pétevári esendélet.

Pétevár, február 23. (Saját tudósítónktól.) Ma a fővárosban legalább 400 politikai házmotózás volt és sok gyanus embert letartóztattak.

A török szultán Boszniában.

Szalóki, február 23. Hivatalos értesítés szerint a szultán április végén a Haideddin Barbarossa hadihajón ideérkezik, megtekinti a várost és nevezetességeit, valamint mecseteit, majd Úszkútba, innen Pristinába és Monasztirba utazik. Itt tartózkodása alatt a szultán a hajón fog lakni. Ghalib bey rendőrfőnök megítélte a szükséges intézkedéseket a külön rendőri szolgálat szervezése érdekében.

A szerb hadügyminiszter lemondása.

Belgrád, február 23. Ellenőrizhetetlen hírek szerint Gojkovičs hadügyminiszter legközelebb beadja a királynak lemondását. A lemondást a Krupp-Erhardt konfliktussal hozzák összeköttetésbe.

Özgazdasági táviratok.

Amerikai tőrszék zárata.

Newyork.	febr. 32.	febr. 22.	febr. 21.
Buza helyben	93 ⁵ / ₈	—	—
májusra	96 ¹ / ₈	95 ¹ / ₂	—
juliusra	94 ¹ / ₄	95 ¹ / ₂	—
Tengeri májusra	56	56 ¹ / ₂	—
Chicago.			
Buza májusra	89 ⁷ / ₈	91 ³ / ₈	—
Tengeri februárra	44 ⁷ / ₈	45 ³ / ₈	—

Newyork, február 23. Gyapot Newyorkban, helyben 14.10 (14.—). Gyapot februárra 13.85 (13.68). Gyapot áprilisra 13.95 (13.78). Gyapot New-Orleansban, helyben 14¹/₂ (14¹/₂). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphiában 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 9.60 (9.60). Zsir Rohe és Brothers 10.— (9.95).

Chicago, február 23. Zsir májusra 9.45 (9.37). Zsir júliusra 9.37 (9.32). Szalonna short clear 9.81 (9.81). Sertéshus májusra 18.87 (18.75).

Leányrablás a fővárosban.

— A rejtelmes automobil. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 23.

Néhány nap előtt, este nyolcz óra felé nála járt barátját kísérte le Winkler Irén, egy szép, tizen-nyolcz éves leány s azután nem ment vissza, eltűnt szüleinek Wesselényi-utczában lévő lakásáról.

Winkler Péter gyári műszaki vezető hat évvel ezelőtt költözött fel a családjával a fővárosba. Egy időben az aradi, majd a győri vaggongyárban dolgozott és mint kitűnően képzett szakember Budapestre hívták, ott nyert alkalmazást. Három gyermeke van, a tizennyolcz éves Irén, a tizenöt éves Margit, és a tizenegy éves István. Winkler Irén egy időben szabászatot tanult, majd a Molnár és König varróműterem alkalmazottja lett. Keresetével nem kellett elszámolnia szüleinek, amit keresett, azt magára költhette. Szeretett elegánsan járni s mindig az utolsó divat szerint öltözködött. Vasárnap este hét óra előtt két barátjával, Kiss Saroltával és Schön Ilonával jött haza, majd lekísérte őket s minthogy kalappal és nyakszörmével ment le, eleinte nem tűnt fel hozzátartozóinak távol maradására. Azt hitték, hogy színházba ment, de mikor már féltizenegy óra is elmúlt s a leány még mindig nem jelentkezett, nyugtalanság keletkezett a kis lakásban. Végre úgy adták magyarázatát a kimaradásnak, hogy Winkler Irén bizonyára átment a nagynénjéhez, özvegy Imreynéhez Budára és nála tölti az éjszakát, ami mostanában hetenként többször megtörtént. Winklerné nővére beteges, egyedül álló asszony és a legutóbb elszennvedett influenza óta, ha ápolásra nem is, de különös gondosságra szorul. Winklerné megnyugtatta az urát, hogy vasárnap délután szó is volt róla — amikor Imreynénél voltak látogatóban — hogy Irén átment hozzá éjszakára. A család abban a hitben feküdt le, hogy a lány Budán van és hétfőn reggel onnan megy be a varróműhelybe és ebédre talán hazajön.

Még arra is tudtak megnyugtató feleletet adni, hogy hétfőn délben nem jött haza enni. Megesett máskor is, munkatorlódás idején. Ilyenkor a közeli kis vendéglőből hozatott enniaváló Winkler Irén. Azonban hétfőn este sem jött haza és amikor a varrodában kérdezősködtek utána, ott azt a választ nyerték, hogy nem ment be dolgozni, azt izentette, hogy beteg. Winkler a rendőrségnél akarta bejelenteni az esetet, de az asszony lebeszélte. Nem akarta, hogy kitudódjék a dolog. Magyarázgatta az urának, hogy a rendőrség úgy se keres egyes eltűnteket, csak közhirre teszi. Ha pedig meglesz, ugys meglesz. Ha baleset történt vele, kitudódik, s míg Winkler szerencsétlenséget sejtett — különösen amióta megtudta, hogy lánya Budán sem járt — az asszony bizott benne, hogy előkerül. Abban állapodtak meg, hogy péntek estig várnak, akkor aztán kénytelen-kelletlen a nyilvánosságot hívják segítségül. A két elkísért barátó sem tudott felvilágosítást adni. Ők az Erzsébet-köruton váltak el Iréntől, aki onnan visszafordult. Hogy tovább mi történt vele, nem tudták.

Ma délben aztán megjelent az eltűnt leány. Kissé bátortalanul és szenvedőleg jelent meg és megtagadott minden felvilágosítást arra nézve, hogy hol volt a négy napon keresztül. A család fő fenyegető magatartásától azonban megszeppent és elmondta a következőket:

Vasárnap este, miután barátját elkísérte, az Akácza-utca sarkán megállott egy szép automobil előtt és a villogó acetilénlámpa fényébe nézve, körültekintett a járművön. Egyszerre csak valaki hátulról megragadta, felszakította a gépkocsi ajtaját és beerőszkolta a kocsi belsőjébe. Mindez egy pillanat műve volt. Segítségért akart kiáltani, de akkorára már a kocsi elrobogott. Anyanyit oldalt pillantva látott, hogy a soffőr akkor fertült a bakon, amikor ő a kocsi kerület. Támadója uriember lehetett, de arcát nem látta, mert auto-pápaszem volt rajta. A leány az izgalomtól elájult és mikorra kissé magához tért, érezte, hogy két kezét keztyűs férfi kéz tartja erősen s szeméin kötelek van, hogy ne láthassa, merre mennek.

Fogalma sem volt róla, mennyi ideig és merre robboghatott, az automobil. Egyszerre megálltak, őt kiszállították s érezte, hogy lépcsőn vezették fel. Szeméről levették a köteleket. Elegáns szobában találta magát és szemben vele egy előkelő ur állott. Bocsanatot kért tőle az erőszakosságért, de ígérte, hogy nem lesz semmi bántódása sem. Pompásan megvendégelte és három napig elsőrangú vendéglátásban részesítette. Ma reggel villásreggelit kapott, aztán bekötötték a szemét, az ur felvette az automobilélezát, levezették az automobilba, beültették. Mialatt az automobil robbogott, az illető ur figyelmeztette a leányt arra, hogy le fogja tenni alkalmas helyen, de revolver van nála és ha a leszállás pillanatában kiáltani merne, lelövi. Jóideig száguldott az automobil. Végre megállott és kiszállították — bekötött szemmel — az automobilból. Mire ő leszakította a zsebkendőt, a gépkocsi már elszáguldott. A Városligeten túl a Herminaut mögött felismerte, hol van s onnan jött haza.

Winkler Irén olyan meggyőzően és panaszkodva adta elő távolmaradásának regényes történetét, hogy az apja magánkiül volt és készült a rendőrségre panaszt emelni.

A leány összetörten lepihent, az apja pedig felöltözött s éppen el akart menni, amikor a konyhajtón megjelent Kiss Sarolta. Érdeklődni akart a barátjától, akit napok óta nem látott. Winklerné szeltemben-hosszában elmesélte neki, hogy rabolták el a leányát. S ekkor Kiss Sarolta elszólta magát:

— Nem kellett őt rabolni, hiszen régóta szerelmes belé a soffőr!

A végszóra bejött Winkler és hamarosan kiderült, hogy a leányrablás nem egészen igaz. Lindt Lajos német soffőr régi ismerőse az elveszettnek hitt leánynak, automobilozni hívta. Aztán sokáig elmaradtak, a leány félt hazajönni, ott maradt a soffőrnél s végül együtt kombinálták ki a leányrablás meséjét. Az igazság kiderülését olyan súlyos apai fenyegetés követte, hogy összeszaladt az egész ház. Így tudódott ki a leányrablás története.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: péntek, február 24. — Róm. kath.: Mátyás ap. — Prot.: Mátyás. — Görög-orosz: február 11. Balázs vt. — Zsidó: Sab. 26. — Δ nap két reggel 6 óra 54 perczkor, nyugszik délután 5 óra 34 perczkor. — A hold két reggel 4 óra 42 perczkor, nyugszik délben 12 órakor.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4-kor. A földművelésügyi miniszter fogad délelőtt 11-kor. A kereskedelemügyi államtitkár fogad délben 12—2 óráig.

A posta- és távirat vezérigazgatója fogad délben 12—2-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. Gróf Klauen-Hederváry Károly miniszterelnök diszcedé a diplomáciai testület tagjainak tiszteletére. A miniszterelnöki palotában délután 3 órakor.

Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület háziipari kiállítása a Technológiai Iparmúzeumban. Nyitva 10—1-ig és 3—6-ig. Belépődíj 30 fillér. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régi képtára 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum a vele kapcsolatos japán kiállítással és Leonardo da Vinci szobrával 9—7-ig. — Közlekedési Múzeum 9—6-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig. — Technológiai Könyvtár 9—1-ig és 6—8-ig.

Nyitvalevő képtárak: Székely Bertalan-emlékkiállítás a Műcsarnokban. Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. — Kézi-Kovács László kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — A Művészotthon kiállítása (Váci-utca 9.) Nyitva 10—7 óráig. Belépődíj 1 korona. — Kövér Gyula kiállítása a Művészházban (Fasor 6.) Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum régi képtára. Nyitva 10—2-ig. — Történelmi Képtár. Nyitva 10—3 óráig.

— Kossuth Ferenc állapota. Kossuth Ferenc állapotáról ma délelőtt a képviselőházban nyugtalanító hírek kerültek forgalomba. Ámbár a beteg pártvezér az éjszakát nyugtalanul töltötte s fájdalmai nagyok, mégis hitelt érdemlő helyről szerzett információ szerint aggodalomra nincs ok.

— Bánó Jenő mexikói főkonzul kitüntetése. Bánó Jenő, Mexikó budapesti főkonzulát, mint értesülünk, szép kitüntetés érte. A Párisban székelő „Société Académique d'histoire Internationale” folyó év február 14-én tartott ülésén Faria vicomte, diplomata és történetíró előterjesztésére tudományos munkálkodásai elismerés gyanánt „Comme hommage á vos mérites” aranyéremmel, diplomával és jelvényekkel tüntette ki és egyidejűleg beválasztották az Akadémia tagjainak sorába. A főkonzult most hivatalos átiratban értesítették a kitüntetéséről.

— Az uralkodók és a bajor régensherczeg. Luitpold, a népszerű L. jor régensherczeg márcziusban tölti be életének kilenczvenedik születésnapját. Nemesak az ország népe, rokonai, hanem uralkodótársai is szeretettel készülnek megünnepelni a magas életkoru uralkodót. Ezen ünneplésnek lesz egyik szép emlékjele az a pompás diszma is, amelyet a bajor uralkodó herczeg születésnapján, márczius 11-én jelentetnek meg. Ez az emlékkönyv már azért is pártlan a maga nemében, mert majdnem minden uralkodó irt bele emléksorokat. A kronás iródiákok hódoló sorait Vilmos német császár és porosz király vezeti be következő mondásával:

— Minden időben készen a birodalom dicsőségéért!

Ferenc József királyunk ezt írta, mint egy önvallomásszerűleg:

— A hü kötelesség teljesítés tudata fel-emelő támasz szerencsében, mint balsorsban. A katonás württembergi király mondása is jellemző:

— Rettenthetetlen és lüszeges.

— A volt háznagy arcképe. A képviselőház háznagy hivatala disztermében közelebb helyezik el Zlinszky István orsz. képviselő, volt háznagy arcképét, melyet az elnökség megbízásából Stetka Gyula festett meg.

— Uj üstökös. Belgrádból jelentik, hogy Jaseniczában reggeli szürkületkor üstökösöt láttak az égen. A magva északkeleti irányban tűnt fel, a csóvája vérvörös volt és függőlegesen irányult nyugat felé. Amikor a nap felkelt, az üstökös észak felé távolodott.

— Gróf Zichy Géza halála. Most, februárban halt meg a Zichy-család szeniora, gróf Zichy Nep. János. Utódja a szeniorátusban gróf Zichy Géza, néhai gróf Zichy Károlynak *Seilern* és *Aspang* Crescencia grófnővel kötött harmadik házasságából született fia lett. A szeniorátus javadalmát azonban csak nagyon rövid ideig élvezhette, mert, mint Nagycenkéről jelentik, a gróf ott nyolcvanhárom éves korában meghalt. Gróf Zichy Géza 1824-ben, hat éves korában elvesztette édesanyját, édesanyja 1830-ban nőül ment a legnagyobb magyarhoz, gróf Széchényi Istvánhoz, aki mostoha fát szerető gonddal nevelte. Az elhunyt gróf szellemi életén kívül százados volt, s a közéletben alig játszott szerepet. Az új szenior gróf Zichy Nándor lesz.

— A francia hadügyminiszter meghalt. Brun tábornok, a francia köztársaság hadügyminisztere, ma váratlanul meghalt. A nagy megdöbbenést keltett halálesetről Párisból a következőket jelentik: Brun tábornok, aki könnyebb küliséssel napok óta a szobát őrizte, még ma délelőtt Ebener tábornok kabinetfőnököt fogadta s egy óráig dolgozott vele és több fontos okmányt írt alá. A tábornok elbucszott a minisztertől és éppen szobájába akart menni, amikor arról értesítették, hogy a miniszter rosszul lett. Az azonnal odahívott orvos azt hitte, hogy közönséges rosszullétről van szó, mire a kabinetfőnök megnyugodva távozott, csakhamar azonban újból visszahívták, Brun tábornok akkor már haldokolt. Azt hiszik, hogy szív-értérműködés okozta halálát. — A francia A kamara délutáni ülésén *Brisson* elnök bejelentette Brun tábornok hadügyminiszter halálát, ami nagy megdöbbenést keltett. Az elnök meleg szavakban parentálta el a minisztert és azt indítványozta, hogy a gyász jeléül szakítsák meg félórára az ülést. *Brisson* miniszterelnök emelkedett ezután szólásra s kijelentette, hogy Brun tábornok halálának híre annyira megrögzítette, miszerint nem is talál szavakat annak kifejezésére, mily veszteség érte a hadsereget, Franciaországot és őt. Csatlakozik *Brisson* indítványához, melyet elfogadtak, mire az ülés véget ért.

A parlament elhatározta, hogy Brun tábornok hadügyminiszterét államköltségen temeti.

— A kultuszminiszter a becsületsértés felől. A kultuszminiszter egy becsületsértés miatt fogházlányra ítélt tanító ügyében nevezetes jelentőségű döntést hozott. *Mohos* Ágoston aradi tanító két éve ezikket írt *Müller* Károly volt képviselő ellen. A ezikkben foglalt becsületsértésért *Mohos* annak idején egy hónapi fogházra ítélték. Arad város közigazgatási bizottsága a tanítót azzal a megokolással, hogy nem méltó a tanítói állásra, mert elítéltek, — *Mohos* állásától elmozdította. A kultuszminiszter ma ez ügyben leiratot intézett a városhoz, amelyben a közigazgatási bizottság ítéletét megsemmisítette, kimondván, hogy becsületsértés nem diffamáló cselekedet.

— Főherceg a Csepelszigeten. Lipót Szalvator főherceg, tüzérési főfelügyelő, kamarai előjárójának, *Lobkowitz* Ágost hercegnek kíséretében ma kirándult a Csepel-szigetre és behatóan megtekintette a *Weiss Manfréd*-féle löszergyárat.

— Az Ottomán Bank millióinak elrablása. Valmerő támadást intézett a konstantinápolyi *Ottomán* Bank vagyona ellen az intézett egy *Ducheness* Vilmos nevű hivatalnok. Konstantinápolyi jelentés szerint *Ducheness* egy huszonnégy éves fiatalember, tegnap éjjel betört a bank pérai fiókjának helyiségébe és felfeszítette a *Wertheim*-szekrényt. Két millió frank hevert a kasszában, egy millió aranytekerékben, a másik millió értékpapírokban. *Ducheness* az egész kincset magához vette s autómobilon elrobogott. De, mint hamarosan kiderült, Konstantinápolyban maradt. Reggel kiderült a magyarországi rablás, a rendőrség lázas nyomozáshoz fogott s hamarosan megtalálták a betörőt. Az éjszakai rablás, a munka és az izgalom annyira kimerítette, hogy elaludt. A rendőrök fölverték mély álmából s vallatásra fekték. Az értékpapírokat megtalálták nála, a pénzt azonban nem keríthették elő. És *Ducheness* a rengeteg aranylincs rejték helyét nem akarja elárulni.

— A bányatűz áldozata. A zsilvölgyi Vulkán kőszeg mellett levő bányában bányatűz következtében négy bányamunkás életét vesztette. Az azonnal értesített hatóság a helyszínre kiszállva, a vizsgálatot megkezdte, befejezte és megállapította, hogy a szerencsétlenség véletlenül vezetendő vissza.

— A főkapitány ur szíves figyelmébe. Dr. *Boda* Dezső, Budapest székesfőváros rendőrségének főkapitánya több ízben bocsátott ki szigorú rendeleteket, amelyekben részint kéri, részint a hivatalos titoktartásra hivatkozva megtiltja a rendőrtisztviselőknek, hogy az e célra létesített sajtóiroda megkerülésével adjanak információkat a sajtótudósítóknak a rendőri eseményekről. Azonban a főkapitánynak teljes mértékben jóakarattal szigorított intézkedései teljesen hatástalanoknak bizonyultak. Nap-nap mellett megtörténik, hogy egyes lapok sajtótudósítói rendőrtisztviselőktől nyert magánértesítések alapján, vagy pedig a központi ügyelet barátságos felvilágosításai útján kapnak értesítést rendőri eseményekről. Az ilyen baráti uton egyes sajtóorganumokba jutott események alkalmasak arra, hogy a közönséget „jobb informáltsággal” megteveszszék. Miután *Boda* főkapitány közismert igazság- és rendszeretete a sajtótudósítás ilyen formáját aligha tartja célravezetőnek, tisztelettel kérjük az olvasó közönség érdekében, hogy a sajtóinformáció ügyét véglegesen dűlőre vinni és egységesíteni sziveskedjék. Mint értesülünk a sajtótudósítóknak az a csoportja, amely a baráti uton szerzett rendőri információktól távol áll, dr. *Vázsonyi* Vilmos országgyűlési képviselőt, a rendőri sajtóiroda őszinte purifikálóját kéri fel az ügy rendezésére.

— Adatok az oláhok magyargyűlöletéhez. Gróf *Tisza* István nyélbe akarja ütni a magyar és oláh testvérbarátságot. Az oláhok hajlandók a maguk részére minden kedvezményt elfogadni, a maguk részéről pedig körülbelül így képzelik a — *testvériséget*. Az arad megyei Holmágyesucson *Ottovay* József állami mérnök, aki éveken át működött a községben és ott általános tiszteletnek örvendett, most, mikor Torontál megyébe helyezték át, elhatározta, hogy holmágyesucsi tartózkodásának emlékére egy kőkeresztet ajándékozzon és állít fel saját költségén a népnek. A kereszt el is készült és *Ottovay*, tekintettel arra, hogy a község lakossága nagyobb részben oláhokból áll, mintegy 15 sornyi oláh feliratot vésetett a kereszt talapatára, de hogy magyar voltának is kifejezést adjon, a kereszt hátulsó oldalára vésette: „Isten dicsőségére”, alul pedig: „Emelte *Ottovay* József, 1911”; azután felkérte *Balta* Miklós, holmágyesucsi gör. kel. plébánost a kereszt felszentelésére, akinek azonban a magyar felirat miatt kételyei támadtak és utasítást kért *Lázár* Kornél esperestől. Miután az esperes szigorúan eltiltotta a plébánost a felszenteléstől, végre *Ottovay* kérelmére a katolikus pap szentelte fel.

— A trieszti tisztviselő-sztrájk. Trieszti jelentés szerint az állami hivatalnokok passzív rezisztenciájára változatlan, de jelek mutatják, hogy a passzív rezisztencia kezd lanyhulni. A hivatalnokok el vannak fáradva, mert a szabályszerű munka sokkal fárasztóbb és a sűrű éjszakai elviselehetetlen. Nagyon valószínű, hogy már e héten, de esetleg már holnap megszűnik a mozgalom.

A legújabb jelentés szerint a passzív rezisztencia által teremtett helyzetben ma némi javulás állott be. A szabad kikötők melletti pályaudvarban a vágányok már szabadabbak. A vámkezelés simában folyik. A passzív rezisztencia általában szűnőfélben van. Az államvasutak üzemében az éjjel nem voltak bajok. A Déli vasút alkalmazottjai eddig távleltartották magukat a mozgalomtól. A posta- és táviráforgalomban legfeljebb husz percnyi késéseket konstataáltak. Az államvasutaknál, a vámhivatalokban és a raktárházakban általában rendes munka folyik.

— A köröshegyi titok. Kaposvárról jelentik: A múlt év október hatodikán Köröshegyen történt mérgezési ügyben a budapesti rendőrség vizsgálata, valamint dr. *Felletár* Emil törvényszéki vegyész vegyvizsgálata és szakvéleménye alapján a további eljárást a kaposvári ügyészség beszüntette. Az ügyészség nyomozása, bár minden körülmény arra vallott, hogy szerelmi tragédiáról van szó, pozitív eredményt felmutatni nem tudott.

— Földmunkások sztrájkja. A József-tér 10. számú házát most építik. Ötven földmunkás végzi az alapozási munkálatokat és ezek ma hajnalban sztrájkba állottak. A bérük emelését kérték, de az építkezés vezetője ezt megtagadta.

— Az egyház és a Blaschek kisasszonyok. Nagy a bubánata *Blaschek* Jozefa kisasszonynak, a Blaschek-ikrek egyikének, akinek tudvalevőleg a múlt évben Prágában gyermeke született. A gyermekének apja nőül akarja venni, de a házasság elé váratlan akadály gördült. Az ikrek jelenleg Nizzában vannak és ott akarták megtartani az esküvőt. A katolikus egyház részéről nem is merült föl semmiféle akadály, hanem a francia hatóság állott elő, hogy *Blaschek* Jozefa nem köthet érvényes házasságot, mert az ő házassága egyszersmind házasságtörés-számba megy az ő részéről, *Blaschek* Jozefa emiatt nagyon el van keseredve és kikérte az orvosok tanácsát, hogy nem lehetne-e elválasztani a nővérétől, ami azonban kizárt dolog. Elhatározták tehát, hogy Amerikába mennek és ott tartják meg az esküvőt.

— A pestisveszedelem. Karbinból az újabb rémhírek azt jelentik, hogy tegnap itt pestisben husz kínai meghalt. Egy közeli kínai falu lakossága teljesen kihalt. A falu már egészen hó alatt áll, mert ott nincs élő ember, aki a havat eltakarítaná. Rómából azt jelentik, hogy *Galeotti* tanár, aki *Ludvig* tanárral évek hossza során tanulmányozta a pestist és a gümös pestis ellen újfajta szérumot talált fel, legközelebb Mandzsuriába utazik, hogy kipróbálja módszerét. Azt mondja *Galeotti* tanár, hogy széruma feltétlenül mentesíti a pestis ellen és biztosan gyógyítja a gümös pestist.

Pétevári jelentés szerint az Irkutskban tartott pestiskonferencia megállapította, hogy három millió tarbagan-prémet exportáltak Moszkvába, Irbitzbe és Lipcsébe s jól lehet ezek az állati bőrök lerakódóhelyei a tüdőpestis-bacillusoknak, eddig ezektől a prémeiktől az illető helyeken nem fordult elő pestis eset. A konferencia megállapította abban, hogy csak olyan állati bőrt és prémeiket szabad a határon átvinni, amelyekre nézve a konzulok bizonyítványt adnak, hogy nem származnak pestissel fertőzött vidékekről. Ugyancsak a pestiskonferencia megállapította azt is, hogy Angolország három millió pud gabonát importált Mandzsuriából és ezt a rengeteg tömeg gabonát pestisbeteg kínai kulik rakták vonatra. A konferencia szerint a veszedelem azért nem nagy, mert a pestisbacillusok csak rövid ideig élnek.

Bécsből jelentik, hogy a legközelebbi időben az egészségügyi hatóságok kezdeményezésére a kormány el fogja tiltani a kínai hajbáhozatalt, az utóbbi napokban 25—30.000 kilogramm kínai haját importáltak Ausztriába s majdnem az egész mennyiséget Bécsben raktározták el.

A pestis leküzdésére nemzetközi mozgalom indult meg. Sok orvos ment ki Európából a mandzsuri pestisestájakra és most magyar orvosok is követik kollegáikat. A belügyminisztérium és a főváros tíz magyar orvost akar Mandzsuriába küldeni a pestis tanulmányozására. Felhívást intéztek az orvosokhoz, akik közül eddig négyen jelentkeztek: dr. *Melha* Armand, dr. *Budasapitz* Leó és még két fiatal orvos. Egyedüli feltétele a kiküldetésnek, hogy a vállalkozóknak legalább hat hónapig kell Mandzsuriában tartózkodniuk. Mindegyik orvos százhetven korona napidíjat kap és utiköltségeiket is a belügyminisztérium fedezi.

— A pornográfia üldözése Berlinben. Berlinben nem hagyják megmelegedni a pornográfia mételeyhintőit. Ott már komolyan megkezdették az írtást. Nemrégiben rendezték be a rendőrséggel kapcsolatosan azt az írodát, amelynek hivatása a pornográfia üldözni, akár szóban, akár írásban nyilvánul meg. Mint Berlinből jelentik, ez az új intézmény tegnap bizonyította be először életrevalóságát és hasznos voltát. 10.000 pornográfikus képeslevezőlapot kobozott el és kiküldetett azt a nyomdát is, ahol a képeslevezőlapok készültek. A hivatal rövid uton kieszközölte az ügyészségtől az elkobzási rendeletet.

— Kegyetlen tél Orosz-Lengyelországban. Pétevárról igazi kemény muszkatelet jelentenek. Orosz-Lengyelországban még most is kemény téli időjárás van. A hőmérő a fagypontra alatt 22 fokot mutat. Néhány falu úgy be van havazva, hogy megközelíthetetlen. A hótömegek terhe alatt sok vískő bedől. A táviróvezetékek a Kaukázus felé a dermesztő hidegtől elszakadtak.

— Házasság. Szalay Illés, a Nyíregyháza és Vidéke Kisvasutak főkönyvelője vasárnap oltárhoz vezette *Szántó* Miska jobbágyi nagyvállalkozó leányát, *Ilonkát*.

Fisch Márk háztulajdonos leányát, *Ferikét* eljegyezte *Bárány* Emil Budapestről.

May Vilmos fővárosi tanító és a Ferenézvárosi függetlenségi és 48-as pártkör főjegyzője tegnap tartotta esküvőjét *Gartner* Margittal, özv. *Gartner* Jánosné háztulajdonos és a Ferenézvárosi 48-as hölgybizottság elnöknőjének leányával.

— **Két eltított rendőri esemény.** A budapesti rendőrség, mint a kora esteli órákban értesültünk, egy nagyobb összegű lopásban és egy zsarolásban folytat nyomozást. A vizsgálat stádiumában lévő ügyekről a rendőri sajtóiroda nem adott ki jelentést.

— **Strasser bácsi szanatóriumában.** A fővárosi éjszakai életnek ismert alakja: Strasser bácsi. Előbb a Szerecsen-utca és Nagymező-utca körüli éjszakai kávéházat bérleté, majd megházasodott és megvette a Minta-szállodát. Strasser Jakab ötven évre tekintélyes vagyont gyűjtött össze. Kétszáz ezer koronát. A házassága mégsem volt boldog. Strassert féltékenykedése miatt az asszony gyakran megverte. Botrányban volt része az éjjel a Nagymező-utca közönségének is, amikor Strasser bácsi kalap nélkül rohant ki a Minta-szállodából, nyomában természetes felesége. Ugy kezdődött a dolog, hogy kevéssel tizenkét óra után sirva és jéj-veszékelve szaladt Strasser Jakab az utcára. Azt kiáltotta, hogy meg akarja gyilkolni a felesége. Bolondházba akarja csuktatni. Nagy csődület támadt. És már be akartak routani a szállodába, hogy Strassert megvédjék, amikor három rendőr érkezett. Strasser ezeknek elmondta, hogy a felesége összefogott ellene Károly nevű főpinczérrével, ütötték, lezárták és most Angyalföldre akarják vitetni. Strassert nagy nehezen lecsendesítették és bevitték a Minta-kávéházba. Azután lefektették. Strasserné azonban ma reggel megjelent a rendőrségen és panaszt tett, hogy a férje, Strasser Jakab ötvenéves szállodatulajdonos, hónapok óta súlyos idegbeteg. Az állapota az utóbbi időben üldözési mániává súlyosbodott. Intézkedést kért, hogy elszállítsák hazulról. A rendőrségen Strassernét felvilágosították, hogy előbb két ideggyógyorvosral kell megvizsgáltatni az urát. Erre ma délután megvizsgálták Schaeffer és Moravcsik tanárok és a Schwarzer-szanatóriumba viszik Strasser bácsit.

— **A becsület védelme.** Ha a jelek nem esalnak, Németországban nemsokára olesó lesz a becsület. Egy katonatisztet diffamálni akartak, mert valakit becsületében megüldözött és embertársát súlyosan megsértette. De a német császár közbeszólt és megmentette a becsületsértőt, akit éppen becsületsértésért elítéltek. Megmentette a diffamálástól. Kijelentette, hogy nem diffamálható a becsületsértés. Ennél veszedelmesebb precedens el sem képzelhető. Mindenhol, ahol a párbajmánia grasszál és szedi az áldozatait, azon gondolkodnak, hogy a törvény hathatósan védelmezze meg a becsületet, nehogy férfiak becsületsértésükben kénytelenek legyenek szélsőségekbe menni és maguknak véres elégtételt szerezni. Semmi sem lehet a párbajmániát korlátozni, vagy esetleg teljesen megszüntetni, csak azzal, ha a törvény legalább úgy védi a becsületet és a becsületsértést, mint a magánbirtokot. S ha a törvény kimondaná, hogy a becsületsértésért elítélt embert a büntetés diffamálja, akkor hamar vége volna a becsületbeli ügyeknek és különösen a párbajmániának. De, aki ezt várta, vagy remélte, mondjon le a reményről. A leghatalmasabb császárok egyike, a német imperátor kimondta, hogy a büntetés, amelyet valaki becsületsértésért kapott, nem diffamál. S ebből nagy konzekvenciákat kell levonni. Első sorban azt, hogy a becsületet mindenki úgy védelmezi majd meg, ahogyan tudja. És utolsó sorban azt, hogy a párbajmánia megmarad. Ekkora hatása van egy császár szavának.

— **A megbokszolt detektív.** Futó detektív ma délután az Aréna-ut és Thököly-ut sarkán találkozott Knopp József rovott multu, a fővárosból kitiltott egyénnel. El akarta fogni, de abban a pillanatban Knopp előrántotta vasboxerét és fejbavágta a detektívet. Futó megszédült, de azért nem engedte el Knoppot, hanem rendőrt hívott és megkötöztette. Knoppot a rendőrség tiltott visszatérés és hatóság elleni erőszak címén tartóztatta le.

— **Lopás az egyetemen.** Az egyetem anatómiai intézetéből tegnap ellopták Blaszkovich Lajos joghallgató, az életani intézetéből pedig ellopták Klein József orvostanhallgató téli kabátját. A tolvajokat a rendőrség nyomozza.

— **Bécsi koldusok háborgása a Rothschild-pénz miatt.** A néhai báró Rothschild által a bécsi szegénységnek hagyományozott pár százezer korona miatt valóságos koldusforradalom ütött ki Bécsben. A koldusok háborgása egy rendőri értesítésre tört ki. A rendőrfőnökség épületének kapujára ma reggel a következő hirdetést ragasztották ki:

— A Rothschild-adomány alapja ki van mérítve. További kérések nem vehetők figyelembe...

Megdöbbenve olvasták ezt az egyre gyülekező koldusok. *Néhány száz béna, vak és más nyomorék gyűlt össze a palota előtt.* A merészebbek bementek s természetesen üres kézzel jöttek vissza. E miatt aztán valóságos lázadás tört ki. A koldusok lármásan követelődtek és ezt kiabálták:

— Annyi pénz gyűlt össze és mi semmit sem kaptunk! *Ellopták!* Rothschild nem a hivatalnoknak adta!

A tüntetés azzal végződött, hogy a rendőrök szétkergették a koldusokat.

— **Eulenburg herceg mulatozásai.** A német császár kegyvesztett barátját, a szomorú hírnevű Eulenburg herceget ismét emlegetik. Berlini jelentés nyomán már megírtuk, hogy az igazságügy-miniszter a költségvetési bizottság ülésén megintertpellálták, hogy mi lesz az Eulenburg-pörrel és az államtitkár azt felelte, hogy a herceg súlyos beteg, állandóan az ügyészség őrzete alatt áll és aligha fog még egyszer annyira fölépülni, hogy meg lehessen tartani bünpörében a végtárgyalást. A Neue Gesellschaftliche Korrespondenz ma ezzel szemben a következőket közli:

Eulenburg Fülöp herceg kitünő egészségnek örvend. A liebenbergi kastélyban élénk az élet. A herceg vendégeket ad, hangversenyek vannak esténként és Eulenburg herceg visszanyerte régi jókedvét, ő egymaga képes mulattatni nagy társaságot, mert világlátott, művelt, szellemes ember. Liebenberg népe imádja Eulenburg Fülöp herceget s ő mindenfelé azt beszéli, hogy intrikáknak és a saját diszkreciójának lett áldozata.

— **Mese a gyémántolvajokról.** Emiékézetes még, hogy néhány nappal ezelőtt Budapesten a keleti pályaudvaron feltartóztatták a detektívek egy Vitali Azarin nevű török orvost, akit később nagy becsületkérés között újra szabadon eresztettek, mert diplomáciai beavatkozással kezdett fenyegetőzni. Most aztán azt mesélik, hogy Azarin nem beteg torkának a gyógykezelése miatt járt itt a fővárosban, hanem egészen másért. Budapesten ugyanis találkoznia kellett volna két orosz drágakő-kereskedővel, Panalukop Giovellel és Zarakow Györggyel, akik itt drágaköveket akartak az ő közvetítésével eladni, amelyekhez egy indiai budha-templomban elkövetett lopás útján jutottak. Azarin feltartóztatásának híre azonban figyelmeztette a két kereskedőt, akik az Orientben laktak s így még idejében kereket oldottak, magukkal vevé a lopott gyémántokat is, amelyeknek eladását most valószínűleg más metropolisban fogják megkísérlni. A rendőrség figyelmét a két gyémántolvajra, akik állítólag 3 millió korona értékű drágakövet rejtettek maguknál, egy asszony hívta fel, aki közölte azt is, hogy dr. Sztróján Miklós, aki ellen évekkel ezelőtt nyomozás folyt többrendbeli kuruzslás miatt, szintén érintkezett a gyémántolvajokkal. A rendőrség Sztrójánt is kihallgatta, de az egész nyomozás során semmi sem igazolta az asszony besugását és a rendőrség azt hiszi, hogy a kinevekről szóló híresztelés nem egyéb mesénél.

— **Megkerült szerelmes pár.** Megírtuk már, hogy a bécsi rendőrségnél február 19-én Bahner Frigyes kapitány panaszt emelt, hogy leányát, Bahner Friderikát február 11-én Königes O. Gyula kiadóhivatali főnök megszöktette. A szökevényeknél 250 korona pénz lehet. Miután Königes O. Gyulának szülei Budapesten laktak, valószínű, hogy a szökevények Budapesten tartózkodnak és itt mint Bahner-házaspár vannak lejelentve. A rendőri nyomozás nem vezetett eredményre. Ma délután aztán megjelent a főkapitányságon egy szelíd leány. Elmondta, hogy ő Bahner Friderika, 19 éves hivatalnoknő, egy német újságban olvasta, hogy keresik őket. Jelentkezett vele együtt Königes Gyula is. A Wny elmondta, hogy a pénz elfogyott s ő vissza akar menni apjához, mert rájött, hogy Königes a 200.000 korona hozományát akarta csak elvenni. A leány el is utazott a gyorsvonattal Bécsbe. Königest, akiről kiderült, hogy rovott multu, a rendőrség elbocsátotta.

— **Párviadatok.** A múlt szerdán a Lipótvárosi Kaszinóban, a bakk-szobában Dick Péter tag súlyosan megsértette Nyiri Józsefet. Az affért Nyiri lovagias utra terelte és megbizta Mesler Sándort és dr. Bethlen Oskárt, hogy provokálják Dicket. Közben Nyiri segédei szükségesnek látták, hogy becsületbíróssággal döntsék el, hogy Dick Péter alkalmas-e arra, hogy tőle lovagias uton lehessen elégtételt kérni? Egy Dick ellen Miskolcra hozott törvényszéki ítélet alapján kérték a becsületbírósságot Nyiriék. A becsületbírósság ennek ellenére kvalifikálta Dicket, mert a Kuria indokolása enyhébben minősítette az ellene felhozott vádakat. A párbaj a nagykovácsi erdőben ma délelőtt történt meg, vontesőví pisztolyal, husz lépés távolságról, kétszeri golyóváltással, tíz másodperces célzási idővel. Sebesülés nem történt. A felek nem békültek ki. — Ma reggel súlyos feltételi és véres kimeneteli kardpárbajt vívott az egyik fővárosi vívóteremben dr. Kiss Elemér ügyvéd és Wertheimer Tivadar jogszigorló. A párbajt lovassági karddal, bandázs nélkül, végkimerültség vívták. Ötször csaptak össze a felek. Az első összecsapásnál Kiss homlokát tizenöt centiméteres széles vágás érte, az ötödiknél a mellére kapott husz centiméteres vágást. Wertheimer sértetlen maradt. A párbajra egy tegnap, az egyetemen történt összeszólalkozás adott okot. Dr. Kiss Wertheimer előtt a zsidó jogászokat szidta, mire Wertheimer provokálta az ügyvédet.

— **Rendőrök brutalitása.** Néhány nappal ezelőtt a Népszínház-utca 42. számú Neumann-féle vendéglőben egyik asztal körül nagy társaság mulatott. A társaság egyik tagja, Sötzer Péter fölémelte sörös kriglijét, amikor berontottak a helyiségbe az 1979. és 1962. számú rendőrök. A két rendőr hátulról lefogta, földre teperte és kegyetlenül ütötte-verte Sötzert, patkós csizmájával meg rugdosta. Sötzernek védelmére kelt a felesége. Őt is megragadták a rendőrök, földre gázolták és véresre verték. A házaspár dr. Kassai Imre ovostól látelvet kért s ennek alapján dr. Vásonyi Vilmos ügyvéd útján büntető feljelentést tettek a brutális andörlegények ellen.

— **A lelkész tragédiája.** Egerben, az az ügyészség fogházában egy megrendítő szerelmi történet fejeződött be. Országos szenzációt keltett az a hevesványi szerelmi tragédia, amelynek Csillik Balázs református helyettes lelkész volt a sajnálatraméltó tragikus hőse. Csillik, a fiatal lelképásztor volt az, aki szép menyasszonyát Benőcs Teréz tanítónőt december huszonnyolcadikán a lelkészlakban agyonlőtte. Csillik lelkész a gyilkosság után öngyilkosságra vetemedett, de könnyebb sérülését hamar kiheverte és ekkor az ügyészség fogházába szállították. A sajnálatraméltó ember a börtönből nem került ki élve. Ma reggel halva találták a cellájában. Öngyilkosság történt-e, vagy természetes halállal pusztult-e el a gyilkos? — még nem állapították meg.

— **Eltűnt ékszer.** A Park-klubban tegnap estély volt. A hölgyek között megjelent Biró Lajosné urasszony, aki mikor a terembe lépett, észrevette, hogy hatezer koronát érő, oválalaku, igazgyöngyökkel ékesített nyakékje eltűnt. Ma délelőtt feljelentést tett az esetről a főkapitányságon és annak a gyanújának adott kifejezést, hogy a tűt ellopták. Lehet, hogy a kocsiában ejtette el, de lehet, hogy lekapesolták a nyakáról. A bérkocsi számát nem tudja.

— **Játék a fegyverrel.** Tegnap délután Horváth István szabómester István nevű kilenczéves fia a Bástya-utca 33. számú házban lévő lakásán egy pisztolyal játszott, amely közben elsült és a golyó a kis fiút a mellén sebezte meg. A lakásán ápolják.

— **Eletunság rágalom miatt.** László János huszonhét éves gyári munkás ma éjjel a Dobozi-utca 23-ik számú házban lévő lakásán kétszer magára lött. Egyik golyó sem talált s a házbeliék a zajra összeszaladtak és kicsavarták László kezéből a revolvert. Lászlót bevitték a kapitányságra, ahol kihallgatásakor azt vallotta, hogy a ház lakói keserítették halálra. Azt a hírt terjesztették felőle, hogy viszonyt folytat egy tizenhat éves leánnyal, aki a házban lakik, pedig nem igaz. Nem tudta továbbra is elviselni a rágalmakat s azért akart meghalni. A kapitányságon megígértették vele, hogy letesz szándékáról s elbocsátották.

— **Utonállás.** Tegnap este az Aréna-ut és Főthi-ut sarkán egy tizenhat-tizennyolc évesnek látszó suhanéz megtámadta Pudán Karolin huszonhét éves varrónőt, a kezéből kiragadta a ridikült, amelyben nyolcvannégy fillér volt és azzal elszaladt. Az utonállót a rendőrség nyomozza.

— Részeg násznép a templomban. A hódmezővásárhelyi református újtemplomba egy farsangos kedvi lakodalmas menet állított be ma. Szombati Szabó István segédlelkész, aki az egyházi szertartást végezte, már a násznép bevonulásakor észrevette, hogy a vőlegény, mint a vőfélyek erősen kapatosak. Am azért, hogy a botrányt mellőzzék, hozzákézdett az esketési szertartáshoz. Veszekedett dolog kerekedett ebből, mikor az esküforma elmondására következett a sor. „Örök Isten” helyett, következetesen „örög Isten” mondott kétszer is, a lelkész ismételt helyreigazítása dacára is a kapatos vőlegény.

— *Egyre megy az.* — magyarázta a kapatos vőlegény, — örök Isten, hát örög Isten! — még nevetett is hozzá. A násznép több tagja is a vőlegénnyel nevetett, a lelkész hiában intette a botrányos viselkedéstől a megfeleltékett embereket; úgy hogy végül is kénytelen volt kiutasítani őket a templomból. A vidám lakodalmások, mint kik dolgukat jól végezték, el is távoztak. A szertartást sem fejezhette be a lelkész. Városszerte nagy botránykózzást keltett a sivar eset.

— *Ellopott kocsi.* Friedmann Farkas fuvarosgazda feljelentést tett a rendőrségen, hogy Szőke Flóris andori születésű harminczhárom éves kocsi a tegnap elhajította kétfogatu teherkocsiját. Azóta eltűnt. A rendőrség a kocsist nyomozza.

— *Öngyilkos postamesternő.* Szászvárosból írják, hogy Alkenyeren Miklós Ida postamesternő, akit csak a napokban helyeztek át Brassóba, forgópisztolyal szíven lötte magát és nyomban meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— *Drótkerítés.* A nagyközönségnek tájékozva kell lennie, hogy mindennemű bevásárlását kinél eszközölje. Így van ez a drótkerítés szükségletét beszerzésénél is, hol egyedül a cég megbízhatósága az irányadó. E tekintetben szolgálatot vélnék teljesíteni olvasóközönségünkkel szemben, ha felhívjuk figyelmét Stadler Mihály cégére, VI. Váci-körút 43. szám, hol a legjobb, a legtartósabb és a legjutányosabb drótkerítés kapható. E szakmában a cég igazán versenytárs nélkül áll és a Stadler-rendszer minden körben közkedvelt. A „Stadler-rendszer” ugyanis 3 erősségi osztályt különböztet meg és az ár is e szerint szabályozza. A vevő a cégtől a felerősítés összes kellékeit külön felszámitás nélkül kapja meg. Annyi minden előnye van a Stadler-féle rendszernek, hogy külön felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy akinek drótkerítésre szüksége van, ne mellőzze Stadler Mihály cégét felkeresni.

— *Halálozás.* Özvegy Császár Károlyné született Makó Mária magánözvegy tegnap 88 éves korában meghalt. Az elhunytban Császár Károly, a magyar királyi állami határendőrségi detektív-főfelügyelő az édesanyját gyászolja. Temetése e hónap 24-én délután fél négy órakor lesz a kerepesi-úti temető halottasházából.

Gróf Batthyány Lajosnak, a vértanuhalált halt első magyar miniszterelnöknek természetes leánya: Ganzler Anna a szegényházból meghalt ma reggel 7 órakor, Holnap délután a szegényházból temetik el.

Richter János felsőutubnyai igazgató, az arany érdemkereszt tulajdonosa, hatvan évet meghaladó áldásos tanítói működése után e felsőutubnyán meghalt.

Óvári Szőke Bálint nyugalmazott törvényszéki elnök, a III. osztályú vaskoronarend lovagja, Szatmár vármegye törvénytudományi bizottsági tagja, 79 éves korában Szatmárnémetiben meghalt. Halálát nagyszámú rokonság gyászolja.

Néhai dr. Horváth József özvegye, szül. Iby Abrózia 68-ik évében Érsekújvárott meghalt.

Venanzio Agezilao 82 éves ember, az utolsó azok közül, akik 1863. évi lengyel forradalomban mint olasz önkéntesek résztvettek, ma reggel hosszas szenvedés után meghalt. Az oroszok a szabadságharc kezdetén elfogták Venanziót és halálra ítélték, de a császár megkegyelmezett neki és Szibériába száműzte, ahol hat évet töltött és 1869-ben visszatérhetett hazájába. 1870-ben Garibaldi alatt a Vogézekben harcolt. A háború után Milanóban felepedett meg, ahol selyemkereskedő lett és jelentékeny vagyont szerzett.

— *Akinek fájós foga van, vagy bármilyen okból orvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. Batizfalvy I. Z. Ké. Egt. tanár, a műtőfogászat és műfogászat szakorvosának Fogorvosi Intézetét ajánlhatjuk. A főváros ezen legelső intézete Károly-körút 3. sz. alatt lett legújabbban áthelyezve, egyenesen e célra átalakított, a legkifűnőbb gépekkel és villanyos készülékekkel ellátott helyiségekbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalommentes kezelését. A nm. v. közokt. miniszter is elismerő leiratával tüntette ki e maga nemében páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a természetestől meg nem különböztethető műfogótlások eszközöltetnek, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni. Természetes, hogy minden művelet dr. Batizfalvynak, az ismert szakembernek felügyelete alatt és részben általa is végeztetik, miért is a legteljesebb bizalmat is megérdemli.*

— *Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31. Színházi és variété műsor. Kezdeté 8 órakor.*

— *Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.*

— *Fodor-féle vívóterem a Koronaherczegnő 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.*

— *Giesshübl-Sauerbrunnban* dacára a még uralkodó hidegnek, ismét teljes mértékben meg kellett kezdeni az ásványvíz szétküldését. A fagy ellen nemeszövetekkel védik ugyan a szállítmányokat, de mégis kívánatos lenne végre az ásványvízszállítmányok számára fűthető vagonokat bevezetni.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A próféta.

(Színmű négy felvonásban. Irta: Lengyel Menyhért. Bemutatója ma este a Vigaszínházban.)

Amikor a második felvonás előtt a függöny fölgördül, buja, ágas-bogas polinéziai őserdő van a színpadon; a háttérben vizes esőerdő; mély, szakadékos patakmedren bürihid vezet keresztül; még távolabb a perspektiva legmélyén egy tüzhányó-hegy emelkedik ki a messzeségből. Barna-vörös reflex minden, az ember egy kis fantáziával érzi a délszaki éghajlat forróságát, erős kigőzölögését. Az előtérben félmeztelen olajsárga bőrű leány derekát hajlítva, vállán idomtalan kosarat emel. Szemben az európaiak fehér, tropikus ruhájában festőállvány előtt piktor dolgozik és új szépségektől ittasan hajszolja vásznán az esetet... Ez a tábló szép; az embernek Gaugainképek jutnak az eszébe és a civilizált hazugságokat, civilizált sablonokat gyűlölő, az őstermészetet, a primitív embert, a zárkózott rengeteget imádó különös és nagyszerű könyv: a Noa-Noa. Forró, izgató, exotikus hangulat, az emberben fölébred a messze tájékok, új országok után való vágyakozás, az a nosztalgia, melyet a modern ember talán még a homályosan sejtett és barangoló korszakból hozott magával a körengetegek közé, a világvárosok aszfaltjára.

Azután eszünkbe jut, hogy ugyanez a piktor az első felvonásban, amikor azt kérdezték tőle, hogy már megint miért olyan rosszkedvű, így felelt: „Fáj nekem az egész világ!” s a lapos közhely emléktől ezétfoszlik az egész hangulat. Eszünkbe jut, hogy a festő barátja: egy vakmerő kalandor azért jött ide, hogy a primitív bálványistent detronizálva ő álljon be eleven fetisnek s isteni parancsra hajtsa a népet aranyat bányászó rabszolgamunkára és amint ez a mókás játék megkezdődik a színpadi exotikum átalakul operett-staffázsá. Ebben a pillanatban valamilyen paródiát várunk, komolytalan kifigurázását prófétáknak, legendák keletkezésének, véres szatirját annak az isteni parancsnak, mely azért helyezte a magántulajdon tabúja alá a világ javainak nagy részét, hogy a javakból kirekesztettek óriási kasztját rákényszerítse a munkára, arra a munkára, amelyik az elemi iskolai olvasókönyvek bizonyossága szerint „nemesít”, a valóságban azonban foszformérgezett ronesökké, tüdővész vázakká, kérges kezű, kérges lelkű félbarmokká súlyesíti a teremtés koronáját — az embert.

Ha a „Falusi idill” és „A hálás utókor” nyomán indul, kétségtelen, hogy el is érkezett volna ide Lengyel Menyhért. Lengyel Menyhért azonban ezuttal mást akart csinálni, az exotikum karrikatúrája helyett komoly exotikumot, bár soha, amióta él, nem látott élő banánfát és valódi okkersárga embert. Lengyel Menyhért ezuttal az internacionális irodalmi piac rafinált érdeklődésére számító spekuláció mellett komoly irodalmat akart csinálni, szimbolizmust és lírát, melynek a melódiájában nemesak egyéni bánatok magán-szólama sir, hanem szimfóniába fonódva zokognak pusztuló népek és világmegváltó mes-

siások tragédiái. Ez a feladat azonban messze tulszárnyalta a Lengyel Menyhért képességeit: az első szó után, ami a színpadon elhangzott, egyszerre szétfoszlott az exotikus milió hangulata és semmit sem éreztünk a népek összeomlásának, megváltók bukásának tragikus nagyságából. Az élő fetisből hiába lett valódi próféta, aki a naiv nép romlatlan szeretetétől átmelegedve, maga is hinni kezd a hivatásában, mi nem tudunk hinni sem neki, sem a hivatásának, sem az irónak. A próféta hiában vérzik el a nép kizsákmányolására érkezett angol katonák golyói alatt, halálhörgés, vér-gőz hiában árasztja el a színpadot, nem tudjuk drámának elfogadni azt a történetet, ami kiabálóan dráma akar lenni, csak trükköket látunk, egymásra halmozódó trükköket. Zugó viharban a próféta a földön vergődik, sir és imádkozik és a fatörzseken kabalisztikus jelek világosodnak meg előtte. Papirosra a szerző számára talán a földöntúli misztikumot, a lelkiismeret látomásait jelentették ezek a megvilágosodó fatörzsek, a vihar a tisztuló lélek zaklatott gyötrődéseit szimbolizálta — itt azonban a színpadon mindez operett, menthetetlenül operett. A zugó viharban egyszerre megjelenik a próféta Londonban hagyott kedvese. Ez is szimbolum: Londonban a keményszívű civilizált kalandor eltaszította magától az egyetlen megértő szerető szívet s most, amikor megtisztulva érdemessé lett rá, ez a szerető szív eljött utána. Azonban mindaz, ami eddig történt, nem ejt bennünket abba a könnyen szuggerrálható, minden kiejtett szóra rezonáló hangulatba, amelyikben az ember kritikátlan magamegadással fogad minden váratlant és hihetlent. A színpadi instrumentumok legerősebb menyörgése közben is józan hangulat hidegsége üli meg a kasirozott erdőt és ebben a józan állapotban eszünkbe jut, hogy a hölgy, előkelő angol lady és hogy az angol ladyk még akkor sem szoktak egyedül neki merészkedni az őserdőknek, amikor Londontól Polineziáig hajszolta őket a türelmetlen, sóvárgó szerelem. S ezen a zökkenőn az sem segít át bennünket, hogy maguk a szereplők is háromszor ismétlik a „milyen csodálatos találkozás!”-t. A harmadik felvonás végén a vadak a felháborodott prófétával élükön vijjogva, sikitozva esnek neki a megrettent európaiaknak. A legizgalmasabb pillanatban leszalad a függöny. Trükk. A negyedik felvonásban már vége a tragédiának, a próféta meghal, semmi újat sem várunk: a vadak körülülük a holttestet és primitív melodia mellett félhomályos színpadon temetni kezdik. Etnografiai függelék. A vadak elvitték a holttestet, bánatos melódiájuk lassan elvész a messzeségben, a háttérben kivilágosodik az angol hadihajó, vidám kuplét játszik a katonai zenekar, a győzelmes angol tisztek mulatnak. Függeny. Ez az utolsó trükk. A sok trükk között azonban sehol igazi, bensőséges líra, igazi poézis, abból a fajtából, ami az ember lelkébe markoló kivilágított hajók, zenekar, polineziai temetés, villódzó fatörzsek és hogy ki ne felejtjük: működő tüzhányók nélkül. Igaz, hogy Lengyel Menyhértről régóta sokan tudják, hogy nem a poéták, csak a színpadi rutinier-k közül való, amivel jót akarunk róla mondani, mert a tantiem-özönt nem a poéták, hanem a rutinier-k szerzik. Am ezuttal — leszámítva az exotikummal való kiszámított kacézkodást és a látványos kiállítás — magunk részéről a színpadi rutinier kezennyomatát is hiában kerestük. Az első felvonás első fele azzal telik el, hogy egy londoni szalonban a színpadon mozgó figurák előre sziveskednek jellemezni a főszereplőket, a második fele pedig azzal, hogy a prófétának induló kalandor konferál a társadalom romlottságáról. Ez a konferálás olyan goromba hangon történik, ami aligha otthonos a londoni szalonokban és veszedelmes hasonlít az Ördög színpadi szonglörködéséhez, az Ördög kedvessége és szellemessége nélkül. Azután minden egyéb novellisztikus egymásutánban, nyugalmas sorrendben következik. Egy-

SALVATOR

a kiváló bór- és lithomos gyógyforrás, vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása.
Főraktár Budapest: EDESKUTY L.-nél.

szerű egyenes vonal az egész dráma, kulisszaciezomákkal, de drámai bogozás nélkül — ami lehet tudatos számítás is: a primitív környezetben primitív formákkal akart dolgozni a szerző. Ez nem volna baj, sőt lehetne stilszerűség és igazi érdem — hogyha Lengyel Menyhért poéta volna. Azonban mondtuk már: Lengyel Menyhért nem poéta, a drámai hajszát nem tudja pótolni a lélek hurjait rezgető igazi költészettel, azzal a varázsmuzsikával, ami mindent felejtet, mindent elfogadhat és mindenért kárpótol.

A darab sikere tehát körülbelül azon mulik, hogy a közönség mennyire hajlandó exotikumnak és különösségnek elfogadni az ósvadon színpadi kellékeit és a színészek arcán az okkersárga festéket. A premieren ezt eleinte nehéz volt megítélni. A londoni színpadon játszó első felvonást a közönség biztató ígéretnek vette, ekkor még sok őszinte taps hangzott el. A második felvonást már igen vegyes érzelmek fogadták: a nézőtér egyes részei öröszakolták a tapsot, ám egyre esőkönnyű erélyvel és teljesebb balsikerral. A negyedik felvonásban igen sokan voltak, akik a próféta halála után nem várják be a próféta temetését.

A színház és a színészek pedig teljes erővel szálltak harezba a sikerért. A színház vagyont költött a pazar díszletekre, a színészek pedig Hegedűssel és Varsányi Irénnel élükön kedvvel és ambícióval játszottak. Hegedűsnek a próféta szerepében több alkalma volt arra, hogy egyszerre több oldalról mutassa be széles skálájú művészetét. Szerepéhez nagyon sokat adott önmagából, azt az átalakulást, mely vadonban predikáló prófétát csinált a cínikus londoni gavalérból, a maga színészi eszközeivel igyekezett megmagyarázni s ezek az eszközök jobbaknak bizonyultak, mint a Lengyel Lengyel Menyhért szavai. A Hegedűs nagy művésze igaz emberi indulatokat, emberi vergődéseket tudott hozni a színpadra, az ő őszinte színjátszása nem egyszer el tudta velünk felejtetni a szavak ürességét és hazugságát. Hogy ez nem mindig és nem mindvégig sikerült neki, nem rajta mult; végül is a színészi talentumnak is vannak határai. Varsányi Irén feladata kimerült egy-két érzelmes jelenetben és drámai kitérésben. A szerep nem adott neki alkalmat a magasabb színészi kvalitások bemutatására. A „vadak“ közül Szerémyt és Hegedűsnét kell megemlíteni; Hegedűsnének néhány szava volt csupán, de kifejező mimikával, szótlan színjátszással azért kerekre tudta megrajzolni egy megadó, alázatos szerelmű vadleány karakterét. Szerémy pedig nagyszerű maskban, csodálatos ábrázoló talentummal játszott egy öreg vadembert, aki aki adjutánsul szegődött a próféta mellé. Mellettük Fenyvesi, Tapolezai, Vendrey érdemnek még külön kiemelés.

Az exotikus felvonások előtt a vasfüggöny felgördülése után primitív vörös és zöld rajzokkal tarkított fekete függöny takarta el a színpadot, mely izléses excentrikusságával külön, megérdemelt tapsokat kapott.

Benda Jenő.

Bamberger tanár, a bécsi orvosi iskolának örökidőre kimagasló oszlopa, következőképen nyilatkozott: „A természetes Ferencz József-keserűvíz egyike a leghathatósabb hashajtó-ásványvizeknek, a melynek még hosszabb használatnál sincs semmiféle káros mellékhatása.“ Gyógyszertárakban és fűszerkereskedésekben kapható. A széküldési-igazgatóság Budapesten.

Babuska.

(Énekes bohózat három felvonásban. Szövegét Flers és Caillaret bohózatából írta Stein és Willner. Zenéjét szerzette Fall Leó. Színházban.)

Hozzászoktunk már a bécsi koszthoz, mint a garcon ember a korecsmi táplálékhoz. Beveszünk jót, rosszat, aztán a fizetőpinczér után kiabálunk: a czechet fizetjük. Nem panaszkodunk, hisz ott hon rosszabbul főznek, de amikor valami nagyon rágós, nagyon élvezhetetlen, a házasságra gondolunk. A képletes beszédet elhagyva: sóvárgunk valami kedves, szellemes szöveg és pattogó, jó, vérbeli operettmuzsika után, mert amit a bécsiek — különösen a szövegírók — művelnek velünk, az idegeket roncsol. Mintha a szép császárvárosban összefogdosták volna a legtehetségtelegebb, leglelküimerlenebb embereket és iparengedélyt adtak volna nekik librettógyártásra. Vagy négy-öt ember skandalizál ezen a téren és gyártja az ostobábbnál-ostobább szövegeket, amelyekben száz lépésnyire meg lehet érezni a gyár gépolaját. Abban az elsőrendű zenevárosban elhiszszük, másodrendű a szöveg, meg azután a könnyen síró, könnyen nevető bécsi nép beéri egy-két jól ismert sablonos lokálakkal, egy-két szakkállás kalandáriumi vizezzel s ha jó a zene: sikert biztosít az operettnek. De a mi közönségünknek nem szól annyira a szívből a bécsi zene, hogy álmódzva átengedje magát a ringó valczereknek, hanem józanabban a darabot is nézi és — darabot kíván. Elhiszszük a Király Színház igazgatóságának, hogy az operett terén ma Bécs vezet, elhiszszük, hogy a magyar operettek se jelentik a megváltást, de azért talán mégis lehetne valamit az idegeink érdekében.

A ma bemutatott „Babuska“ szerzői közepes francia bohózatot tesznek unalmassá és teljesen élvezhetetlenné. A egyszerű Stein és a kiváló Willner négy évi fegyházzal elintézhettek volna: maradna a zene, mint kritikai méltatás tárgya. A zeneszerző megítélésénél a rossz librettó mindig enyhítő körülményként szerepel, mert porba huzó, kegyetlen szövegre a lángesz se tud szárnyaló zenét komponálni. Fall Leó, az „Elvált asszony“ és a „Hollandi leány“ szerzője kiváló komponista. Izléses, invenciózus, képzett, zenész, akinek a partitúrájában mindig akad gyöngy. De hogy az ilyen unalmas és sivár szövegre nem tudott elsőrendű muzsikát csinálni, természetes és érthető. A „Babuska“ tánc- és énekszámai ügyesek, vidámak, pattogók, de Fall nővéja alatt maradnak. Kórusokra, fölépített ensemblékre és finálékra nem lévén alkalma, kis kuplékat és táncszámokat hintett el, amelyek közül nem egynek megvolt az a sikere, hogy meg egyszer kívánta hallani a közönség, de ezzel azután elintéződött az ügy. Rövid életű is lesz ezen a földön és senki sem fogja siratni csöndes elhalását.

Az előadás is csak Fedák Sári jelenetei alatt kapott lendületet. A darab derekán, néhány pompásan megjátszott jelenet alatt harsány kacagás verte föl a színházat, de egyébként a kiváló gárda erőfeszítése dacára is unalom ütötte föl tanyáját. A színészek nem hibásak. Fedák Sári rövid szereplése csupa jókedv, frissesség és élet. Öltözéke, az első nadrág-szoknya Magyarországon, föltűnést keltett. Partnere, Rótkay, aki minden lehetőséget elkövetett, hogy mulatságos estét szerezzen a közönségnek. Kiváló alakítást produkált Várady Ily, aki egy édes kis leánynak a szerepében graciózusan játszta és táncolta végig az egész estét. Pompás volt Latábr is, aki egy színigazgatót játszott sok közvetlenséggel és Harmath Ilona, aki egy fiatal özvegyet ruházott

föl egyéni bájjal. Király Ernő is tetszett és megkacagták Németh József néhány szavát is. A rendezésért a bécsi rendezőt kell megdicsérni, mert, mert a pesti szenáriumnak az utolsó szöveg másolata a bécsi rendezőpéldánynak. A zenei rész betanításáért Békéssy karmestert illeti elismerés. A librettót Gábor Andor fordította, pompásan pattogó verseket írva a zene alá. (U. D.)

(*) Opera. Meleg szép estélye volt ma az Operaháznak. Marschalko Rózseika, a főváros elite-társaságának egyik innepelt művésznője vendégszerepelt a Mignon című szerepében, Finom, árnyalatokban gazdag, ritka talentuma ezúttal másodikban hódította meg az Opera közönségét, mely eddig jóformán csak a hangversenytermekben talált alkalmat, hogy a művésznő iránti tiszteletének kifejezést adjon. Bársonyos puha mezzoszopránja, amióta utoljára hallottuk, lágyabb és gömbölyűbb lett és a művészi iskolázottság teljes eredményével szolgált. Dalait főleg a második felvonásban szinte befejezett művészi készséggel és kristálytisztá stílus-értelmezéssel adta elő. A közönség, mely csodálatosképpen az Udvari Hál ellenére is a színház minden zugát megtöltötte, lelkesen ünnepelte a rokonszenves vendégművésznőt s a külső sikert gazdag virágadományokkal fokozta. A szereplő Arányi, Takács, Szóyer Ilonka és Mihályi a vendég congenialis partnereinek bizonyultak és sokban hozzájárultak az est sikeréhez.

(*) Laub István hangversenye. Fiatal muzsikuskunk egyik legrezerváltabb és legizlésesebb kiválósága, Laub István, mai nyilvános estélyén is értékes és soktudású, bár egy kicsit dogmatikus művésznök bizonyult. Minden, amit játszik, alapos kontempláció eredménye, sőt talán néhol a kontemplálás a művészi közvetlenség rovására megy, a technikai fölény erősebb, mint az opusok lelkéne megfogása. Kétségtelen azonban, hogy Beethoven második szonátáját, Chopin cis-moll scherzóját, Schubert impromptú-ját (op. 142.), különösen pedig Chován zamatos magyar rapszódiját, amelyet ma először hallottunk, igen jól eső és jól értelmezett interpretációban élvezhettük. Bach—D'Albert passagaglio-jával, Scarlatti—Menter D-dur szonátájával és Schubert—Liszt Forellejével mer nem lehettünk annyira megelégedve, bár a közönség nem igen disztaligált, minden darabot meleg szeretettel fogadott és többet tapsolt mint a mennyit föltétlenül kellett és illett volna.

(*) Opera. Az Operaházban holnap, pénteken a Wagner tetralógia negyedik műve, az „Istenek alkonya“ kerül színre, melyben Brünnhilde Vasquez-né, Guttrune Ambrusné, Valtraute Fodor Aranka, a három sellő: Szilágyiné, Berts, Valent V., a három norman: Fodor, Várady M. és Haselbék, Siegfried Kárpát, Gunter Szemere, Jüagen Venczell, Alberich Dalnoki, a négy vitéz: Kárpát, Juhász, Rónay és Budai lesz. Vezényel Kerner István karnagy. Szombaton „Sába királynőjé“t adják Flut-né, V. Krammer, Berts, Arányi, Szemere, Nes 3., Mihályi, továbbá Nirschy Emilia közreműködésével.

(*) Izabella főhercegnő a Nemzeti Múzeumban. Izabella főhercegnő két leányával, Gabriella és Mária főhercegnőkkel Wimpfen grófnő főudvarmesternő kíséretében ma délelőtt meglátogatta a Nemzeti Múzeum régiségtárát. A főhercegnők Szalay Imre igazgató és Hampel József osztályigazgató kalauzolása mellett közel egy óráig szemléltek az értékes gyűjteményt. A Nemzeti Múzeumból a főhercegnők Benzur mester műtermébe mentek.

(*) Kamarajátékok. A Kamarajáték Társaság ezútszerint Sven Lange „Sámson és Delila“ című tragikomédiájára készül. Sven Lange darabjának kiválósága mellett mi sem bizonyít jobban, mint

TELEFON (interurban) 144—68.

Magyar Közvetítő Bank Részvénytársaság Közvetítünk

Budapest, VI., Teréz-körút 46. Táviratozím: Közvetítobank, Budapest

Elfogadunk parcellázásokat, finanszírozásokat, erdő- és bányászletek, valamint egyéb pénzügyi műveletek koreztül-vitelére vonatkozó megbízásokat. A megbízások tartamára, illetve véglegesítéséig átmeneti hiteleket nyújtunk. A megbízásokra vonatkozó összes költségeket sajátunkból fedezzük, illetve előlegezzük.

TELEFON (interurban) 144—68.

jelzálogköcsönöket földbirtokokra, budapesti és vidéki városokban levő házak és telkekre, építkezési köcsönöket, konverziókat, ingatlank vételét és eladását, börtelkeket.

Pén
 hogy a
 napról-
 és vasá
 Therni
 tanító
 érő lel
 (*)
 Klotild
 szerdán
 hogy n
 ményes
 leta ka
 Béla ig
 Márk r
 éklődé
 szervez
 jövőben
 táinak.
 Wicken
 meg a
 (*)
 Vasárn
 Színhá
 muzsik
 (*)
 nyilatko
 tam a
 szövegé
 ellenük
 vadjai
 följelme
 folyam
 ha az
 vádakra
 kijelen
 bizonyí
 a leghe
 pich E
 (*)
 Géza
 énekes
 chenbe
 lomácz
 közöns
 ünnepe
 és virá
 alig ve
 megkö
 (*)
 roly 40
 opera
 tött a
 Ödön,
 Béla,
 Márku
 dr. Me
 dalmü
 Viktor
 (*)
 gyűjte
 hanem
 kívüli
 e hó 2
 mán g
 (*)
 A jár
 folyos
 több f
 (Kren
 el a
 egyik
 ábráz
 amint
 jának
 mozaik
 tél fo
 (*)
 vonósn
 működ
 az Ug
 gimnáz
 rendez
 Társa
 A
 lyét k
 Adler
 U
 kvarte
 B
 7-én r
 G
 márcz

hogy a bécsi Neue Bühne már harmadik hónapja napról-napra zsúfolt házak mellett adja. Szombat és vasárnap este megismétlik *Freymann* Károly Thermidor kilenczédike után, *Kapos Andor* „A tanító” című és *Bahr Hermann* szellemes „Az érző lélek” című egyfelvonásosokat.

(*) **Főhercegi vendégek a Nemzeti Szalonban.** *Klotild* főhercegnő és *Köburg Fülöp* főherceg szerdán délután megjelentek a Nemzeti Szalonban, hogy megtekintésük Kézdi Kovács László gyűjteményes kiállítását. A vendégeket a kiállítási palata kapujában a Nemzeti Szalon részéről Déry Béla igazgató, Kézdi Kovács László és Rubovics Márk műtáros fogadták. A főhercegek nagy érdeklődést tanúsítottak a Nemzeti Szalon művészi szervezete iránt is és megígérték, hogy a közel jövőben állandó látogatói lesznek a Szalon tárlatainak. A főhercegi vendégek távoztával gróf *Wickenburg* István fiúmei kormányzó látogatta meg a Nemzeti Szalon kiállítását.

(*) **„A muzikusleány” betvenötödik előadása.** Vasárnap este 75-ször kerül színre a Városligeti Színházban *Jarno György* nagyszerű operettje *A muzikusleány*.

(*) **Nyilatkozat.** K. Lippich Elek a következő nyilatkozat közlésére kérte föl a lapokat: Olvastam a mai lapokban annak a fölfolyamodásnak a szövegét, amelyben *Zala György* és *Róna József* az ellenük megindított sajtópörben reám vonatkozó vádjaitkal felsorolják. Az említett vádlottak ellen följelentésem folytán törvényes bírói eljárás van folyamatban, minélfogva nem lenne korrekt dolog, ha az ügy e stádiumában nyilvánosság elé jutott vádakra bármiképen is reflektálnék. Csak annak a kijelentésére szorítok, hogy részemről a vádak bizonyítását nemcsak hogy nem ellenzem, hanem a leghatározottabban kívánom is. *Koronghi-Lippich Elek*.

(*) **Magyar művészek Münchenben.** Kresz Géza tanár, hegedűművész és Farkas Blanche énekesnő a minap hangversenyt rendeztek Münchenben, amelyet három királyi hercegnő, a diplomáciai kar számos tagja és nagyszámu előkelő közönség hallgatott meg. A közönség valóságos ünnepléssel a magyar művészeket, babékoszorúkkal és virágajándékokkal halmozta el őket, úgy, hogy alig voltak képesek a közönség tüntető figyelmét megköszönni.

(*) **A Mészáros-díj.** Néhai dr. Mészáros Károly 4000 koronás díjat tűzött ki magyar történelmi opera jutalmazására. A jutalom ügyében ma döntött a bíráló-bizottság, melynek elnöke *Mihalovics Ödön*, tagjai *Antalik Károly*, *Beer Ágoston*, *Diósy Béla*, *Herzfeld Viktor*, *Kern Aurél*, *Kerner István*, *Márkus József*, *Márkus Dezső*, *Mészáros Károly* és dr. *Molnár Géza*. A jutalmat a „György barát” cz. dalműnek ítélték oda, melynek szövegét *Tardos Viktor*, zenéjét *Rékai Nándor* írta.

(*) **Pör Bertalan kiállítása.** Pör Bertalan gyűjteményes kiállítása nem mint közöltük 23-án, hanem a legutóbbi napokban megnyilvánult rendkívüli érdeklődésre való tekintettel csak vasárnap, e hó 26-án délből zárul. A tárlatot a mai nap folyamán gróf *Tisza* István látogatta meg.

(*) **Az Erzsébet-kilátótorony falfestményei.** A jánoshegyi Erzsébet-kilátótorony belső árkádus folyosóinak falmezőire a székesfőváros tanácsa több freskót rendelt meg. *Kölber Dezső* és *Tardos (Krenner) Viktor* festőművészek most készítették el a két első falfestmény kártyatervezetét. Az egyik kép Erzsébet királyné megkoronáztatását ábrázolja, a másik azt a jelenetet örökíti meg, amint a boldogult királyné Szent István palástjának himzésén dolgozik. A két festményt üvegmozaik kivitelben helyezik el a toronyban, ahol a tél folyama alatt is igen sok látogató fordult meg.

(*) **Hangversenyek.** A Waldbauer-Kerpely vonósnyégy-társaság, Radó Klára urhölgy szíves közreműködésével e hó 26-án (vasárnap), este fél 8 órakor az Ügyvédi Kamara dísztermében, (az V. ker. áll. főgimnázium „Ének- és Zeneköre” javára) hangversenyt rendez. Jegyek 2, 4, 6, 8 és 10 koronáért Rózsavölgyi és Társa cs. és kir. udv. zeneműkereskedésében kaphatók.

A *Brüsszeli vonósnyégy utolsó* bérleti kamaraestélyét kedden, február 28-án tartja a Royal-teremben dr. *Adler Mihály* zongoraművész közreműködésével.

Ugyanott rendezi a bécsi *Rosé-vonósnyégy* utolsó kvartett-estélyét hétfőn, márczius 6-án.

Backhaus Vilmos zongoraművész kedden, márczius 7-én rendezi egyetlen zongoraestélyét a Royal-teremben.

Gerhardt Elena második dalestélyét csütörtökön, márczius 9-én rendezi a Royal-teremben.

Hubermann Bronislaw hegedűművész második hangversenyét végleg vasárnap, márczius 12-én tartja a Royalban.

Yvette Gaubert, a világhírű párisi chansonművész-nő kedden és szombaton, márczius 14. és 18-án két nagyszabású dalestélyt rendez a Royal-teremben.

Vasárnap, február 26-án délután 4 és fél órakor lesz a Royal-teremben a VIII-ik s ez idén utolsó hangversenye a Grünfeld-nyégynek Sziráki Dóra énekesnő és Wein Elemér zongoraművész közreműködésével; ez utóbbi a közben megbetegedett Lichtenberg karmester szerepét vette át. Műsora: 1. Beethoven vonósnyégyes d-dur, 18. mű; 2. a) Jersén „Am Ufer”; b) Pastourelle a XVIII-ik századból; c) Kurucz „Csokolni”; Dalok; 3. Saint-Saens Hetes. Zongora: Wein, trombita: Damit, nagybőgő; Gianicelli; 4. a) Paisiello Arietta; b) Brahms „Vergleichliches Staendchen”, Dalok.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Egy bécsi egyetemi tanár előadása.** A Régészeti és Embertani Társulat meghívására ma délután a Nemzeti Muzeum dísztermében dr. *Strzygowski József*, a bécsi tudományegyetemen, a művészettörténet tanára német nyelven előadást tartott „Innereasiatische Kunstkreise des Mittelalters” (Középkori művészeti körök Belső-Ázsiában) címmel. A tudós tanár értékes előadását negyvenegy vitatott képpel illusztrálta. A megjelentek zajos tetszéssel fogadták Strzygowski fejtegetéseit. A bécsi egyetemi tanár tiszteletére este a *Steindl*-czéh termében lakoma volt.

* **A Természettudományi Társulat ülése.** A Délmagyarországi Természettudományi Társulat folyó évi február hó 26-án délelőtt 10 órakor a temesvári városház tanácstermében tartja rendes évi közgyűlést.

Mulatságok.

✘ **Pénzüntezeti tisztviselők estélye.** Mint említettük a pénzüntezeti tisztviselők nagy estélye kedden, február 28-án, a Lloyd-társulat összes termében fog megtartatni. A rendezőségnek sikerült a hangversenyen való közreműködésre Zsolt Nándor hegedűművészt, a londoni új Queen's hall első hangversenymesterét is megnyerni és így immár biztosítva van egy valóban nívós hangverseny. Kivüle még közreműködnek: Kovács Margit dalénekesnő, Magistretti Luigi hárfaművész, Dienzl Oszkár zongoraművész és a közkezdelt Kurucz János eredeti dalaival. Az est sikere, melynek érdekében báró Madarassy Beck Gyula dr. elnök, dr. Stein Emil alelnök, Ágoston Oszkár háznagy, Wolf Lajos és ifj. Fleischl Sándor főrendezők buzgólkodnak, tehát minden tekintetben biztosítottnak látszik.

✘ **Az „Előre” Evezős-Egylet** holnap, szombaton tartja meg nagy bálját a Royal-szálló nagytermében. A bál sikere teljesen biztosítva van, mert az egylet rendkívül nagy agilitást fejtett ki, hogy a bálon a főváros a társadalmának színéjéért egyesítse.

TANÜGY.

= **Orosz tanárok tömeges lemondása.** Az orosz diáksztrájk következtében a tanárok tömegesen mondanak le állásukról. *Trubeckoj* Jenő egyetemi tanár, az ismert politikus, aki a moszkvai egyetemi került, azt táviratozta Bukarestbe, hogy benyújtotta lemondását a moszkvai egyetem rektoránál. Eddigél az oroszországi egyetemek és főiskolák tanárainak 25%-a lemondott állásáról.

= **Az egyetem jutalomtételi.** A budapesti tudományegyetem egyes fakultásai a rendelkezésre álló alapítványokból jutalomtételt tüztek ki egyes tudományos és irodalmi szakkérdések megoldására. A hittudományi kar négy kérdésre, a jogi kar nyolczra, az orvosi kar tizenkét kérdésre és a bölcsészeti kar tizenegy tételre hirdetett pályázatot. A pályaművek folyó évi márczius 31-ig nyújthatók be az egyetemi rektori hivatalában. A jutalmakat 1911. május 13-án, az egyetem újjáalapítási ünnepén osztják ki.

= **A jogi szakoktatás reformja.** Szombaton ér véget az a sorozat, melyet az Egyetemi Kör diákügyi szakosztálya rendezett a jogi szakoktatás reformjáról. A szombati vitaülést is az Egyetemi Kör helyiségében (VIII., Kecskeméti-utca 6.) tartják meg délután 6 órakor. Ezen fog az előadó az elhangzott felszólalásokra reflektálni.

FŐVÁROS.

(*) **(A Reichsrath elnöke a polgármesternél.** Dr. Pattai Róbert, az osztrák képviselőház elnöke, aki jelenleg Budapesten időzik, ma délelőtt látogatást tett dr. *Bárczy* István polgármesternél.

(*) **(Rakodópart a Müegyetem előtt.** A főváros tanácsa felterjesztést intézett a vallás- és közoktatásiügyi miniszterhez, hogy a kir. József-müegyetem előtti dunai rakpartot ipari és kereskedelmi célokra rakodópartul engedje át. A miniszter értesítette a fővárost, hogy ehhez a kérelemhez hozzájárul, de kiköti, hogy a főváros tartozik a rakodópart jókarban tartásáról gondoskodni. A tanács ezt a kikötést magáévá tette és intézkedett a rakodópart átvétele iránt.

(*) **(Küldöttség a polgármesternél.** Angyalföld lakosainak egy küldöttsége járt ma délelőtt dr. *Váczonyi* Vilmos vezetésével dr. *Bárczy* István polgármesternél. A küldöttség azt kérte a polgármestertől, hogy a VI. kerület külterületein uralkodó rossz közlekedési viszonyokon sürgősen javítson a főváros és kérték egyúttal az Aréna-ut egységes vonalának mielőbb való kiépítését és a BUR. vasutnak a Szent László-utal mielőbb való összekapcsolását. A polgármester szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy tanulmányozni fogja a kérdést.

(*) **(Csatornázások.** A tanács az I. ker., Zsolt-uteza, Mozdony-uteza, Karolin-ut egy részének, a Fehérvári-ut és Bercsényi-ut között elvonuló névtelen utcának és a Bercsényi-uteza egy részének, továbbá a II., Tulipán-uteza első szakaszának, az V., Ipoly-uteza egy részének, a IX., Remete-uteza egy részének csatornázási munkái iránt intézkedett és gondoskodott egyúttal arról is, hogy a VII., Almássy-tér keleti oldalán levő régi közcsetornát, a Vörösmarty-uteza egy részében és a Jósika-uteza egy részében fekvő régi közcsetornát átépítsék. Egyúttal elrendelte a tanács a Klauzál-utcai régi közcsetorna átépítését is.

(*) **(Uj bérkocsi-állomás.** A bérkocsi-ipartársulat kérelmére a tanács elhatározta, hogy a Vas-uteza és Sándor-uteza sarkán egyfogatu bérkocsi-állomást létesít. Megengedte a tanács, hogy a Népszínház előtt levő kétfogatu bérkocsi régi állomáshelyükre, a Rökk Szilárd-utczába térjenek vissza.

(*) **(Viczinálisok villamossá átalakítása.** A főváros tanácsa hozzájárult a budapest-kerepesi vasutnak ahhoz a kérelméhez, hogy vasútnak a főváros területén levő részét villamos üzeműre alakíthassa át és egyben megadta ehhez a helyhatósági engedélyt is. Ugyancsak megengedte a főváros tanácsa a budapesti helyiérdekű társaságnak, hogy villamossá átalakítandó czinkotai vonalának a Máv. kőbányai alsópályaudvart összekötő vágányát is villamossá alakíthassa át.

(*) **(A hirdetővállalat vezetője.** A főváros tudvalevően márczius 12-én saját kezelésébe veszi az Emmerling-féle hirdető-vállalatot. A tanács a városi hirdető-vállalat élére Szánthó Istvánt alkalmazta.

KÖZIGAZGATÁS.

Jegyző a főszoigabíró ellen. Szénassy Lajos hegyközszeniklői jegyző figyelemre méltó felebezést nyújtott be Bihar vármegye törvényhatóságához a minapi berejtőszéplaki jegyzőválasztás ellen. A felebező azt állítja a margittai főszoigabíróról, hogy a választásnál a lehető legnagyobb pressziót fejtette ki, csak hogy az ő jelöltjét, Fodor Mihályt válasszák meg. Elpanaszolja a mellözött Szénassy Lajos, hogy bár ő 12 évig volt a járásban segédjegyző, a főszoigabíró őt egyáltalán nem is jelölte. Ezenkívül azzal is vádolja a felebező a választást vezető főszoigabíró, hogy Horváth Péter margittai és Jarárik János széplaki segédjegyzőtől írásbeli kötelezvényt vett, hogy megválasztásuk esetén nyomban lemondjanak Fodor Mihály javára. A két segédjegyzőnek eskü alatti kihallgatását kívánja a felebező.

A szegedi fairtas. Szegeden aszfaltozni készülnek a Tisza Lajos-körutat s e városzépítési munkához úgy fognak hozzá a körut legfőbb ékecséget, a gyönyörű terebélyesre nőtt fákat — ki akarják vágni. E hihetetlen pusztítási tervre a közkerületi bizottságnak tegnapielőtti ülésén szóba került és nagy felháborodással tárgyalták. A bizottság elhatározta, hogy a tanácshoz erőlyes tiltakozást intéz a tervezett barbarizmus ellen.

Debreczen város hérföldjei. Debreczennek tudvalevőleg mintegy száznolcvanezer hold, vagyis 18 négyszögmérőföld halára van. Ebből négy négyszögmérőföld erdő, hat négyszögmérőföld a hortobágyi pusztá, a többi szántóföld a gazdálkodó polgárság tulajdona. Vannak azonban a városnak is nagy birtokai, melyeket bérbe szokott adni. Ilyenek a külső és a belső olái birtokok, melyeket eddig 78, illetőleg 30.000 koronáért adott bérbe. Az idén lejárt a 12 éves bérlet és az új árverés óriási meglepetést szerzett, mert a két birtokot az eddigi évi 138.000 korona bérösszeg helyett 260.000 koronáért vették bérbe. A különbség tehát 122 ezer korona, ami 12 év alatti kamatok nélkül mintegy másfélmillió koronát jelent. Ez a pénz éppen kapóra jön az új egyetem költségeire.

EGYESÜLETEK.

(—) **A honvédménház felügyelő-bizottsági ülése.** Az állami 1848/49-es honvédménház felügyelő-bizottsága tegnap este hivatalos helyiségében (VIII. Rákóczi-tér 14. I. em. 7.) dr. Balogh Sándor lovag udvari tanácsos elnöklésével ülést tartott. Az elnök az ülést megnyitván, többek között jelentést tett a menházban megéjtett vizsgálatról, továbbá megvitatta a bizottság az új szabályokat, melyek a bizottságra, parancsnokságra és a menházi honvédekre vonatkoznak. E pontnál egyhangulag elfogadták Szegedy-Maszárik Hugónak azt az indítványát, mely szerint póttagok is legyenek a bizottságban. Egy új főpolgári állás rendezését tudomásul vették, elintézték az új folyamodók felvétel iránti kérelméket s a többi folyóügyeket is.

(—) **A Good-Templar Rend felolvasó estéje.** A Good-Templar Rend nagypáholya folyó hó 23-án este 8 órakor a Társadalmi Múzeum előadótermében (IV. Mária Valéria-utca 12. III.) felolvasó-ülést tart. A következő programmal: *Várady Sándor*, az Opera tagja felolvasása: Alkohol és énekművészet, *S. Komlóssy Ilona*, a Vígszínház művésznője: Alkoholellenes versek.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Eskütétel. Teljes ülés volt ma déli tizenkét órakor a Kurián, amely alkalommal dr. Barna Ignác és dr. Fodor Armin újonnan kinevezett számföldtől bírák tették le a hivatalos esküt Günther Antal elnök kezébe.

§ **Lujza herceggasszony örökösödési pöre.** Brüsszelből jelentik, hogy a törvényszék elnöke május első napjára tűzte ki a tárgyalást *Lujza közbüri herceggasszony örökösödési pörében*. A tárgyalás előreláthatólag két hétig fog tartani. Nyilvánvaló, hogy eddig az egyezkedések nem sikerültek, viszont abból a körülményből, hogy a törvényszék olyan késői terminust tűzött ki, azt hiszik, hogy még lesznek egyezkedési kísérletek.

§ **Megtámadott mandátumok.** A Kuria második választási tanácsa ma folytatta a tárgyalást dr. Farhas Pál munkapárti képviselő, szászvárosi mandátuma ellen benyújtott petíció dolgában. Dr. Tóth Armin, a megválasztott képviselő védője igyekezett megzavarni a kérvény állításait s végül arra kérte a Kuriát, hogy a petíciót bizonyítás elrendelése nélkül utasítsa el. Utána dr. Hiller József választást védő terjesztette elő az ellenkérvényt, amely szerint az oláh papok a szószékről, egyházi áttekintéssel fenyegették meg a munkapárti választókat. A tárgyalást holnap folytatják.

A hosszupólvi kerületben az általános választások alkalmával *Beöthy László* volt főispán, nemzeti munkapárti és *Fisch Ernő* földbirtokos Justhárti képviselő állottak egymással szemben. A heves küzdelem *Beöthy László* győzelmével végződött, aki 34 szavazattöbbséget nyert. A választást a kisebbségben maradt párt petícióval támadta meg. A királyi kuria előtt tartott tárgyaláson a választást védő választók nevében dr. Fekete Károly ügyvéd ellenkérvényt nyújtott be. A kir. Kuria elrendelte a bizonyítást 37 relatív tényállásra a kérvényből és 75 relatív tényállásra az ellenkérvényből. A Kuria erről szóló végzése 108 oldalra terjed. Elrendelte a Kuria mintegy 3500 tanu kihallgatását az a kérvényezők, mint az ellenpetícionálók részéről. A debreczeni tábla által kiküldött *Uffalussy Dezső* táblabíró március 9-én kezdi meg ennek a kétszázötvennél legnagyobb petíciónak megvizsgálását. A petícionálók a bizonyítási eljárás során *Aigner Adolf* fogja képviselni, a védelmet pedig dr. *Fekete Károly* fogja ellátni. A vizsgálat előreláthatólag 6—8 hónapig fog tartani és minimálisan 60.000 korona költséget fog felemészteni.

§ **Uri betörők.** Két hónappal ezelőtt dr. Charmant Oszkár budapesti közjegyzőnek az Andrássy-ut 105. számú lakásában tetten érték *Práger Imre* tizenkilenc esztendő magánhivatalnokot, amikor éppen ki akarta fosztani a lakást. A rendőrség kiderítette, hogy *Práger* egy betörőbanda vezetője, amelynek tagjai *Pollák Nándor* fényképezőgép, *Práger Sándor* magánhivatalnok és *Binder Ágoston* magánhivatalnok. A betörőbanda néhány hét alatt számos lopást és betörést követett el. A többi között *Herczeg Simon* Visegrádi-utca 17. szám alatt levő lakásából kétezer korona értékű holmit, dr. *Földes Árpád* ügyvéd József-körúti lakásából pedig szintén kétezer korona értékű ezüstnemtűt loptak el. Azonkívül főképen a fürdő-kabinok kifosztásával foglalkoztak. A rendőrség megállapította azt is, hogy a banda a tolvajkulesókat *Füredi Pál* droguistánál és *Lusztig Ernő* magánhivatalnoknál tartotta. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék dr. *Baloghy* elnöklésével. A vádat dr. *Uzonyi* ügyész képviselte. *Práger Imre* és *Práger Sándor*, valamint *Binder Ágoston* teljes beismerésben voltak. Egyedül *Pollák Nándor* tagadótt és visszavonta a rendőrség és a vizsgálóbíró előtt tett beismerő vallomását, amit azzal okolt meg, hogy a rendőrségen a detektívek ütötték-verték és a kényeztetés alatt tette meg beismerő vallomását. A tárgyaláson a vádlottak vallomásaiból kiderült, hogy a lövőverseny, kártya, kávéház és a ledér nők társasága juttatta őket a bűn útjára. Kihallgatta ezután a bíróság a beidézett nagyszámú sértetteket is. A bizonyítási eljárás befejezése után a perbeszédre került a sor és azok elmondása után *Baloghy György* elnök az ítélet kihirdetését holnap délelőtt tíz órára halasztotta.

§ **Tolvaj inas.** Rutul visszaelt dr. Szász Pál orsz. képviselő bizalmával *Balázs István* nevű inasa, aki 1909. októbertől 1910. november 26-ig állott szolgálatában. *Balázs István* minden nap megdézsmálta gazdájának pénztárcáját és eleinte csak 10—20 koronát, utóbb azonban már 40—100 koronát lopott el naponta. A képviselő hónapokon át nem vette észre a lopást és csak akkor jött rá inasának hiútlenségére, amikor ez egyszer egy összegben 400 koronát vett ki tárcájából. A képviselő feljelentésre a rendőrség *Balázs István* letartóztatta és a budapesti büntető törvényszék ma ítéltékzelettel felette lopás büntetést. A tárgyaláson a vádlott inas beismerő vallomást tett a lopás elkövetéséről és elmondta, hogy mintegy 4000 koronát lopott el dr. *Szász Páltól*. Ezt a pénzt azonban nem dörbölt el, hanem egy részét takarékbba tette, másik részét, 800 koronát pedig a fürdőszoba villamos csengőjének készülékébe rejtette el. Elmondotta azt is, hogy a lopott pénzen disznókat vett és azokat hízalóba adta. A károsult képviselő csak ma tudta meg, hogy a vádlott a fürdőszobában is elrejtett egy csomó pénzt és ezért a tárgyalásról nyomban hazasietett. Visszajövet bejelentette az elnöknek, hogy a jelzett helyen tényleg megtalálta az elrejtett 800 koronát. A bíróság *Balázs István* lopás büntetést mint fél évi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.

SPORT.

( ) **Olimpiai versenyek Budapesten.** Az olimpiai versenyeket rendező nemzetközi bizottság május hónapban Budapesten fog ülésezni, hogy a legközelebbi olimpiai versenyekre, melyeket 1912-ben Stockholmban tartanak meg, az előkészítési munkálatokat befejezze. Ugyanekkor tanácskozni fognak arról is, hogy hol rendezzék 1916-ban az olimpiai versenyeket. Arra az esetre, ha addig konkrét alakot ölt a Budapest 1916-ra tervezett világlégiállítás ügye, a magyar bizottság tagjai a versenyek színhelyéül székesfővárosunkat hozzák javaslatba Berlinnel szemben, ahol már nagyban készülnek a stadion építésére. A budapesti világlégiállítás megvalósulás esetén a kiállítás területén épülne föl a magyar stadion, ahol az olimpiai játékok lezajlanának.

KASZNÁR NÁNDOR

Magyar Világ kávéház volt tulajdonosa még tavaly Bécsben átvett

„Grand Hotel National”-t
Wien, II., Taborstrasse 18.

újonnan átépítette, megnagyobbította és miniszterben újonnan berendezte, 200 szoba, lift, villanyvilágítás, központi fűtés, a lakosztályok fürdővel ellátva, gyönyörű udvar, zene- és olvasóterem, kitűnő magyar konyha, étterem és kávéház mérsékelt árak mellett. A szállás és közönség rendelkezésére. Telefon Interurban Villanyos összeköttetés az összes pályaudvarokkal.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Bank tőkeemelése. A Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. idei közgyűlésén nem történt meg az újabb alaptőkeemelés, jóllehet általános volt az a hiedelem, hogy az intézet újabb alaptőkeemelését fog végrehajtani. Némelyek már azt is tudták, hogy 20 millió korona névértékű új részvényt bocsát ki a bank, melynek így 60 millió alaptőkéje lenne. Miután azonban időközben az alaptőkeemelés dolga a bank rendes közgyűlésén nem került napirendre, a rossz nyelvek már azt rebesgették, hogy a bank eljuttatta az egész tervet, mert a kibocsátás sikerét nem tudta előzetesen biztosítani. Ennek éppen az ellenkezője igaz. A bank francia részvényesei maguk sürgetik legjobban a tőkeemelés s már teljesen biztosítva is van a kibocsátásra kerülő 10 millió korona névértékű új részvény elhelyezése. Az alaptőkeemelés kimondó rendkívüli közgyűlést az igazgatóság már legközelebb össze is hívhatja.

Bojkottált bankigazgató. Egészen különös módon nyilvánította az *Aradi Központi Takarékpénztár* tisztviselői kara antipátiáját az újonnan kinevezett *Deutsch Károly* igazgatóval szemben. Az újonnan megválasztott igazgató ma foglalta el a munkáját, azonban a tisztviselői kar részéről furcsa fogadtatásban részesült. A hivatalnokok mind egy szálig bevonultak az igazgatósághoz és kijelentették, hogy inkább távoznak, semmint az új igazgatóval dolgozzanak együtt. Az igazgatóságot meglepte a tisztviselők szolidáris állásfoglalása s rövid tanácskozás után kijelentette, hogy ha távozni akarnak, nem állja utjokat. Az esetnek természetesen következménye, tehát az egész tisztviselői kar távozása lesz, ha addig meg nem gondolják a dolgot.

Az Agrárbank új üzlete. E czim alatt ma megírtuk, hogy a Magyar Agrár- és Járóbank Részvénytársaság megszerezte az *óradnai állami bányából az összes kénkovand termékeket* és ezeket értékesíteni fogja. Ez a hírünk közgazdasági körökben érthető feltűnést keltett, mert hiszen köztudomású volt, hogy két másik nagy bankunk is pályázott az üzletre, melyet az Agrárbank az utolsó pillanatban szerzett meg. Itt említjük meg, hogy tegnapi hírnkbe „ércstermelés” csuszott be „bővi termelés” helyett. A helyes értelem tehát az, hogy az Agrárbank 100.000 métermázsát meghaladó évi termelést fog értékesíteni.

Vácsi Heugermalom Részvénytársaság. Ezen vállalat részvényeinek többségét a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* vezetése alatt álló csoport szerezte meg. A társaság igazgatósága már korábban kezdeményezte a malom rekonstrukcióját és örlési képességének napi 8 vagonra való felemelését; ezen munkálatok még az új termelési időszak beállta előtt fognak végrehajthatni. A bank érdekkörébe tartozó vidéki malmok örlési képessége ezzel összesen napi 2000 mm-ra emelkedik.

A Carlton-szálloda alaptőkéjét emeli. Másfél éve a fővárosban gróf *Szapáry Pál* elnöklése alatt léteült a *Carlton Szálloda R.-T.* 700.000 korona alaptőkével, melynek programja szerint a Duna-parton szállodát kellett volna építeni. Az alaptőke azonban csekély volt az építési program megvalósításához, s ezért már a múlt év március 19-én tartott rendkívüli közgyűlésén a vállalat alaptőkéjét 1.200.000 koronára felemelték s ugyanez a közgyűlés határozta el 2000 darab egyenként 400 korona névértékű 6 százalékos elsőbbségi részvény kibocsátását. Így az alaptőke már 2 millió koronára emelkedett, de még mindig nem épített a társaság, hanem csak rombol; lerombolva a Magyar Folyam- és Tengerhajózási R.-T. dunaparti házát, amelynek helyén szállodát fog építeni. A mostani alaptőkeemelési terv szerint 5.700.000 koronára emelkedik a társaság alaptőkéje s most már — talán — megvalósíthatja építési programját.

A cementipar tárgyalásai. Az osztrák cementiparnak az a legerősebb kívánsága most, hogy a magyar gyárosokat is megnyerje a kartell számára. Hosszabb idő óta folytat tárgyalásokat ezért a jelentősebb magyar gyárak képviselőivel, egyelőre azonban minden eredmény nélkül. Annál inkább érdeke az osztrák cementkartellnak a magyar gyárosokat is érdekkörébe vonni, mert már *március hónapban magasabb árakkal* kíván a piacon megjeleníteni. Természetesen a magasabb árak érvénybe lépését attól teszik az osztrákok függővé, hogy kartelljukkal szemben milyen eljárást tanúsítanak a

magyar gyárakban állami ellenőrzés adható csatlakozó

A Belvárosi

Leszámitoló

Már megírtuk

R.-T. érdek

mitoló- és I

hez képest

utóbbi intéz

ferenczet a

két, zólyom

kuti Bachr

igazgatóság

Czukor

meléséről és

közöljük: T

havában 36

gyasztási c

ban 630.057

tási czukor,

lól elszállít

nuárban 151

czukrot, a

mm. nyers

az adó lefiz

vitelre kivi

ipari cézelo

143.093 mm

szakban 341

tási czukor

mm. nyers

Keményítő-

adó lefizet

említett id

fizetése nél

az említett

Világ

dapesti Ke

már a mul

kozott egy

kérdésével

házi tag, a

kes helyen

nyert bizt

kiállítás k

jedelmes o

helyre el

hogy Magy

vau vérté

lyét a m

Budapest

ságu váro

nyernek a

tervei, me

szálló stb.

nem is tu

lágkiállítá

lesz a brü

stb. világ

világszerte

nyékénél

szempont

fontos áll

rendezése

az alkotm

kötött na

leuma ez

e világra

ezérvaz

lág előtt,

rolt Dun

sokat dol

lévő terv

keresked

egyöntet

ket taná

Itt

szagos I

igen to

magyar gyárosok. Ugyanis a mi gyárosaink is kartelban állanak s így csak a magyar kartel elhatározása adhatja meg az osztrák cémentkartelhez való csatlakozást.

A Belvárosi Takarékpénztár és a Kecskeméti Leszámitoló- és Pénzváltóbank érdekközössége. Már megirtuk, hogy a Belvárosi Takarékpénztár R.-T. érdekközösségbe lépett a Kecskeméti Leszámitoló- és Pénzváltóbank Részvénytársasággal. Ehez képest a legutóbb megtartott közgyűlésen az utóbbi intézet beválasztotta igazgatóságába Székely Ferenczet a Belvárosi Takarékpénztár R.-T. elnökét, Zólyomi dr. Wagner Géza ügyvédet és királykúti Bachruch Károly gyárost a Belvárosi Tkp. igazgatósági tagjait.

Czukortermelésünk. Magyarország czukortermeléséről és forgalmáról alábbi hivatalos adatokat közöljük: Tiszta termelés és készlet ez év január havában 364.199 mm. nyers és 1.366.851 mm. fogyasztási czukor, a szeptember—januári időszakban 630.057 mm. nyers és 2.553.305 mm. fogyasztási czukor. A czukorgyárakból és szabadraktárokból elszállítottak: a) az adó lefizetése mellett januárban 1550 mm. nyers és 96.413 mm. fogyasztási czukrot, a szeptember—januári időszakban 6498 mm. nyers és 534.612 mm. fogyasztási czukrot; b) az adó lefizetése nélkül a vámvonalon át való kivitelre kiviteli fogyasztási cikkek készítéséhez és ipari czélokra januárban 80.335 mm. nyers és 143.093 mm. fogyasztási czukrot, az említett időszakban 341.335 mm. nyers és 891.348 mm. fogyasztási czukrot. Végleges készlet január végén 282.314 mm. nyers és 1.127.345 mm. fogyasztási czukor. Keményítő-malátaczukrot stb. elszállítottak: a) az adó lefizetése mellett januárban 5049 mm.-t, az említett időszakban 23.079 mm.-t; b) az adó lefizetése nélkül ipari czélokra januárban 785 mm.-t, az említett időszakban 2959 mm.-t.

Világkiállítás Budapest 1917-ben. A Budapesti Kereskedelmi- és Iparkamara elnöksége már a múlt év október havában ismételtén foglalkozott egy Budapesti rendezendő világkiállítás kérdésével; a kamara elnöke, Lánzy Leó főrendiházi tag, a múlt év november havában már illetékes helyen is felvetette ezt az eszmét. Az itt nyert biztatás alapján a kamara elnöke a világkiállítás kérdését minden szempontból felölő terjedelmes emlékiratot dolgozott ki, amely illetékes helyre el is küldetett. Az emlékirat beigazolja, hogy Magyarország ez idő szerint teljesen fel van verte az arra, hogy megállja a helyét a nemzetközi békés versenyharcban. — Budapest 1917-ben előreláthatólag a milliós lakosságú városok sorába lép. Addigra megvalósulást nyernek a városrendezés és szabályozás nagyarányú tervei, meg lesznek a városi fürdők, kórházak, nepszálló stb. is. Az emlékirat kifejti továbbá, hogy nem is túlzott reménység szerint a budapesti világkiállítás vonzóereje nagyobb lesz, mint volt vagy lesz a brüsszeli, liégei, antwerpeni, roubais-i, turini stb. világkiállításoknak. Hiszen Budapest már világszerte tudja, hogy ugy fekvésénél, mint környékénél fogva, valamint építészeti és kulturális szempontból is rendkívül sok látnivalót nyújt. De fontos állampolitikai szempontok is a világkiállítás rendezése mellett szólnak. 1917-ben lesz 50 éve az alkotmány helyreállításának és már az 1867-ben kötött nagybírderejű kiegyezés féltázadéves jubileuma ez- és időszerűvé, de kívánatos is teszi a világraszóló ünneplést, a mely alkalommal legcélszerűbb módon igazolhatjuk be az egész világ előtt, hogy a Kárpátok s az Adria által határolt Duna-Tisza vidékeken az utolsó 50 esztendőben sokat dolgoztak és kiváló produkáltak. A szóban lévő terv kedvező fogadtatása esetén a budapesti kereskedelmi- és iparkamara elnöke nem fog késmi egyöntetű állásfoglalás czéljából a társintézményeket tanácskozássra összehívni.

Itt említjük meg, egyúttal, hogy az Országos Iparegyesületben Gelléri Mór igazgató egy igen terjedelmes laborátumot mutatott be

az igazgatóságnak a *Budapesti rendezendő világkiállítás dolgaról.* Az összes szempontok kidomborítása után kimutatta, hogy a kiállítás rendezésére semmiféle szükség nincs, az semmiféle lézapot nem pótol, arra fedezet nincsen, az iparra nézve tetemes megterhelés és a külföldi verseny megerősödését jelenti, sőt fel fogja szökíteni a lakások és összes szükségleti cikkek árát. Nem kell világkiállítás, mert egyszerre 10—20.000 külföldi kereskedőt a mi milliós áldozataink szubvenziójával Budapestre édesget, ezek lekonnkurrálják nemcsak a magyar ipart, hanem az ország egész kereskedelmét, melynek így nyilvános vásár az állam védelme alatt és támogatása mellett bizonyára évekre kiható jelentékeny károkat fog okozni.

Sörtermelés. A magyar korona országainak sörtermeléséről közreadott utolsó hivatalos kimutatás: Megadózásra bejelentettek ez év január havában 252.274 hektoliter különböző czukormérő fokkal bíró sörlevet, 14.401 hektoliterrel többet, mint amennyit a múlt év január havában bejelentettek. A szeptember—januári időszakban megadózásra bejelentettek 730.913 hektoliter különböző czukormérő fokkal bíró sörlevet. A január termelési adója 1.087.823 koronát, söradópótléka 2.374.142 koronát, a szeptember—januári termelés adója 3.153.037 koronát, söradópótléka 6.887.258 koronát tesz ki. Az adóösszegeknel az engedélyezett adóengedések már le vannak ütve.

A Berliner Handelsgesellschaft mérlege. Berlinből jelentik: A Berliner Handelsgesellschaft igazgatóságának mai ülésén előterjesztették az 1910. évről szóló mérlegét, amely az 1.054.465 márka nyereségáthozattal együtt 16.378.048 márka bruttó nyereséget tüntet fel. Az értékpapír és konzervatív számla jövedelméből 1.500.000 márka a Niederdeutsche Bank ügye miatt egyelőre függőben van. A tiszta nyereség 13.169.566 márka az előző évi 13.940.742 márkával szemben. Az igazgatóság 9 százalékos osztalék fizetését fogja javasolni. A nyereségátvitel 1.293.050 márka.

Fizetési képtelenség. A bécsi hitelezői védegyelet közli, hogy Bányász Arthur kereskedő, Szeged, fizetési képtelenséget jelentett.

A turini világkiállítás megnyitása. A kiállítás területe 628.000 négyzetmétert foglal el. A Corso Vittorio Emanuele II. és a Corso Cairoli sarkán, már lépésnyire a Pó hidjától nyílik a kiállítás büszke főkapuja. Alig pár száz méternyire a főkaputól a Pó lankás partján látjuk egy tornyos, érdekes, körülből 8000 négyzetméter befogadása palota ormán lengeni a magyar és horvát lobogót, egész Magyarország ipara és mezőgazdasága bemutatására szánt tárgyak tárházát. Az épület egyik homlokzata a Castello del Valentino felé vezető főutvonalra, másika a Póra nyílik. Két tagozata van. Az első tagozat iparsarnok, a másik a mezőgazdasági. Az utóbbi emeletes, az előbbi földszinti. Az iparsarnoknak három hajója van, a főhajójában van az épületnek nagy recepeziós pupolaterme, a főváros kiállítási terme, a 2 víz udvar. A baloldali rövidebb hajóban: a kis kupolaterem, a házi ipar, a lakásberendezési kiállítás fele része, a jobboldaliban a lakásberendezési kiállítás másik fele része, a második kis kupolaterem, aztán sorban egyik oldalról a faipar, a vegyi, élelmezési kiállítás, a bőripari csoport, más oldalról, az agyag, üveg, textil, ruházati, fémipari csoport. Az épület végén a kereskedelmi képviselői irodái, az idegenforgalmi és levelező szoba. A fő- és székváros 80.000 koronát költött a kiállításra. E kiállítás a „modern város” csoportjába tartozik. Felöllel mindent képekben, grafikonokban stb., a mi új, haladás, törtető fejlődés tanúsága. Azokat az áldozatokat, melyeket az ország az utolsó évtizedekben textiliparának fejlesztéséért hozott, most első ízben fogja tanúsítani a világversenyben a magyarországi kiállítás. Zsolna, Rajecz, Csacza, Liptószentmiklós, Tren-

csén, Győr, Apátfalva, Temesvár, Zágráb, Dugarna, Sopron, Szentgotthard, Moson, Ujpest, Szarvok, Vác, Pozsony, Nagybeeskerek, Elemér, az ország legnagyobb telepei mind-mind meg fognak jelenni; tarka lesz a kép és elmaradhatatlan a szini hatás. A magyarországi keramiai ipart Zsolnay újabb technikája, Fischer Emil kereskedelmi áruja, Herend régi porcellánja, Hüttl asztali készletei fogják dominálni. Nagy lesz a bőripari tárlat képe. Erdély, Felső-Magyarország, a fő- és székváros környéke, Zágráb felső- és talp-dőrei, a fehér timárok bélés- és keztyűdőrei mind-mind képviselve lesznek. Ezenfelül a pozsonyi finombőrök is mintázva lesznek. A szakma lesz cikkekkel közül felsoroljuk a czegei bakancsot, eszímát, a tótkomlói papucsot, a váci, temesvári és nagyváradai cipőgyárak termékeit, a fővárosi nyergeket és szerszámokat, a győri disznárukat stb. A katalógus a bizottság hivatalos kiadványa lesz. Két nyelven, de azonos szöveggel, francziául és olaszul készül. Az első rész az ipart, a második rész a mezőgazdaságot tárgyalja. A főkatalógust esekély pénzért fogják árusítani, az egyes csoportok katalógusát ingyenesen osztogatják. A kiállítás állandó képviselőit hivatják a kereskedelmi képviselői és a főfelügyelőiség. Amannak irodája magában az iparsarnokban lesz, hogy folyton tájékoztatására lehessen azoknak a látogatóknak, a kik üzleti összeköttetéseket keresnek Magyarországgal. Lesz azonfelül idegenforgalmi iroda és pihenőhely is. Pihenője lesz a magyar csarnok látogatóinak a kut medenczéiről elnevezett vízudivar, kényelmes padjaival, aztán a Póra nyíló remek terrasz, mely az emberek százait is befogadhatja, ernyős sátraival és kerti garnitúráival, de végül a nagy fogadóterem is, melyből a pihenő szemnek három irányba nyílik perspektíva. Az egyiket a fő- és székváros kájos látképe határolja, a másik a butorberendezési csoportra nyílik, a harmadik az épület két páratlan panoptikumára figyelmeztet, melyek egyikében a magyar házi ipar, a másikában a hadfelszerelési ipar panorámája van meg. A kiállítók toborzása, az installáció terve készen van. Következik a tárgyak elszállítása. A rendezőbizottság a déli vasút budapesti állomásán gyűjti tárgyait és egész kocsirakományokban juttatja el Torinoba. Minden előkészület meg van téve arra, hogy kiállításunk a megnyitás napjára teljesen készen legyen.

Postai megbízások kezelése. A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a telefondíjak, postai megbízások és az utánvételes ajánlott levelek kezelésére a székfővárosban új postahivatal állított fel, amely „telefondíjakat és megbízási pénzeket beszedő postahivatal Budapest 67” névvel a nyugati pályaudvar területén emelt új postaépületben működik. Ez a hivatal postai megbízásokat szigorúan a nemzetközi egyezményben és postaüzleti szabályzatban megállapított elvek szerint kezeli és a felek által az első bemutatás alkalmából ki nem váltott okmányokat hét napon át még a címzett rendelkezésére megőrzi ugyan, de visszaküldés előtt a címzettnek ismételtén be nem mutatja. Az adós a megőrzésre megállapított hét napi határidőn belül az okmányokat a hivatalban válthatja ki. Ha az adós vagy meghatalmazottja a bemutatás alkalmával távol van, a kézbesítő a megbízásról az adós hozzártatózójánál értesítést hagy hátra, amely az adósnak a szükséges tudnivalók iránt kellő tájékoztatást nyújt.

A Magyar Bank faipari vállalat. Egyik újabb alapítása a Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T.-nak, a Kisjenői Fatermelő R.-T. a múlt év folyamán kielégítő eredményvel dolgozott. Az egy millió korona alaptőkével bíró vállalat 56.614 korona tiszta nyereséget mutat ki, ami az alaptőke 5,6 százalékos kamatozásának felel meg. Tekintve, hogy a faipari vállalat még csak negyedik esztendeje működik s az első két év a beruházásokkal telt el, az eredmény kielégítő.

SZÉN Koks, Briket, Antracit
szükségletét
a pontos szállítás érdekében KÉSŐBBI HATÁR-
IDŐKRE, MÁR MOST feladni kérem.

RADNAY KÁROLY

Budapest, Nagymező-utca 43. I. em.
Telefon 164, 75—26, 26—27. Sörgöncim: ANTRACIT Budapes

A vas- és gépipari kiállítás szubvenziója.
Még messze vagyunk a kiállítás megnyitásától, de már sok szó esik a kiállítás jobbról-balról folyó szubvenzióiról. Fizet a kormány, fizet a főváros, díjakat kérnek mindenfelől — szóval ismét egy kiállítás — közöltségen. Ideje lenne már, ha egy kiállítást rendeznének nálunk is egészséges üzlet alapokon. Egyébként a kiállítás végrehajtó-bizottsága tegnap arra a körülményre való tekintettel, hogy az Iparcsarnokban és a többi csarnokokban rendelkezésre álló hely szűknek bizonyult, még egy új csarnok építését határozta el, minek következtében a bizottság újabb jelentkezéseket elfogad. A bizottság elhatározta, hogy a fővárostól is anyagi támogatást kérnek. A bizottság elhatározta továbbá, hogy a kereskedelmi miniszterrel, a kereskedelmi és iparkamarától, az országos iparegyesülettől kiállítási érme adományozását fogja kérelmezni. A kiállítás május 7-én fog megnyitni. Határozott továbbá a bizottság a belépődíjak tárgyában és napirendre kerültek még a pénzügyi jelentés, reklamározási és egyéb folyóügyek.

Csődök a fővárosban. A budapesti kir. Kereskedelmi és váltótörvényszék ma megnyitotta a csődöt Engel Gyula budapesti bej. bórkereskedő (VI., Szeress-utca 22-24. szám) ellen. — Ugyancsak ma nyitotta meg a csődöt a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék Iszkovics J. J. bej. női szabó (VII., Dohány-utca 12. szám) ellen.

Papírgyárak állami támogatása. A kereskedelemügyi miniszter most teszi közzé a papírgyárak részére engedélyezett állami kedvezményekről szóló kimutatást. Az öv. Gyürky Pálné tiszolci papírgyára részére engedélyezett állami kedvezményeket az 1914. szeptember hó 8-ig meghosszabbította. Ugyancsak meghosszabbította a poprádi papírgyár részére engedélyezett állami kedvezményeket 1914. december 31-ig. Szintén eddig hosszabbította meg az eddig élvezett állami kedvezményeket a Kolba M. és fia diósgyőri papírgyára részére. Továbbá a hermaneczi papírgyár r. t. hermanni, jakabfalvi és plmányfalvi papír- és papirosanyaggyárainak engedélyezett állami kedvezményeket az 1914. év december hó 31-ig meghosszabbította. Nemkülönbön engedélyezte az eddigi állami kedvezményeket a kereskedelemügyi miniszter a Nezsideri papírgyártó r. t. péterfalvi papírgyára részére s az Első magyar papírpap r. t. horkai csomagoló papírgyárának állami kedvezménye 1914. december hó 31-ig.

Sorsolás. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 4%-os forint értékű zálogleveleinek és 4 és felszázalékos korona értékű községi kötelezőnek tervszerű évi kisorsolása f. évi márczius hó 1-én d. e. 10 órakor fog a bank sorsolási termében megtartatni.

Egybehívott közgyűlések.

- Február 26. Magyar Villamossági r. t. (r. k.) d. e. 11. ó.
- Márczius 4. Központi Kereskedelmi és Iparbank közgyűlése.
- A Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége közgyűlése.
- Márczius 14. Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankja r. t. (r. k.)
- Márczius 18. Magyar Általános Hitelbank (tökeemelés.)

VIZÁLLÁS.

febr. 23. febr. 22.		febr. 23. febr. 22.	
méter		méter	
Inn	Scharding 0.67 0.70	Írisza	M-Sziget 0.18 0.21
Duna	Passau 2.67 1.17		Tekcháza 0.35 0.09
	Linz 0.10 1.47		V-Namény 1.16 0.24
	Bécs 0.43 1.43		Tokaj 0.11 0.12
	Pozsony 2.67 0.87		Tiszafüred 0.12 0.24
	Komárom 2.68 1.64		Szolnok 0.02 0.10
	Budapest 1.69 1.02		Csongrád 0.69 0.59
	Eks 1.01 0.84		Szeged 0.18 1.07
	Mohács 4.91 3.83		T-Bécs 0.04 0.97
	Gombos 3.89 3.88		Titel 1.33 2.20
	Ujvilág 1.04 2.02		Hód 0.89 0.90
	Pancsova 1.96 1.79		Bárfi 0.28 0.24
	Orsova 1.38 2.38		Bodrog Ladóczna 0.96 1.33
Morva	Morvaifalu 2.74 2.70		Sajo Zsoltza 1.08 1.70
Vág	Zsolna 1.38 0.20		Hernád H-Németh 0.58 0.29
	Trencsén 1.28 0.48		Berettyó Margitta 1.19 0.14
	Szered 3.25 0.78		B-Ujfalva 1.25 0.08
Pába	Szt-Gotthárd 0.24 0.34		Csucs 0.46 0.22
	Sárvár 0.27 0.13		N-Váradi 0.50 0.25
	Győr 0.24 2.16		Belényes 0.72 0.26
Dráva	Várasd 1.24 1.24		Tenke 1.16 0.10
	Zákány 0.50 0.82		Guraboncz 1.10 0.28
	Barcs 0.75 0.25		Borosjenő 2.70 0.20
	Eszék 0.36 1.04		Békes 5.11 0.38
Mura	M-Szerdah. 0.58 0.84		Gyoma 1.40 0.46
Száva	Zágráb 0.41 0.46		Gy-Fehérvár 0.28 0.36
	Sziszek 0.69 0.78		Branyicska 1.13 0.14
	Mitrovicza 1.80 3.00		Arad 0.30 1.08
Szamos	Deés 1.40 0.34		Makó 0.08 0.18
	Szatmár 2.00 0.10		Lugos 1.55 0.53
Kraszna	N-Majtény 3.90 0.38		K-Kostóly 1.90 0.20
Latorcza	Munkács 0.14 0.08		Kiszeto 2.91 0.98
Laboroz	Homonna 0.05 0.00		Temesvár 0.91 0.58
Üng	Pereguseny 0.60 0.20		Beeskerek 0.24 0.10

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, február 23.

A Készáruipiaczon lanyha volt ma az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak és igen rossz árakat ígértek, ami miatt nagyon nehézkesen indult meg a forgalom, amely különben később sem tudott megélni. Mindössze alig 18.000 q buza került forgalomba, a tegnapiaknál 10 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 12.12 és fél korona volt 76 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.45 korona 73.6 kilós beeskereki búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 5 fillérrel olcsóbb, a többi változatlan. Forgalomba került: 100 q rozs 7.90 koronás áron, 200 q zab 8.60 koronás áron és 100 q árpa 8.35 koronás áron. A határidőpiazcon a mai üzlet kedvetlenül és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg. A forgalom folyamán rendkívül nagy izgatottság mellett a kínálat egyre sürögősebb és egyre nagyobbarányú lett, mire aztán erősen lanyhult az irányzat és lényegesen hanyatlottak az árfolyamok. Az áprilisi buza 11.68 koronán indult, majdnem minden megszakítás nélkül 11.49-ig csökkent és zárlatkor 11.50 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 20 fillérrel, a májusi buza 21 fillérrel, az októberi buza 19 fillérrel, az áprilisi rozs 11 fillérrel, az októberi rozs 15 fillérrel, az áprilisi zab 9 fillérrel, a májusi tengeri 8 fillérrel csökkent.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.55—23.90
"	76	2.15—23.50	80	23.65—24.00
"	77	23.4—23.80	81	—
"	78	23.50—23.80	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.40—23.70
"	76	23.0—23.30	80	23.45—23.80
"	77	23.25—23.60	81	—
"	78	23.3—23.60	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.45—23.80
"	76	23.10—23.30	80	23.50—23.90
"	77	23.25—23.70	81	—
"	78	23.35—23.70	82	—
Bánsági	75	—	79	23.40—23.85
"	76	23.0—23.30	80	—
"	77	23.0—23.55	81	—
"	78	23.35—23.60	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	23.10—23.45	80	—
"	77	23.35—23.80	81	—
"	78	23.50—23.80	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	16.10—16.20
" közepminőségű új	—	—	—	15.9—16.05
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.50—17.00
" II-rendű	—	—	—	15.90—16.40
Zab I-rendű	—	—	—	17.50—18.00
" II-rendű	—	—	—	17.10—17.40
Tengeri belöldi ó	—	—	—	—
" új	—	—	—	11.50—11.90

Kötöttet:
Buza, Tiszavidéki: 100 q 79 k 24.25 K, 100 q 79 k 24.25 K, 100 q 78.5 k 24.25 K, 100 q 78.5 k 24.10 K, 150 q 78.5 k 24.10 K, 100 q 78.5 k 24.10 K, 100 q 78.5 k 23.80 K felső, 100 q 78 k 24.20 K.
Fejérmegyei: 1500 q 76.8 k 23.90 K tavaszi szállítás.

Pestvidéki: 300 q 78 k 23.80 K, 150 q 78 k 23.60 K keverékes, 2375 q 77.5 k 23.65 K, 250 q 76 k 23.80 K.

Felsőmagyarországi: 150 q 76.5 k 23.30 K, 100 q 76.3 k 23.10 K, 800 q 75 k 23.20 K.

Beeskereki: 3350 q 74.8 k 23.20 K, 2000 q 73.6 k 22.90 K.

O-Bécsai: 6000 q 74.5 k 23.80 K.

Rozs: 100 q 15.80 K kpf pp.
Zab: 150 q 17.20 K kpf.

Árpa: 100 q 16.70 K kpf pp.
Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiazcon kötöttet:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:
Buza áprilisra 11.68—69—49—50
Buza májusra 11.43—26—27
Buza októberre 10.94—93—95
Rozs áprilisra 8.11—17—18
Tengeri májusra 5.70—72—66
Tengeri júliusra 5.90—84
Zab áprilisra 8.49—48—52—43

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	11.50—11.51
Buza májusra	11.27—11.28
Buza októberre	10.8—10.81
Rozs április	8.02—8.09
Tengeri májusra 1911-re	5.65—5.68
Zab áprilisra	8.43—8.44

Budapesti gabonaforgalom.
1911. február 21-től 1911. február 23-ig.

Erkezett	Elszállított	méter mázsá
Buza	7130	—
Rozs	1123	—
Árpa	1626	—
Zab	206	—
Tengeri	1330	—
Liszt	419	10' 67
Korpa	—	3224

Értéktőzsde.

A mai előtőzsde irányja esekély forgalom mellett gyöngye volt, mert a bizományosok és a kisebb spekulánsok, holnap lévén a halasztás, nagy tételben realizált. A nemzetközi értékek ára lemereszlődött, a helyi piacon csak árengedménnyel lehetett eladni. Csak a Rimamurányi részvény, amelyet ma is bécsi megbízásból vásároltak, kelt el tartott áron. A készáruipiac forgalma ma igen esekély volt. Az Agrár bankrészvény a tegnapián valamivel drágábban kelt el, a többi tartott áron eserélt gazdát. A zárlat nyugodt volt. A déli tőzsdén ingadozó volt az üzlet irányja. A nemzetközi piacon a Magyar hitel kissé javult. A helyi piacon a Magyar bankrészvényért 6 koronával többet fizettek. A készáruipiaczon alig volt változás. A járadékpiacz üzletelen maradt. A zárlat nyugodt volt.

Az előtőzsdén kötöttet: Osztrák hitelrészvény 672—672.50, Magyar hitel 868.50—869.50, Jelzálogbank 500—500.50, Leszámitolóbank 601—601.50, Közüti villamosvasut 770—771.50, Városi villamosvasut 396—395.75, Hazai bank 306.50—306.75, Magyar bank 786—785, Konvertált jelzálogbank 145, Hazai takaréksorsjegy 120, Szanatórium-sorsjegy 14, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 4000—4004, Magy. Agrárbank 425.50—527, Csementgyár törzsrészvény 367, Ganz-féle vasöntő 4155—4162, Schwartz-er-féle 237—239.

A déli tőzsdén kötöttet: Osztrák hitel 672—673, Magyar hitel 868—870, Osztrák-magyar államvasut 745.25, Jelzálogbank 501, Leszámitolóbank 601, Rimamurányi 682—684, Magyar bank 734—739, Városi villamosvasut 393—395, Közüti villamosvasut 769—771, Hazai bank 306—307.

Az utőtőzsde irányja esekély forgalom mellett szilárd maradt. Az értékek ára kissé javult. Kötöttet: Osztrák hitel. 672.50—673, Magyar hitel, 868.50—868.75, Magyar bank 737.25—738.50.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, február 23. (Saját tudósítónktól.) Az irányzat a lanyha időjárás és a külföldi árfolyamok hatása alatt bágyadt, buza és rozs és zab 5 fillérrel olcsóbb lett, egyebekben az árak változatlanok. Jegyztetett buza: Tiszavidéki 12.40—12.85, bánáti 12.20—12.60, mosoni és győri 1.70—12.10, déliavasuti 11.70—12.10, alsóausztriai 11.45—1.70.

Rozs: Felsőmagyarországi 8.55—8.75, csepeli 8.50—8.70, pestmegyei 8.65—8.90, déliavasuti 8.50—8.70, különféle magyarországi 8.50—8.70, ausztriai 8.30—8.65.

Árpa: Morvaországi 10.15—10.60, marehfeldi 8.70 9.50, bécsvidéki 8.80—9.60, felsőmagyarországi 9—10, csepeli 8.75—9.50, déliavasuti 8.70—9.25, északmagyarországi 8.80—9.80, malata 8.40—8.75, takarmány 7.55—7.90 K.

Magyar tengeri 6.35—6.60, Cinquantin 7.95—8.50. Magyar zab 8.90—9.40, válogatott 9.30—9.70, romániai 8.75—9.25.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, február 23. A déli tőzsdén az irányzat nyugodt, a forgalom esendes, az árfolyamok alig változtak. A forgalom későbbi során üzletelenség állott be, de az árfolyamok tartottak. Az előtőzsde barátságosabb irányzattal nyílt meg, alpesi és Skoda-részvények visszavásárlások hatása alatt javultak, egyébként a piacz nyugodt volt. Korlát-értékekben az üzlet szűk határok között mozgott. Csak egyes kötések fordultak elő, a tegnapi árfolyamokon. Török dohányrészvények párisi eladásokra hanyatlottak.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 672.50, Magyar hitel 868, Anglo 332.50, Bankverein 562, Osztrák Föld-hitelintézet 1329, Laenderbank 535.25, Union 63.25, Államvasut 745.50, Déliavasut 112, Alpesi 788.50, Rimamurányi 683.50, Brüxi kőszénbánya 667.50, Orosz járadékbank 103.80, Török sorsjegy 256.50, Skoda 524.50, Dohányrészvény 355.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 672.50, Magyar

hitel 869, Laen
Alpesi 788, liti
jegy 256.50, P
Bécs febr
Magyar leszá
arany-jára
sorsjegy
Magyar leszá
márczius 68
zsi részvény
91.25, száza
Magy. nyereim
Vasútrészv. —
kereskedelmi
Bécs, febr
lékos papír t
járak 115.55
sorsjegy —
Magy. bankve
Déli vasut 11
Rozs 355. —
117.28. Osztr.
67.06. Osztr. l
Osztrák hit l
Osztrák Länd
74. —, Elbev
50 frankos 19
63 —, Török

Berlin.

tőzsde alapir
ban ismét él
ként az üzlet
rök között n
Kandia érté
véleményvása
és gözhajóre
kamben. Gyó
éi oroszok c
Bécsből a pe
kre a San
előadás t
Jában a k
részvények ir
a napi speku
ésosonyabb
gyöngülést v
pari értékei
szalokban f
realizációk i
lak—2 és fél
k, ma

Államadó költ.

Koronaértékű
Koronaértékű
Koronaértékű
mentes hatá
Államkölcsön
jaira, arany
1870. évi nyer
db 100 frt =
Magyar földte
kötvény
Horvát-Szlavon
tasítási kötv
1860. évi osztr
jegy 500 frt
1860. évi osztr
jegy 100 frt
1864. évi osztr
100 frt n. e.
Eudapest szék
Orosz államk
V. m. b. 50 é

Takarék rész.

Belvárosi tak
Budapest-Erzs
penztár
Budapest-Lipó
Budapesti tak
orsz. zálogk
gyűlést Bud
kárékpénztár
Magyar Állam
Magy. orsz k
Pesti hazai e
egyesület

Vasműgyárak

Első Magy.
Danubius-Sch
f. hajógyár
Gyevyer. és
Ganz és társ
"Nicholson"
Rimamurányi
részvénytárs
Schlick-féle
Welter J. g

hitel 860, Laenderbank 535.50, Union 534.50, Angol 334, Alpesi 788, Rimamurányi 685, Skoda 524, Török sorsjegy 256.50, Poldi kohó 640, Dohányrészvény 354.

Bécs febr. 3. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos aranyjárdék 111.65, Tiszai és szegedi kölesön, sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 869. 5, Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rimamurányi 68 —, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 490. —, Magyar koronajárdék 91.85, 4 százalékos magyar földterhm. kötvény 92.30, Magyar nyereim-köles. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasútreszv. —, Magyar jelzálogbank 499. —, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, febr. 23. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 százalékos papírjárdék 93. —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 115.55, 1860-as sorsjegy —, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 332.75, Bécsi bankverein 561. —, Osztrák-magyar bank 19 0. —, Déli vasút 110.80, Dunagőzhajózási r.t. 1122, Dohány részv. 355. —, Cs. k. arany (vált) 11.36, Német bankv. 117.28, Osztr. Lloyd 590. — 4.2 szaz. ezüst jár. 93. —, Osztr. koronajárdék 92.9, 1864-es sorsj. —, Osztrák hit. hintézet részvény 673. —, Union-Band 633. —, Osztrák Landerbank 535.3, Osztrák magyar államvasut 745. —, Elbavölgyi vasut —, Alpesi részvény 788.60, 50 frankos 19.02, Londoni váltóár 240.07, Lipótkohó 63. —, Török sorsjegy 254.90

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 23. (Értéktőzsde.) A mai tőzsde alapirányzata szilárd volt. Utimópapirokban nem éltélőbb üzlet fejlődött ki, míg egyébként az üzleti tevékenység változatlanul szűk határok között maradt. Az érdeklődés középpontjában Kanada értékek állottak, amelyekben jelentékeny véleményvásárlások voltak, továbbá bányászati értékek és gőzhajózási részvények részesültek nagyobb figyelemben. Gyöngülésre hajlottak harpeniek, 1902. évi oroszok és a 3 százalékos birodalmi kölesön. Kisebbség a pestises vidékről érkezett kedvezőbb értékre a Santung-vasut részvényei is nagyobb érdeklődés tárgyai voltak. A tőzsdeidő második felében a kereslet majdnem kizárólag Kanada részvények iránt nyilvánult. Hivatalos zárlat után a napi spekuláció által eszközölt realizációk és aacsonyabb londoni bányászati folyamatok általános gyöngülést vontak maguk után. A készárupiacz pari értékei szilárdak voltak, kivéve a legutóbbi napokban favorizált értékeket, amelyek erős realizációk folytán károsodtak. Napi pénz 2 százalékos, 2 és fél százalékos, ultimópénz 3 és ötnyelczad százalékos, magánleszámítási kamatláb 3 százalékos.

Berlin, febr. 23. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 95.70 osztrák hitelrészvény —, Déli vasut 19.7 orosz bankjegyek 216.65, 4 százalékos új orosz kölesön —, Discont Commandit 218. —, Dinamitruszt 188. —, Harpeni 181.40 Unifikált török járadék 94.75, 4.2 százalékos ezüst jár. 93.10, 4 százalékos magyar aranyjárdék 94. —, Magyar kpronajárdék 91.90, Osztrák-magyar államvasut 157.20 Bécsi váltóár 851.75, Olasz járadék —, Alf. villamosági Edison 2.1.20, Gelsenkircheni 204.10, Laurakohó 174.60.

Frankfurt, febr. 23. Zárlat. 4.2 szaz.-os papírjárdék —, 4 szaz.-os osztr. ar.-jár. 98.65, Magy. ar.-jár. 94.05 Osztr. hitelint. részv 212. —, Osztrák-magyar államvasut 158. —, Északnyugati vasut —, Bustiehr radi vasut —, Londoni váltóár 204.45, Bécsi Bankverein 141.70, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölesön 78. —, 4.2 százalékos ezüstjárdék 97.15, Osztrák koronajárdék 93.45, Magyar koronajárdék 92. —, Osztrák-magyar bank 138. —, Déli vasut részvény 20. —, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.50, Párisi váltóár 809. —, Union bankrésze. 159.90.

Hamburg, febr. 3. (Zárlat), 4.2 százalékos ezüst járadék 96.70, 1860. sorsjegy 177. —, Déli vasut 19.70 2 százalékos aranyjárdék 98.30, Osztrák hitelrészvény 12. —, Osztrák-magyar államvasut 137. —, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94. —.

London, febr. 23. Angol consol 80.25.

Páris, febr. 23. (Zárlat), 3 százalékos francia járadék 97.50, Osztr. aranyjárdék 101.4, Magyar arany járadék 96.95, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 508.25 3/4 százalékos Olasz járadék 103.45, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 84. —, 5 százalékos marokkói járadék 529. — 4 százalékos 1890. román köles. 98.50, 4 százalékos amott. románjár. 1905. —, 5 százalékos orosz járadék 10.60, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.30, 4 százalékos spanyol jár. 96.17, 4 százalékos unifikált török jár. 94.40, Török sorsjegy 21.75, Török dohányrészvény 384. —, Osztrák földhitelintézet 1421, Osztrák Landerbank 590. — Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 18, 8 Banque Ottomane —, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 765. — Rio Tinto 17.26, Sucrierie d'Égypte 90. —, Tula 476. —, Urlikányi köszén 185. —, Chartered 42.75, De Beers 478.50 East Rand 119.50, Jagersfontein 21.50, Trans. Land Comp. 59.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.25, Váltó német piacokra (rövid) 123.50, Váltó Bécsre (rövid) 105.5, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz arany-váltó rövid 1/8, Váltó Svájcra (rövid) 218. — Csekk Londonra 253.10, Magánkamatláb 2.25.

Felolós szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap inkább csak az ország északi és északkeleti megyéiben volt jobbra kisebb mennyiségű csapadék. Az idő különben változókéony jellegű. — A hőmérséklet nappal részben kissé alacsonyabb volt, mint az előző napon, de viszont az éjjeli lehülés jóval csekélyebb volt, úgy hogy az Alföldön, meg a Dunántulon fagy alig fordult elő; a minimum —5 fok C volt Rajeczfürdőn, Kolozsvárott, meg Botfalun, a maximum 14 fok C Fiumében.

Prognózis a következő 24 órára:

Tulnyomóan száraz idő várható, lényegtelen hőváltozással.

Sürgöny-prognózis: Enyhe, semmi, vagy kevés csapadék.)

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

Budapesti értéktőzsde. 1911. február hó 23-án.

Main financial table with columns: Mai záró árfolyam (PéNZ, ÁRU), Mai záró árfolyam (PéNZ, ÁRU), Mai záró árfolyam (PéNZ, ÁRU), Mai záró árfolyam (PéNZ, ÁRU). Sections include: Államadósság és más kölcsonök, Bankok részvényei, Bányák és téglagyárak részvényei, Gőzmalmok részvényei, Különböző vállalatok részvényei, Közlekedési vállalatok részvényei, Biztosító társaságok részvényei, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók árfolyama.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hegyek.

Egymás mellett koszorú két hegy,
Ezer virágnak ágya,
És mindenik szive
Mégis csak olyan árva.

Elnevezik egymást hosszan, szótlan,
Ha jön az est, a reggel,
És megtelik a föld
Elsírt falevelekkel.

Látnak ferró, esőkos szerelmet,
Születni s szállni tova,
Egymáshoz közelébb
Csak ők nem jutnak soha.

Keserű és szomorú ez az élet,
Egymást nagyon szeretve,
Egymáshoz ily közel
És mégis örökre messze . . .

Kató József.

(Helytelen-e a mai táplálkozásunk?) Ezen a címen dr. Dalmady Zoltán a „Természettudományi Közöny”-ben a következőket írja: Helytelen-e a mai táplálkozásunk? Életmód-reformálók azt mondják, hogy helytelen, még pedig azért, mert: 1. tulságos sok fehérjét, különösen sok húst fogyasztunk; 2. tulságos kevés növényi táplálékot eszünk; 3. tulságos sok fűszerezünk; 4. konyha műveletünkkel az élelmiszereket eredeti mivoltukból kiforgatjuk s részben értéktelenné, részben káros hatásúvá teszszük őket. Ennek az a következménye, hogy: 1. nem az ember állati természetének megfelelő táplálékot fogyasztunk s így szervezetünk állandóan biológiai átalakító hatás alatt áll, miből számos variáció és mutáció jellegével bíró belső betegség ered; 2. emésztő szerveinkben „természetellenes chemizmus” folyik, melynek termékei ártalmunkra vannak (fehérje-rothadás); 3. táplálékunk nem azokat a sókat s nem abban az arányban tartalmazza, mint ahogy szükséges; 4. a mostani táplálkozásunk vérnyomást fokozó és idegizgató. Bizonyítják állításait a következőkkel: 1. Az ember eredetileg növényevő volt és szervezeté ma is a növényi táplálkozás helyességét sejteti. 2. A vizeletben állandóan vannak fehérjerothadás-

ból származó anyagok; az ütőer-elmeszesedés talán ez anyagok hatása alatt támad. 3. Az ideális természetes táplálék a tej; táplálékunk sói nem azonosok a tej sóival. 4. Számos beteges állapot javul, ha a hústáplálékot megszorítjuk s a növényi táplálékot fokozzuk. Ezekkel szemben a pártatlan igazság a következő: 1. Az ember szervezete arra vall, hogy növényevő ősektől származunk (csökkeny szervek); mai berendezésében azonban szervezetünk a vegyes táplálkozású állatokéhoz hasonlít. Az ember már a kőkorszakban is evett húst. 2. Fehérjefogyasztásunk valóban több a kellőnél. Újabb hatásokból kitűnt, hogy a nélkülözhetetlen fehérjemennyiség kisebb, mint régen hitték. Épp emésztőszervek mellett a mérsékelt hústápláléknak nincs semmi néven nevezendő kártékony hatása. 3. Szervezetünk sószükségletét átlagos táplálékunkból — a konyhaműveletek módosító hatása mellett is — tökéletesen fedezi. A tej sóinak mennyisége és minősége csak a csecsemőtáplálásban irányadó, felnőtté nem. Például a tej vastartalma felnőttnek nem elég. Bizonyos sok állandó kimaradása azonban bajt okoz; így a rizsszel élő trópusi emberek, ha hántott rizst fogyasztanak állandóan, beri-berit kapnak, valószínűleg foszforsavhiány következtében. Sósószükségletünk fedezésére növényi táplálékra szükség van s különösen ajánlhatók a nyers- vagy párolt levelek, gyümölcsök. 4. Az életben bizonyítja, hogy bizonyos fűszerek és hús-kivonatanyagok az emésztésre határozottan kedvező hatással vannak. Tulzott fűszerezés és hús-fogyasztás valóban elősegíti az idegesség kifejlődését. Amennyire a magyar középosztály átlagos táplálkozását ismerem, a következő véleményt nyilváníthatom ki: sok a hús, sok a zsír, kevés a nyers- vagy párolt leveles étel és gyümölcs. Gyakran csak az összmenyiség több a kellőnél. A táplálkozási reformmozgalomnak lesz nemzetgazdasági hatása is, de valószínűleg csak annyiban, hogy a kerti termelés, a mezői termelés rovására, növekedni fog.

(III. Napoleonról — az orvosa.) Thomas W. Evans, III. Napoleon fogorvosa emlékirataiban azt írja, hogy a császár kicsinyiségekkel nem rontotta el jókedvét soha. Még akkor is, mikor az egyik szolgáló véletlenül egy szódavízbe vizet fröcsentett arcába, csak annyit mondott, hogy a szódavízes üveg csapjában nem lehet mindig bizni. Hanem a sértéseket sohasem bocsátotta meg. Amikor Miklós császár a császári dinasztia életrekelésekor nem tudta magát elhatározni arra, hogy őt válaszában „Testvérem”-nek szólítsa, amint ez uralkodók közt szokás, hanem csak „barátom”-nak

nevezte, a császár nagyon megsértődött. Sőt azt is mondják, hogy a véres krimi háború aligha tört volna ki, ha a császár Napoleont „Mon frère”-nek szólítja. Evans dr. nagy esodálója volt a császárnénak, akit különben már lázassága előtt is kezelte. Szerinte tény az, hogy a császárné anyja, Montijo grófné sajátkezűleg lökte vízbe leányát, hogy Napoleon lássa ennek a gyönyörű alakját, amely kiválóan érvényesült a szoroson tapadó nedves ruhában „a megmentés” alkalmával.

(Miliet Angelusának modellje.) Miliet híres L'Angelus című festményén tudvalevően két alakot ábrázol, egy férfit és egy nőt. A mezőn dolgoznak és az estharang megcsendülésekor abbahagyják a munkát és imába mélyednek. A férfi feje szabadon van és az asszony imára kulesolja a kezét. A csoport annyira beleillik a környezetbe, hogy a nézőnek okvetlen az az impressziója támad, hogy a festő látott jelenetet ad vissza. Valóban azonban nem így van; mert kompozíció az egész. Erről beszélt Robert de la Siceranne a Revue des deux Mondes-ban. A képen ábrázolt asszony, bizonyos Adèle Mosner, 1897-ben még élt Barbison környékén. Az egész vidéken mint „mère l'Angelus” volt ismeretes. Egy német katona unokája volt, aki 1815-ben a szövetséges sereggel jött Franciaországba és miután megtelepedett Barbisonban, ő takács volt, unokaleánya pedig mosónő. Ők ketten állottak modellt szabad óráikban Milietnek. Amikor a képet festette a művész, tizennyolc éves volt a leány. Később igen érdekes dolgokat mondott el az ülésekről. „A mezőn, a Royaltybe vezető ut mentén állottam modellt. Miliet ur kulesolta össze a kezemet . . . Látja ön . . . Így”. És az asszony, akit a kor meg a sok munka igen megviselt már, felemelkedett székéről, hogy jobban ábrázolhassa azt az egykori, azt a híres pozitúrát. Arra azonban már nem tudott emlékezni, hogy a férfialakhoz ki állott modellt. „Talán Mignot atya volt? Igen, ő reá hasonlít. Az ő tartása olyan! De hogy is tudhatnám bizonyosan. Azóta soha többé nem állottunk közösen modellt”.

(Fejetlen állatok.) A párisi tudományos akadémiában mostanában sokat beszélnek Vianeynek az állatokon végzett kísérleteiről. Vianey azt a rendkívüli problémát vetette föl, vajjon van-e az állatoknak szüksége fejre és talált is egy esetet, amelyben a fej nélkülözhető volt. Néhány hernyó fejét sikerült úgy elpusztítania, hogy a fejetlen állatok tovább éltek. A fejetlen hernyók később begubóztak és a gubóból teljesen hibátlan pillangók keltek ki.

GÁRDÁHUSZÁROK

— REGÉNY. —

Írta: E. SCYRBOŃ.

113

Semmi. Az éjszaka nyugodt volt és me-rev. Csak a holdfényben járkáló kapuőr fehér kísérteties kabátja libbent meg olykor olykor. Aztán távoli lódobogás hallatszott. Szemeit megerőltetve kémlelt ki a fehér éjszakába.

Semmi. Egy magános lovas érkezett vágatva. Lépések zaja hallatszott a folyosó felől. Fülét az ajtóhoz tapasztotta s úgy hallgatózott, hogy vajjon nem hozzá jön-e valaki.

Nem. A zaj lassan távolodott, míg végre egészen elhalt s ismét nyomasztó, mély esönd ütött tanyát az ó-német butorzatu szobában, melynek minden egyes darabja az elmúlásra, a halálra emlékeztetett. Ismét visszament az ablakhoz s elmélyedve számolgatta, hogy hány lépést tesz a kapuőr a kerítés mellett le és fel. Fegyveresőrgést hallott, majd hosszú, vontatott kiáltás nyilalott agyába.

— Aréte! Qui vive!

Három-négy emberből álló csapat bukkan fel az udvar tulsó sarkában, s közeledtek a kapuőr felé. Megállottak, beszélt valamit a vezető s aztán tovább ment.

És így ment ez egész éjjel. Már két óra elmúlt, mikor az órára nézett, de Viktor még mindig nem jött.

Hirtelen egy gondolat villant meg agyában.

— Miért is várja? Hátha nem fogja felkeresni?

Erre a vér is megfagyott ereiben. Hirtelen a feleletet is megtalálta.

— Mindegy. Ő . . . ő maga fog elmenni hozzá és könyörögni fog előtte térdén állva, mint a templomban az oltár előtt. Meg fogja

magyarázni . . . Csak jönné már, hogy vége lenne ennek a rettenetes éjszakának.

De a kapitány nem jött, pedig ettől a pillanattól kezdve idegei minden pillanatban próbára voltak téve.

A falu felől távoli kürtészó hallatszott, melyre a faluból bántóan recsegő trombitahang felelt. Szíve megdobbant. Homlokát erősebben szorította az ablakhoz s bár órákig volt ideje gondolkodni, most egyszerre ezer kérdés toladott eléje, melyekre nem tudott feleletet adni s melyeknek mindegyike kétségbeejtette.

Aztán lódobogás hallatszott, s nemsokára egy kis lovascsapat fordult be a kastély előtt húzó országútra.

— Nem ő. — rebegte félhalkan, s szinte megkönnyebbült a rettenetes teherrel.

Szürke lovasvadászok voltak.

Ettől kezdve a kastély környéke megélénkült. Minduntalan újabb és újabb csapatok érkeztek, csak az nem jött, akit ő várt remegve, megtörtén, hogy lábait elé vethesse magát. A folyosón most már süri hangzott fel a sarkantyupengés s durva, nehéz lépések zaja, de egy sem jött erre felé.

Az udvarról durva szótöredékek csaptak fel hozzá.

— Vajjon mi történt? Miért nem jön Viktor? — kérdezte magát minduntalan. Az udvaron csapatok jártak ki-be, parancsokat osztogattak s aztán ismét elesendesült minden, csak a távoli lódobaj hallatszott onnan az erdő felől, aztán az is elenyészett az éjszaka esöndjében. A hold lassacskán visszavonult a hegyek mögé s a szoba félhomályát teljes sötétség váltotta fel.

Megpróbálta lecsillapítani zsbongó idegzetét s számtalanszor elhatározta, hogy nyugodni tér. Ruhástól agyára vetette magát, erőszakkal lecsukta szempilláit, de álom nem akart szemére jönni. Aztán valahányszor zajt hallott az utcza felől rögtön felugrott s az ablakhoz rohant. Végül is meguntta ezt a

vigasztalan helyzetet. Rendbeszédte ruházatát, megigazította szétzilált haját s oda állott az ablakhoz és várt, várt, mereven bámulva az áthatlan sötétségbe. Észre sem vette, hogy a sötétség lassan megtörik s a fehér kanyargó országútra imbolygó árnyak toladnak. Az erdő felől mindinkább közeledő tompa kiáltások hallatszottak, majd lódobogás verte fel a esöndet. Most már nem figyelt. Anyyira beleéltte magát a minduntalan megújuló lármába, hogy egyáltalában nem keltette fel figyelmét most már. A kastély közeléből éles lönyerítés hallatszott s nemsokára egy kis lovascsapat állott meg a kapu előtt.

Mary szíve megdobbant. Kürraszírok voltak, de a szürke homály felismerhetetlenné tette őket. Néhány közlegény eléjük szaladt s elvezette lovaikat, ők pedig a kastély lépcsőzete felé tartottak.

— Minden bizonynyal tiszték. — mondotta Mary félhangosan. — Vajjon közöttük van-e Viktor?

Ingadozó léptekkel vonszolta magát az ajtó felé azzal az elhatározással, hogy kimegy a folyosóra s meggyőződik, vajjon megérkezett-e. Remegő kezét a kilincsre tette, de az ajtót felnyitani nem merte. Egyszerre gyávaság veti rajta erőt, mely utját állotta minden készülődésének. Csüggedten támolygott vissza szobájába s keserves zokogásban tört ki. Arcát befurta a párnák közé, hogy esukló sirásával nehogy felzavarja a szomszéd szobában pihenő Susannét.

Jó hosszú ideig feküdt így, átadva magát teljesen bánatának. Mikor felvetette fejét, szinte ijedten vette észre, hogy már egészen világos van. Egy pillanatig hallgatózott, aztán ijedten ugorva fel helyéről az asztalhoz szaladt s erősen megrázta a kis ezüst esengőt.

— Mary, — szólalt meg egy gyöngy, bágyadt hang a szomszéd szobában.

Az asszonyka az ajtóhoz szaladt.

(Folyt. köv.)

Milyen
Azonnali
Március-
Március-
fránzat-
szállítás iránt
Bécsi nye
Prágai
Lembergi
Triestzi e

Bu
Február
24 drb rugott
2113 drb lelt
jukért 104-1
középmínőségű
142 fillér, s
logrammonkin
21 korona, 2
kért. Az irán

Arjegy
gyar elsőrend
lül) 167-168
320 klg.) 16
(páronkint 2
szám: 1911. f
c. b. Február
22. napján el
marad készlet
pser leg.

B
Február
1332, tehén
tásra bejelen
(métermászár
hízott 86r.
nyabb 56-68
64-62. Tark
ép 74-86, s
vételesen 9
vételesen 6
86, kivétel
vendékmárha
a kínálat 32
a mult heter
rendű minős
ségek 2 kor
hat jegyzeté
kák iránt, n

S
(A zék
főagától.)
vány 47 drb
sertes. Mai
szere 963 d
sertes, 32 d
Arjegy
életnyilevon
350 klg. de
300 klg fel
közép 220-
lér. Piatál
187 fillér. I
sal 157-16
életnyilevon
130-144 f
változatlan

Február
borjut, 126
151 drb lev

KULCSÁR SÁNDOR
Bronzáru- és csillárgyár
 világító testek légszesz-, acetylen- és villamos világításra.
 Budapest, VI., Dossowfy-utca 9-11.
 Olcsó gyári árak. Telefon 25-44.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Milyen időre?	Nyers	Finomított
Azonnali szállításra	51.75	56.75
Március-májusra	52.25	57.25
Március-augusztusra	52.75	57.75
Irányzat: Vevők mindjobban érdeklődnek a szállítás iránt; eladók hiányoznak; árak emelkednek.		
Bécsi nyersszeszjegyzés	47.—	47.25
Prágai „	46.50	47.—
Lembergi „	43.50	43.75
Triestini exportszesz (finom)	20.—	20.50

Budapesti szurómarhavásár.

Február 23. Felhajtott 88 drb elő borju (közte 24 drb rugott), 15 drb leölt borju, 50 drb elő bárány, 2113 drb leölt bárány. Árjegyzések: Elsőrendű elő borjúkért 104-112 fillérig, kivételesen 116-120 fillér, középminőségű elő borjúkért 90-100 fillérig, leölt 120-142 fillér, silány és rugott borjúkért 60-70 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül). Elő bárányokért 14-21 korona, leölt bárányokért 10-17.50 korona páronként. Az irányzat általában lanya volt.

Kőbányai sertéspiac.

Árjegyzés. Február 23. Hízott sertésárak. I. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 klgon felel) 167-168 fillérig, fialat közép (páronként 251-320 klg.) 168-171 fillérig, II. Magyar szedett: Közép (páronként 240-280 klg.) 170-173 fillérig. Séréslet-szám: 1911. február hónap 21. napján volt készlet 16058 db, február 22. napján felhajtott 256 drb, február 22. napján elszállított 168 drb, február 23. napjára marad készlet 16148 drb, A hízott sertés üzletirányzata: szerdés.

Budapesti vágómarhavásár.

Február 23. Felhajtott: Magyar bika 133, ökör 1332, tehén 577, bivaly 37. Növendékmarcha 23. Póthajtásra bejelentve 73, összesen 2180 drb. Árjegyzések: (métermásánként elősúlyban levonás nélkül.) Magyar hízott ökör, legjobb minőség 86-98, közép 70-84, silányabb 56-68, Magyar paraszt marha 64-82, silányabb 54-62, Tarka hízott ökör legjobb minőség 38-102, közép 74-86, silányabb 60-72, Bika jobb minőség 72-84, kivételesen 90, silányabb minőség 56-70, bivaly 52-64, kivételesen 66, magyar tehén 50-80, tarka tehén 52-86, kivételesen 96, kicsontozni való marha 44-52, növendékmarcha 52-64 korona, minőség szerint. E héten a kínálat 3200 drb volt, vagyis 100 darabbal több, mint a múlt héten. Az irányzat lanya volt, az árak elsőrendű minőségeknél változatlanok maradtak, más minőségek 2 koronával métermásánként alacsonyabb árakat jegyeztek, különösen lanya volt az érdeklődés bikák iránt, melyek 3-4 koronával olcsóbbak voltak.

Serteskonsumvásári jelentés.

(A székelyfővárosi állatvásár és lovagóhid igazgatóságától.) Február 23. Előző napi eladottan maradvány 47 drb sertés, 14 drb süldő. Pótfelhajtás 48 drb sertés. Mai felhajtás 868 drb sertés, 18 drb süldő, összesen 903 drb sertés, 32 drb süldő. Eladott 876 drb sertés, 32 drb süldő. Mai maradvány 87 drb sertés. Árjegyzés. Zsirtsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 159-161 fillér. Öreg II. rendű 280-350 klg. életsúlylevonással 156-158 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 164-176 fillér. Fialat közép 220-230 klg.-ig életsúlylevonással 166-186 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlylevonással 176-187 fillér. Hussertés nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 157-166 fillér. Hussertés könnyű 140-300 klg.-ig életsúlylevonással 166 fillér. Süldő belföldi elősúlyban 130-144 fillér. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Bécsi szurómarhavásár.

Február 23. A mai vásárra félhoztak: 5003 darab borjut, 1269 drb fialat sertést, 3209 levágott sertést, 151 drb levágott juhot, 1924 drb bárányt.

Eladási árak kilogrammonként Levágott borju 96-128 fillér; elsőrendű 130-154 fillér; legeleje 156-168 fillér; elő hussertés 100-124 fillér; levágott hussertés 120-140 fillér, levágott hízott sertés 130-150 fillér, könnyű sertés 146-150 fillér; elsőrendű süldő 120-140 fillér; levágott juh 100-136 fillér; bárány 24-50 korona páronként.

Heti lóvásár.

Február 23. A fővárosi Tattersall telepen ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 418 első osztályú és 680 másodosztályú, összesen 1098 lovat. Eladtak 736 lovat, a főváros lovagóhidja számára megvásároltak 145 darab lovat, 88-164 korona között váltakozó áron.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 23. —

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter a vízügyi létszámok szolgálat segédhivatali tisztii személyzetének létszámában Mezei Samu, Királyfalvi Tivadar, Forró Imre, Schuller Géza és Moldán Albin irrodasegéd-tiszteket a X. fizetési osztályba irodatiszteké; az igazságügyminiszter Székely Barnabás egri törvényszéki irodatisztet a pétervárosi járásbíróshoz telekkönyvvezetővé nevezte ki és dr. Schannen Alajos győri járásbíró a győri ítélőtáblához tanácsjegyzővé rendelte be;

a budapesti ítélőtábla elnöke Miklós Kálmán budapesti lakos, jogtudorjelöltet a budapesti ítélőtábla területére díjas joggyakornokká;

a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék dr. Renzan Guidó budapesti ügyvédet olasz tolmácsává;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Hoffmann István volt illyi róm. kath. elemi iskolai tanítót a felső-zubeczi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Kovács Margit fehértemplomi állami óvónőt a bavanstei állami kisdévodához kisdévodónővé, Bence Vilma okleveles kisdévodónőt a magyarszövati állami kisdévodához kisdévodónővé nevezte ki.

A bosznia-hercegovinai országos kormány főnöke kinevezte Coric Miklóst, a szerajevói főreáliskola tanársegédét, valamint Kralj Győzöt, a szerajevói főgimnázium tanársegédét valóságos tanítókká a IX. fizetési osztályba, meghagyván őket jelenlegi szolgálati helyükön.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Zakkay Aladár palánkai állami polgári iskolai igazgató-tanítót igazgatói minőségében megerősítette.

Czimadományozás. A királyi dr. Mérei Kálmán soproni katolikus főgimnáziumi rendes tanárnak, benczés áldozó papnak a középiskolai igazgatói címet adományozta.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Beló Mátyás váci lakos saját, valamint István, László, Rozália és Beló helyesen Belányi Béla nevű kiskoru gyermekei Belányira, Brandt Károly rozsnói lakos Királyra, Bueur János kolozsvári lakos saját, valamint János nevű kiskoru gyermeke Balogra, kiskoru Büchler Árpád budapesti lakos Könyvesre, Milkovics István kaposvári lakos Marosira, kiskoru Berger Miklós, István és Ferenc budapesti lakosok Bartára, Beinhauer Ede eskői lakos Bartára, kiskoru Benkner Kálmán budapesti lakos Bodrogira, Blau Mária és Dezső budapesti lakosok Piróra, dr. Waldner Rezső budapesti lakos család névének Várra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Az ogulini pénzügyigazgatóságán megüresedett XI. fizetési osztályba sorozott állami végrehajtói állásra; a magyarországi járásbírósnál betöltendő albirói állásra; a csaczi járásbírósnál megüresedett díjnoki állásra; az abrudbányai járásbíróshoz egy irnoki állásra; a székesfehérvári törvényszék-nél irnoki állásra; Budapesten az adófelügyelősnél pénzügyi kezelési gyakornoki állásra; a koronaügyszégnél 3-ik fizetési osztályú hivatali állásra; a dárjai járásbírósnál irnoki állásra; a győri törvényeszk területén lévő nezsideri járásbírósnál megüresedett német tolmási állásra; a székszárdi törvényszék-nél irnoki állásra; a budapesti törvényszék-nél altisztek részére fentartott irnoki állásra; a hajduboszrményi járásbírósnál hivatali állásra; a komáromi járásbírósnál betöltendő irnoki állásra; a nagyenyedi járásbírósnál egy albirói állásra; a szentgotthárdi járásbírósnál irnoki állásra; a satoraljai helyi pénzügyigazgatóság területéhez tartozó varannói adóhivatal-nál megüresedett adótisztii állásra; a hajduboszrményi járásbírósnál rendszeresített irnoki állásra; a rimaszombati pénzügyigazgatóság területéhez tartozó rimaszombati adóhivatalnál adótisztii állásra; a esikszere-dai törvényszék-nél albirói állásra; az erzsébetvárosi járásbírósnál irnoki állásra nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

EGYETÉRTÉS

politikai naplaj.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

SZINHÁZAK.

Péntek, 1911. február 24-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Előő: 8 óra.

Drághy Éva esküvője.

Szomorújáték 3 felvonásban. Irta: Pokár Gyula.

Személyek:

Homonnai Drugh Szocsvay
 Bóba Zsuzsa Jászai M.
 Homonnai Bálint Bako
 Drághy Éva P. Márkus E.
 Szódy Miklós Beregi
 Oz. Drághyné S. Fay Sz.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Istenek alkonya.

A »Niebelung gyűrűje« című zenedráma-trilógiának harmadik része egy előjátékban és 3 felv. Zenedét és szöveget írta: Wagner Richard. Fordította: Radó Antal.

Személyek:

Siegfried Anthes
 Gunther Szemere
 Hagen Venczell
 Alberich Dainoki
 Brünnhilde Vasquezné;
 Gutruue Ambrusné
 Waltraute Rodorné
 Voglände Szilágyiné
 Wölsgrunde Berts
 Flosshilde N. Valent V.

Kezdeté 1/2 7 órakor.

URANIA SZINHÁZ.

Éva.

Irta: Ráth-Végh István.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

VÁRSZINHÁZ.

A dolovai nábob leánya.

Színmű 5 felvonásban. Irta: Herczeg Ferencz.
 Személyek:

Jób Sándor Smalay
 Vilma Török I.
 Domaháziné Hegyesi M.
 Szentirmay Gyöngy
 Janka D. Ligeti J.
 Tarján Odry
 Loránt Dezső
 Billitzky Náray B.
 Merin báró Gal
 Szklabonyai Galányi
 Merin ügyv.-je Faludi
 Job ügyvédje Matri
 Miska Rozsahgyi

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

A proféta.

Színmű 4 felvonás an. Irta: Lengyel Ninyahert.
 Személyek:

Poreival Boyer H. Gedus
 Fr. doric Pearsona Fenyesi
 Sybill Pearstone Varsanyi L.
 Camil Andrews H. D. Troi
 Lady Agatha H. A. G. H.
 Miss Ruby Hader Altonar A.
 William Greenwood Tapolczay
 Sir Gordon Vendrey
 James Blake Sarkadi
 Ja-ba-ba H. Gedusné
 Ro-ro-ta Szeremy
 Tai-nu Burdi
 Mai-u Gyöző
 Kapitány Malassa
 Robert Kassay

Kezdeté 1/2 8 órakor.

Fővárosi Orfeum
 VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

A februári remek műsor utolsó napjai.

MERIAN kutyaszínháza.

TENKA a felülmúlhatatlan japáni varázsló-csoport és a többi elsőrendű varieté-attrakció.

Jegyelővétel: délelőtt 10 órától 1 óráig és délután 3 órától 6 óráig a nappali pénztárnál.

A telikertben reggel 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

Royal Cabaret

A Royal Orfeum épületében. (VII., Erzsébet-körút 31) Budapest legelőkelőbb éjféltutáni szórakozó helye.

40 női szépség lép föl ének- és tánc számokkal. Az előadás kezdete éjjel 12 órakor. Többek között fellépnek: Farfalla; Zelindsch quintett; Miss Darlington; Lirid Peters; Susi Lucca; Miss Zen Dóor; Major Mariska; Feto Radat Boy; Miss Ferns; Molly Perry; Carola Wolter; Lily Harrison; Maud Delaunay; Brothers Carr; Maritta Itolowa; Margaret duo; Tokaki Evi; Atta Veron; Ligeti Mariska; Antal Irén; Várdi Adél; Mimi Corintha; Perényi Nussi; Annie Neumann; Lulu Kaskal. — Belépődíj 1 korona. — Egy óra után szabad bemenet. — Keringő verseny. — Farsangi táncok. — Reggel 6 óráig cigányzene. — Kukó Vincze és zenekara.

TOST és MOLNÁR

kereskedelmi, díszítő- és tájkertészete

BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Elvállal ablak és erkélydíszítéseket, Kertek, parkok tervezését, alakítását, fentartását. Alkalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden e szakba végző munkát. :: :: ::

Telefon: 88-75.

Telefon: 88-75.

Külső telep: Gyarmat-utca 25.

Szén és kokszt nagyban és kicsinyben Salamon Jakab és Társaság
 Budapest, V., Erzsébet-tér 5. sz.

Telefonszámok: 73-96, 73-97, 73-98.

SZINHÁZAK.

Péntek, 1911. február 24-én.

(KIRÁLY SZINHÁZ.)

A babuska.

Vandeville 3 felvonásban. Irták: Flers és Caillavet. Fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzte: Fall Leó.

Személyek:
Pramiérné H. Erőss I.
Ivetté Várady
Delaturrelle Rátkai
Tiboriusz Király
Bulfon Neme h. I.
Rozallia Fedák S.
Talmi színházigazgató Latahár
Plébanos Balázs
Poche k. a. Szári R.

Kezdetek 1/2 8 órakor.

Fővárosi Városligeti Színház

Feld Zsigmond igazgató felleptével

Bilinsek.

Dána 4 felvonásban. Irták: Reichenbach, Harmann, Fordította: Szomori Emil.

Személyek:
L. hmann Abraham Földes
Lehmann Lea Veszprémié
Lehmann Zsigmond Fekete
Salomon Feld Zs.
Kadiel Hidy I.
Hartmann ezredes Dihary
Tam órnagy Fejér
Sadetz gróf Miskóczy
Dr. Thomson Török
Dr. Scheil Szász
Müller Szalay
Küchen Koller
Rabi Kabók
Nemény

Kezdetek 1/2 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRÁF

Cépszínház-utca 1-3. Telefon 68-39.

PERDITÁK

Szociológiai mozgófénykép három felvonásban. A leánykereskedelem ellen alakult nemzetközi liga megbízásából írta Jules Renard. Azonkívül a teljes új ízheti műsor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Sárga liliom.

Vig. áté 3 felvonásban. Irták: Bíró Lajos.

Személyek:
A nagyherceg Törzs
Thurzo Viktor Z. Molnár
Hessen háro Pethő
Bedőházy gróf Vandory
Basarczy András Latabár
Katolnay ezredes Szirmay
A primadonna Csatali J.
Dr. Peredy Papp
Peredy Judit R. Gombaszógi
Bokor Adolf Vágó
Gshas Péter Rézhei
Rudas Béla Dobi
Zinkovics János Körmeny
Rádi János Körtvélyén
A főispán Pártos
Emerencia Nagy T.
Náci Császár

Kezdetek 1/2 8 órakor.

ROYAL-ORFEUM

VII., Erzsébet-körút 31.

Este 8 órakor

legelsőrangú színházi- és variété-előadás.

Kornai Berta vendég szereplése az **Isteni éj** című operettben. Partnerrel: **Szalontai Ferike, Palásthy, Barsony, Sarkadi, General Edward La Vine** a világ legkitűnőbb kórikus zsonglőre.
Bross Carr kreol táncospár
A primadonna, bohózat. Játsszák: **Kornai Berta, Viola Giza, Tihanyi, Barsony, Sarkadi, Gabányi, Bros, Miss Arbra** zenés excentrikusok **Simon et Paris, Zelincsu, Valse bruno** (Ejféli keringő). **Heltai Jenő** szenírozott dala. **Solti Hermin** a kalaptüvel és a **Palkó** notával. — **Trézi Szücskényi**, bohózat. Új kuplék. — Szenírozott dalok.
Minden vasár- és ünnepnap délután 3/2 órakor mérsékelt helyáru délutáni előadás az összes attrakciók felleptével.

ILONA TEAVAJ

édes tejszínből készült legfinomabb csemegevaj. (Törvényesen védve.)
Helyben napi árban (csak kereskedők részére) naponta házhoz szállít **Szántó Samu és Szántó Adolf VII., István-ut 67.** Telefon 56-48. — Vidékre 5 kilogrammos csomagokban 1/4, 1/2, 1/3 adagokban, bérmentve utánvét 16 koronáért.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

9 órakor!

ENYÉM TIED ÖVÉ!

Bohózat, írta Glinger Adolf, fordította és átdolgozta Steinhardt.

11 órakor!

FEGYVERGYAKORLAT.

Bohózat. Irták Glinger és Taussig, ford. és átd. Steinhardt. **Steinhardt, Hunyadi, Szőke Szakáll** új kuplékkal. Ejfétől reggel 5 óráig cabarett belépődíj nélkül.
Vasár- és ünnepnapokon délután mérsékelt helyáru előadás. Kezdetek 1/2 4 órakor.
Jegyek: d. e. 10-14 g. u. 3-6 g. a mulatóban és egész nap a **Hirsch Jakab-féle** nagyteremben Andrássy-ut 19. és a **Hungária** fürdőben.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám. Igazgatók: Leitner és Koltff. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 9 órakor.

9 1/2 órakor!

A „Doktor feleség”

Bohózat 1 felvonásban. Irták: Satyr. Rendező: Rott Sándor. Végül 11 órakor! Ujdonság!

„Die höhste Frechkeit”

Bohózat 1 felvonásban. Irták: Trebitsch Sándor, Rott Sándorral mint **Lisette szobaleány**

Jegyek elővetelben a nappali pénztárnál d. e. 9-1 g. és d. u. 3-6 g. — **Konti** különlegességi tőzsdé, **Audrássy-ut 29.** és **Sopron** nagyteremben, **Rákóczi-ut 1. szám.** 12 óra után az 1-ső emeleti **Casino de Paris**ban a világ legelső ének- és táncszáma fellepte.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5. (Főpostával szemben.)

UJ, EGYSÉGES

VILÁG-TÖRTÉNELEM

675 szöveg-képpel, 65 mullappal és 12 térképpel. Teljes világtörténet két kötetben.

Két kötet. Irták: **MÁRKI SÁNDOR** egyetemi tanár.

Első rész: Az ó- és középkor története. 314 szöveggel, 14 fekete, 11 színes mullélekkel és 8 színes térképpel.

Második rész: Az új- és legújabb kor története. 361 szöveggel, 35 fekete, 5 színes mullélekkel és 4 színes térképpel.

Márki világtörténete egészen új irányt jelent a magyar történetírás terén. A legalaposabb tudományosságot egyesíti az előadás lebilincselő érdekességével. Az uralkodó személyeken kívül a gazdasági és kulturális mozgalmakat is az események középpontjába helyezi. Korszakokat és embereket művészi jellemez s a mult eseményeit beszélve el a jövő utjaira is rávilágít.

A teljes mű ára két diszkötésben .. 48 K
A kétkötetes mű négy kötetbe kötve 60 K

Kiadta az Athenaeum Irodalmi és nyomdai r.-társulat Budapest. Resztletizésre is megrendelhető minden könyvkereskedésben.

Guttermuth János fogműterme, Baross-tér 18. szám

Műfog.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület tulajdonát képező Baross-téri házából 8 évi pontos lakbérletetés daczára minden ok és megkérdésem nélkül 650 K-val kisteigeroltattam. Műtermemet mar Baross-tér 18. sz. alá helyeztem át. Keleti pályaudvar közelében. Telefon 159-63.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-2.

Minden este 8 órakor

a kolosszális februári műsor.

General Edward la Vine

a világ legjobb kórikus zsonglőre.

Kornai Berta az Isteni éj

című operettben mint Ámor.

Brothers Carr kreol táncospár. **Valse Bruno** (éjféli keringő) **Heltai Jenő** szenírozott dala. **Simon et Paris** okori kórikerek. **A primadonna** bohózat. **Bros & Miss Arbra** zenés excentrikusok. **Zelincsu** román táncospart. **Solti Hermin** új szöveggel. **Trézi Szücskényi** és még s elsőrangú attrakció. — Minden vasár- és ünnepnap délután 3/2 órakor mérsékelt helyáru nagy gyermek előadás, az összes attrakciók felleptével.

WERTHEIMER-ORFEUM

VI., Szerecsen-utca 35. szám. Igazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4-49.

Kezdetek este 8 órakor. Csupa előadás! Csupa ujdonság!

A szenzációs februári műsor.

Családi kavargás || **Das jüdische Kind**
bohózat. operett.

A lengyel bibliai operett-társulat állandó vendégjátéka. Új szöveg, mesés attrakciók! **THE ROCKING GIRLS** angol együttes, **THARCK** a jongleurok királya.

Az emeleti télikertnek csodás, új műsora van. Harminez szépség fellepte.

Vasár- és ünnepnapokon délutáni előadás, mérsékelt helyárukkal. Kezdetek délután 1/4 órakor. — Jegyek kaphatók az orfeum pénztáránál és a **Hungária** fürdőben.

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: **Herczeg Windischgraetz Lajos.**

Boraink hírneve az egész földgömbön ismeretes! Eredetisége s fölülmulhatatlansága tette azá!!

5 kg. postakosár:

- 2 palack 0.6 lit. 1904. évi zamatos szamorodni ... K 12.—
- 1 " 0.6 lit. 1904. évi 3 puttonos aszu ... K 7.10
- 1 " 0.6 lit. 1901. évi kiváló szamorodni, kosár vagy ... K 7.40
- 3 palack 1 lit. 1904. évi zamatos szamorodni ... K 7.40
- 3 palack 0.7 lit. 1901. évi kiváló szamorodni ... K 15.10
- 2 " 0.6 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu, kosár ... K 15.10

Ládában:

- 20 palack 0.7 literes 1904. évi zamatos szamorodni vagy ... K 36.—
- 12 palack 0.6 literes 1904. évi 3 puttonos aszu ... K 40.80
- 12 palack 0.6 literes 1901. évi 4 puttonos kövér aszu ... K 55.20

Hordóban:

- 60 liter 1908. évi finom tokaji asztali bor ... K 60.—
- 60 " 1907. " pecsenye bor ... K 72.—
- 60 " 1904. " zamatos szamorodni bor ... K 90.—
- 60 " 1901. " kiváló szamorodni bor ... K 138.—

A csomagolásért, hordóért és ládáért semmit se számítunk fel. megrendelő vasuti állomásáig bérmentve küldünk minden rendelést. Részletes árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

Heti műsor:

Február hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Uránia	Hangversenyek
délután: 25 Szombat	Drághy Éva esküje	Sába királynője	Az idegesek	A próféta	Anatol	A falu rossza	A halhatatlan lump	Az Országos Szín-művészeti Akadémia előadása.	Bécsi filharm. Vigadó (M).
este: 26 Vasárnap	Szentivánéji álom	Carmen	—	Osztrigás Miczi	A kis lord	Czigányszerelem	A halhatatlan lump	—	Bossi Enriko Zenopalota (H) Grünfeld negyes D. u. Royal (R).
délután: este:	Drághy Éva esküje	—	—	A próféta	Anatol	A Babuska	A muzikusleány	—	—

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. **PESSAR-OCL.** orvóilag rendelve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragummi férfikülönlegeség tucatszál 12. — korona. 3 tucatszál 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fogakendő különlegesség 14 kor.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórák, óltalálójá a remontolt ingabóráknak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Kis műkedvelők részére

most jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában:

Gyermek-Színház.

Nyolcz eredeti színű leányok és fiúk számára.

Irtó Rudnyánszky Gyula.

Ára kötvé 1 K 80 f.

Tartalom. A tavasz tündére. — A karácsonyfa. — Álom az erdőben. — A hazug. — A fehér ruha. — A varázsgyűrű. — Egyszeregy. — A kályha titka.

Kapható: Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fial) r.-nál, Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Rézágy 32 frt

Összesenki vaságy mátracoztat 3.75

Acélsodronnyágybát vaskerettel 5.50

Áz itt bemutatott vaságy sodronnyal és rézdiszítéssel bármely színre emaillezve 16 frt. Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít

NÉMETH fémbutorgyára, V., Koháry-u. 19.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 30 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakört (syphilit), borbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóhatásait, ideg- és hágerőzajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 10-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levél útján is biztos gyógyulást találhatnak azok, kik személyesen meg nem jelenhetnek, vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszereket utasítással kívánatra küldetnek.

Hirdetések felvételnek. e lap kiadóhivatalában.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb

Pap lan Pap lan Pap lan

Kárpitosáru-, réz- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és kertibutor, ernyő és sátor, minden méretben megrendelés szerint is. Gyógykeszél fehér és szürkesekecsék, gyapjú- és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, stórok, szövet- és csipőfüggönyök, ágyceritők, butorszövetek és mindenféle kellékek nagy választékban. Gyermekszékek és keresztelőkészleteket a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig.

Szálloda-, Intőzet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár

GICHNER JÁNOS

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. Gyári: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.

Árjegyzék bárkinak kívánatra ingyen és bérmentve küldetik

Réz- és vaságyak minden méretben.

Betegtolókoszta.

Sodronnyos kocsikés minden méretben 90.- kor.

Összesenkiható vaságy követhető 3 metracoztat 25.- kor.

Sodronny-ágybátok bármely nagyságban.

Koletták, falonások és nádrolották minden méretben részittetnek.

NAGYENYED Gyümölcsfacsemeték

sótányak, díszsorjék, tülevöltek, kertés növények, boggyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok (elsőrendű árú)

Európai és amerikai sima és gyökere vészöl. (Oktató úszárjegyzék kívánatra ingyen.)

FISCHER és Tarsai

faipari és szőlőoltványtelepek

Árjegyzéket kérésre és megrendelők sziveskedjenek „A KERT”-re hivatkozva

FÜNÖKÖK

ezrei eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, összeadóhártyás, automatikus sorváltós, csupa acézból és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-kiváltós

Ujlaki-írógépet.

Nemcsak alá váltót és folytonosan halmozódó írodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógép legmodernebb Ujlaki írógépére

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás országszerte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 28. sz. Telefon 127-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellékesre reflektálnak, közöljék címüket.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYÜRÜK. NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK A LEDELNYŐSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-és MŰRÉSZ-üzletében szereshetők be.

BUDAPEST, Erzsébet körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÖLDÖS GONDOT FORDITOK. ÁRJEJYZÉK 2000 RAJZZAL INCIEN és BÉRMENTVE

